

Onderwerp

Achtergronddocumentatie Europa (Reader Werkbezoek Brussel)

Kern mededeling:

Hierbij ontvangt u een reader met achtergrondinformatie over de Europese belangenbehartiging en inzet op de Europese programma's van Flevoland.

Mededeling:

Voor het werkbezoek aan Brussel door leden van PS tijdens de Europese week van de Regio's en Steden, is een reader samengesteld met achtergrondinformatie. Het college wil deze reader breed beschikbaar stellen voor alle statenleden. De reader omvat onder meer:

- de lobbyfiches van de 12 provincies (HNP);
- de HNP-inzet naar de nieuwe Europese Commissie 2024-2029;
- de politieke beleidslijnen van de nieuwe Europese Commissie (Engels)
- het Rapport Draghi – *We worden ingehaald*; signaleringsbericht.

Verder zijn de presentaties bijgevoegd die in de aanloop naar het werkbezoek zijn gegeven (Masterclass Statenlid.nu en de beeldvormende sessie Commissie EMS van 4 september). De reader is ter informatie en facultatief.

Een van de documenten uit de reader die wij nader willen toelichten is de inzet van het Huis Nederlandse Provincies (HNP) richting de nieuwe Europese Commissie. Het HNP heeft een brochure gemaakt waarin beknopt de inzet voor de belangenbehartiging naar de nieuwe Europese Commissie 2024-2029 wordt aangegeven. Flevoland is bestuurlijk trekker voor het lobbydossier 'Regionale Economie', waaronder de lobby voor de Europese fondsen valt. De lobby op dit dossier is erop gericht om cohesiefondsen te behouden voor ontwikkelde regio's (waaronder Nederland). En dat deze middelen ingezet kunnen worden voor innovatie, digitalisering, de klimaatopgave en de groene transitie.

Vooruitblik

Naar verwachting start de nieuwe Europese Commissie in december en wordt dan het Werkplan 2025 van de Europese Commissie in januari 2025 gepresenteerd. Wij willen u begin 2025 in een beeldvormende sessie in de Commissie EMS informeren over de plannen van de nieuwe Europese Commissie.

Registratienummer

3335296

Datum

26 november 2024

Expertiseteam

ETEUR

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Klopman, J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Reader achtergronddocumenten Europa (Reader werkbezoek Europa)	3340076	Ja

PROVINCIE
FLEVOLAND

Werkbezoek PS Brussel

8, 9 en 10 Oktober 2024

Reader

Edocs nummer:

Inhoud

1. Inhoudsopgave	02
2. Voorwoord	03
3. Europese Achtergrond	04

Reader

4. HNP lobbyfiches	08
5. HNP-inzet voor de nieuwe Europese Commissie 2024-2029	22
6. Politicale guidelines for the next European Commission 2024 – 2029	25
7. Rapport Draghi – We worden ingehaald; signaleringsbericht KED	57
8. Presentatie Beeldvormende sessie Commissie EMS over Europese thema's	63
9. Presentaties Masterclass Statenlid.nu	64
HNP presentatie (hoe werkt Europa; wat doet het HNP)	64
Presentatie Agrofood	82
Presentatie Regionale economie	92
Presentatie Duurzame leefomgeving	99
Masterclass nieuwe politieke beleidslijnen van de Europese Commissie	104

1. Voorwoord

Hierbij ontvangt u het programma voor het PS werkbezoek aan Brussel op 8, 9 en 10 oktober 2024, samen met de programma's van het Randstad event, het HNP event en de MRA netwerklunch. Dit werkbezoek vindt plaats tijdens de [Europese Week van de Regio's en Steden](#) (EWRC) 2024.

Het doel van het werkbezoek is om u in vogelvlucht te informeren over voor provincies relevante Europese ontwikkelingen. Naast de programma's van de verschillende events treft u praktische informatie aan over het programma.

Verder is een reader samengesteld. Dit is bedoeld om meer achtergrondinformatie voor het werkbezoek te bieden en is facultatief.

We zien uit naar een interessant bezoek van de leden van Provinciale Staten.

Team Europa

2. Europese achtergrond

Een nieuwe Europese lichting in 2024

2024 is een belangrijk jaar voor de Europese instellingen. Bij de Europese verkiezingen op 6-9 juni is een nieuw Europees Parlement voor een periode van 5 jaar gekozen. Op basis van de resultaten van de verkiezingen hebben de staatshoofden en regeringsleiders in de Europese Raad Ursula von der Leyen opnieuw genomineerd als kandidaat-voorzitter voor de nieuwe Europese Commissie.

In juli 2024 werd zij door het Europees Parlement verkozen tot voorzitter van de Europese Commissie voor de periode 2024-2029. Op basis van voordrachten door de EU-landen kiest de nieuwe voorzitter de vicevoorzitters en Eurocommissarissen. De lijst van genomineerden moet worden goedgekeurd door in hoorzittingen door het Europees Parlement.

Op dit moment zitten we in een overgangsfase. De nieuwe Commissie voorzitter is benoemd, de kandidaat Eurocommissarissen zijn gepresenteerd maar moeten nog langs voor hoorzittingen bij het Parlement. De hoorzittingen starten in november. De nieuwe Europese Commissie zal naar verwachting niet eerder dan december in werking treden.

Commissievoorzitter Von der Leyen heeft inmiddels de nieuwe politieke beleidskaders voor de Commissie gepresenteerd. Verder zijn er per portefeuille zogenaamde Missie-brieven opgesteld, de agenda's die de nieuwe Eurocommissarissen de komende 5 jaar uitvoeren. Parallel heeft oud voorzitter van de Europese Centrale Bank (ECB), Mario Draghi, een advies gepresenteerd over de concurrentiepositie van Europa. In de Reader zijn deze stukken als achtergrondinformatie opgenomen. Naar verwachting presenteert de nieuwe Europese Commissie in januari haar Europese Commissie Werkplan 2025.

Resultaten Commissie periode 2019-2024

De Europese Commissie onder het voorzitterschap van Ursula von der Leyen presenteerde in 2019 de Europese Green Deal met als doel Europa klimaatneutraal te maken in 2050. In de praktijk betekende dit nieuwe beleidsvoorstellen op het gebied van klimaat, energie, landbouw, mobiliteit, industrie, onderzoek.

Daarnaast heeft de Commissie de vergroening van de economie gekoppeld aan digitalisering, via wetsvoorstellen rond de semiconductor sector en over het reguleren van datagebruik. De Commissie heeft het huidige decennium ook aangeduid als het Digital Decade om kennisontwikkeling op het gebied van digitalisering te versnellen.

In totaal heeft de Commissie 141 wetsvoorstellen voorgesteld in het mandaat, waarvan nog ongeveer 50 momenteel in onderhandeling zijn. Naast de Green Deal en de wetsvoorstellen rond digitalisering werd het huidige mandaat ook gekenmerkt door de Corona crisis en de Herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF), waar de Commissie aanvullende middelen bijeenbracht om de economie aan te trekken. Nederland heeft dit bedrag voornamelijk landelijk uitgegeven zonder de provincies uitvoerig te betrekken. Maar ook de oorlog in Oekraïne, stijgende energieprijzen en inflatie waren grote thema's in Europa.

Verwachtingen nieuwe Commissie

De nieuwe agenda van de Europese Commissie moet nog worden omgezet in daadwerkelijke beleidsplannen. De verwachting is dat een aantal thema's uit de huidige periode zullen doorlopen in het nieuwe commissiemandaat. Bijvoorbeeld de investeringen in de groene en digitale transitie. Het bereiken van de dubbele transitie in de EU vereist aanzienlijke extra investeringen, door Mario Draghi geschat op €522 miljard per jaar voor groene doelstellingen en €125 miljard voor de digitale transformatie tot 2030.

Maar, in het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie (waar de minister van lidstaten in zetelen) zijn ook kritische geluiden over wetgeving van de Europese Commissie. Bijvoorbeeld rond de natuurherstelwet, waar doelstellingen voor het herstel van natuur en biodiversiteit onhaalbaar werden geacht. Of rond het gebruik van pesticiden, waar het Europees Parlement het voorstel van de Europese Commissie afwees.

Daarnaast wijzen Europarlementariërs op de kosten van wetgeving op het MKB. Worden ondernemers bijvoorbeeld harder geraakt door nieuwe administratieve lasten?

Een belangrijk thema in de EU is de strategische autonomie, de hightech maakindustrie, de toegang tot grondstoffen en de concurrentiepositie ten opzichte van andere landen. De Europese Commissie heeft via de Chips Act en de Net Zero Industrie Act een poging gedaan om Europese sectoren te steunen en productie in Europa te behouden en stimuleren.

Deze debatten zullen in Brussel op de agenda blijven. Voor de Europese regio's blijft het belangrijk om de drempels en kansen van wetgeving en fondsen bij de Europese instellingen aan te geven.

Hoe wordt een besluit genomen door de Europese instellingen?

De **Europese Commissie (EC)** heeft de wetgevende macht en bezit het recht tot initiatief voor nieuwe beleidsvoorstellen. Het Europese besluitvormingsproces begint meestal bij de ambtenaren van deze Europese instelling. Daarnaast controleert de Europese Commissie of regels uit de verdragen worden nageleefd.). Het Europees Parlement (EP) is de Europese instelling die de burgers van de EU direct vertegenwoordigt in het besluitvormingsproces. De bevoegdheden van het

Europees Parlement bestaan uit het goedkeuren en eventueel aanpassen van beleidsvoorstellen van de Europese Commissie. Daarnaast controleert het Parlement of de andere instellingen de regels naleven en keurt het de EU begroting goed.

De **Raad van de Europese Unie** (ook wel de Raad van Ministers genoemd) brengt de nationale regeringen van de 27 lidstaten van de EU samen. Net als het Europees Parlement, heeft de Raad de verantwoordelijkheid om in te stemmen en eventueel aanpassen van de voorstellen van de Europese Commissie. De Raad bestaat uit 10 verschillende thematische samenstellingen. Een voorbeeld: voor de Raadsbijeenkomst milieu wordt de Nederlandse minister van het ministerie van infrastructuur en milieu samen met de 'collega-ministers' uit andere EU-landen uitgenodigd.

Het **Comité van de Regio's** (burgemeesters en regionale bestuurders) vormt samen met het Economisch en Sociaal Comité (werkgevers en werknemersorganisaties) de adviserende instellingen in het besluitvormingsproces van de EU. Deze adviesorganen brengen een niet-bindend advies uit over voorstellen van de Europese Commissie. De Europese instellingen dienen dit rapport verplicht in overweging te nemen tijdens de besluitvormingsprocedure. Voor het CvdR is gedeputeerde Jan Klopman namens provincie Flevoland plaatsvervangend lid van de commissie COTER waar regionaal beleid, transport en EU begroting de onderwerpen van zijn.

De **Europese Raad** bestaat uit de regeringsleiders van de 27 EU lidstaten. Als de regeringsleiders bijeenkomen worden de grote politieke lijnen en prioriteiten uiteengezet. De conclusies zijn niet juridisch bindend, maar vormen vaak wel het startpunt voor nieuwe beleidsinitiatieven van de Europese Commissie.

De belangrijkste middelen van Europese instellingen om een beleidsvoorstel in te gieten zijn:

- Een verordening: bindend besluit in de hele EU rechtstreeks van toepassing.
- Een richtlijn: bindend ten aanzien van het te bereiken resultaat. EU bepaalt welke doelen gehaald moeten worden, de nationale regeringen mogen de vorm en middelen kiezen om deze doelstellingen te bereiken.

Het zwaartepunt van de Flevolandse lobby in Brussel?

De Flevolandse lobby in Brussel is het actiefst tijdens de beleidsvoorbereiding van EU ambtenaren van de Europese Commissie en het begin van de besluitvormingsprocedure. Als een Commissievoorstel is gepubliceerd moeten de Raad en het Europees Parlement overeenstemming bereiken over de inhoud van het voorstel.

Als de Europese instellingen een richtlijn of verordening hebben vastgesteld, verschuift het zwaartepunt naar Den Haag. De Nederlandse regering wordt dan verantwoordelijk voor het omzetten van Europese targets in nationale wetgeving. Door als Flevoland actief in Brussel te lobbyen kunnen we aan het begin van een beleidstraject zorgen dat Europees en later Nederlands beleid van invloed op onze provincie zoveel mogelijk overeenkomt met onze belangen, verwachtingen en wensen voor Flevolands economisch, klimaat, landbouw en/of energiebeleid.

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

HNP-Lobbyfiches

JUNI 2024

Klimaat & Energie

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

De Europese klimaat- en energiedialoog is de afgelopen jaren beïnvloed door de oorlog in Oekraïne. De EU zet in op een versnelde onafhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen en een versnelde uitrol van hernieuwbare energie. Dit heeft geresulteerd in deze voorstellen: het REPowerEU-plan; het gasreductieplan; de noodverordening inzake versnelling hernieuwbare energieprojecten; en het prijsplafond voor gas. Andere voorstellen zijn al eerder afgehandeld: de versnelde toegang van hernieuwbare energie en opslag; energiezekerheid; de EU-waterstofbank (die rendabiliteit van waterstofprojecten en de doorontwikkeling van Europese *hydrogen valleys* stimuleert); het voorstel inzake de energiestaat van de herziening van de electriciteitsmarkt.

Door de Europese Parlementsverkiezingen staan er geen nieuwe voorstellen meer op de planning. Nieuwe wetgeving voor de klimaatdoelen richting 2040 wordt van de nieuwe Europese Commissie verwacht. De HNP-werkgroep richt zich daarom op de nieuwe Commissieperiode 2024-2029 en specifiek op de randvoorwaarden voor de effectieve uitrol van duurzame energieprojecten. Een toekomstbestendige, grensoverschrijdende en regionale energie-infrastructuur is cruciaal. Regionale partijen en de lokale bevolking in Nederland ondervinden belemmeringen in de snelheid van de energietransitie door netcongestie en een tekort aan capaciteit. Netbeheerders waarschuwen dat er voor grootverbruikers geen nieuwe aansluitingen op het stroomnet meer mogelijk zijn. Om provinciale ambities op energietransitie en een gezonde economie te verwezenlijken, zijn maatregelen nodig.

De nieuwe EU-klimaatdoelstelling moet in 2040 een CO₂-reductie van 90% behalen. De provincies gaan in gesprek met de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de bestaande industrie en landbouw en het dichten van de sociaaleconomische kloof te realiseren. De HNP-werkgroep monitort de onderhandelingen en ontwikkelingen op de eventuele impact voor de provincies. Waar nodig zal de HNP-werkgroep samen met de HNP-bestuurlijk dossierhouder gerichte lobbyacties ondernemen richting EU-instellingen.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Ans Mol (GLD)

HNP-AMBTELIJK

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

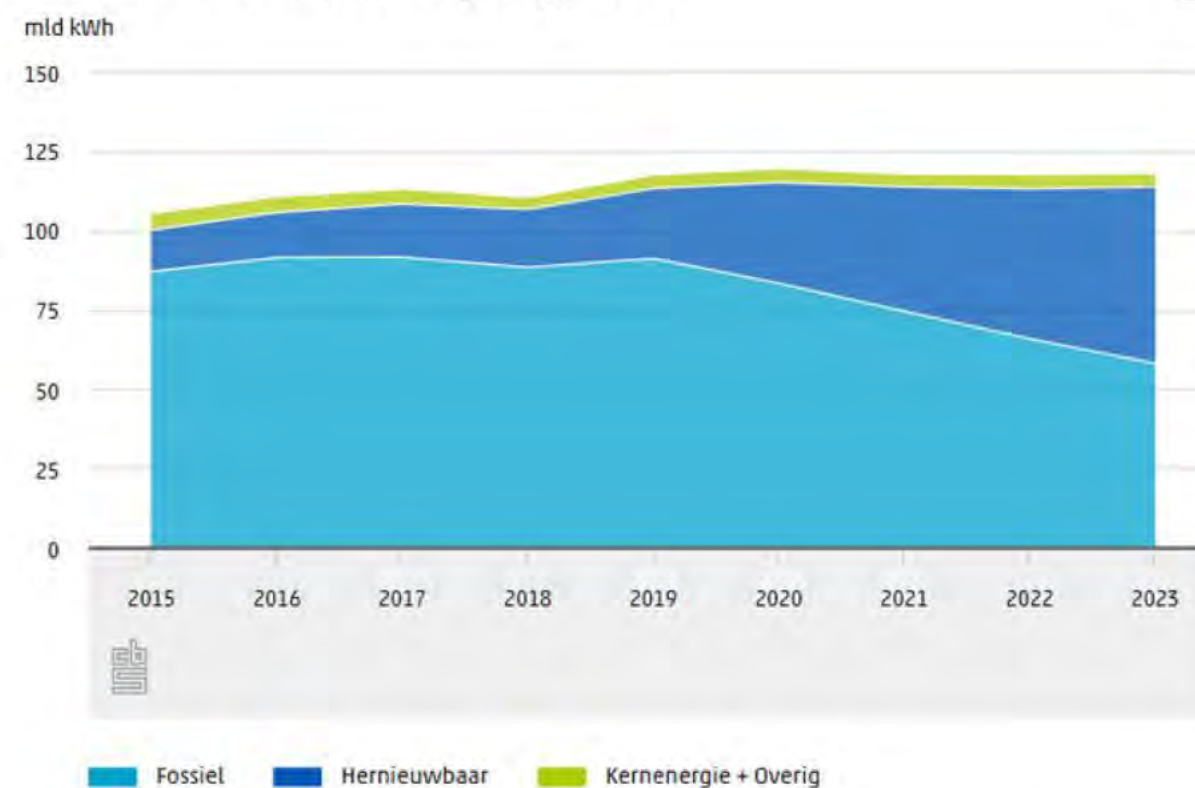
AFGERONDE ACTIES:

- Positie bepalen van de provincies op basis van de uitkomst provinciale enquête rapport Van Geest, inzake aanscherping klimaatdoelstellingen richting 2050.
- *Position paper* Klimaat & Energie inzake 'Fit for 55'-% doelstellingen als basis voor de inzet en lobby in Brussel.
- Aandacht voor 'Fit for 55'-% is geborgd in het *position paper*; Het groeidocument Duurzame en Gezonde Leefomgeving en het *position paper* Duurzame en Slimme Mobiliteit.
- Inbreng is geleverd op het Comité van de Regio's (CvdR) advies van rapporteur Chelstowski (PL/ECR) inzake het Energiepakket voor gas, waterstof en methaanemissies.
- Het werkplan van de Europese Commissie (ECWP) 2024 is geanalyseerd en heeft geleid tot een shortlist Klimaat & Energie. Hiermee werd inbreng geleverd in de werkplannen van o.a. het CvdR.
- De HNP- werkgroep onderneemt doorlopend acties om de afstemming tussen decentrale overheden en het Rijk beter te borgen, zodat adequater op Europese ontwikkelingen wordt gereageerd.
- Inbreng geleverd op Commissie-consultaties: Energie-efficiëntie (EED), Hernieuwbare Energie (RED), Energieprestatie Gebouwen (EPBD), sociaal klimaatfonds. Op deze onderwerpen is met succes inbreng geleverd op *position papers* van de Council of European Municipalities and Regions (CEMR). Input op adviezen van rapporteurs in het Europees Parlement (EP) en het CvdR.
- Het North Sea Hydrogen *position paper*, dat is opgesteld door zes waterstofprovincies (Drenthe, Friesland, Noord-Holland, Zeeland, Groningen, Zuid-Holland), is aangeboden aan de Europese instellingen. Op 27 juni 2023 is het overhandigd aan het Europees Parlement.
- Het HNP heeft inhoudelijke input voor de nieuwe Europese Commissiefase 2024-2029 gepresenteerd, om de provinciale belangen goed voor het voetlicht te krijgen.

GEPLANDE ACTIES:

- De samenwerking met de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU (NL PV EU) verder intensiveren op de HNP dossiers 2024 en voor de onderwerpen richting de nieuwe Europese Commissiefase 2024-2029. Hiervoor wordt het initiatief genomen voor een inhoudelijke werksessie met de PV in het najaar.
- De HNP-werkgroep zet zich in om de CEMR-woordvoerder, Friso Douwstra, namens het HNP/IPO te positioneren, vooral m.b.t. de EU-Strategische Agenda 2024-2029 en de HNP-prioriteiten Klimaat en Energie.
- Verdere implementatie van de Green Deal (klimaatneutraliteit in 2050 en de doorwerking in toekomstig Commissiebeleid monitoren na de start van de nieuwe Commissieperiode.

Productie van elektriciteit per type bron

Bron: [CBS](#), Productie van elektriciteit per type bron (in Nederland), 2024

LOBBYDOELEN:

1. Regionaal maatwerk en haalbaarheid moeten voorop staan in de totstandkoming en uitvoering van het EU-klimaatdoel voor 2040, als tussendoel richting 2050.
2. Voldoende financiering en voldoende mogelijkheden uit Europese programma's voor innovaties, technologische ontwikkeling, bottom-up projecten en pilots. Dit ter bevordering van de energietransitie.
3. Doelstellingen inzake klimaat en energie moeten kwalitatieve in plaats van kwantitatieve normering en doelstellingen krijgen. Dit om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, rekening houdend met de schaarse ruimte.
4. De Commissie moet de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur versterken binnen de EU, om de verduurzaming van de energievoorziening te bevorderen en de afhankelijkheid van derde landen te verminderen.

Regionale Economie

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

Regionaal beleid, in Europa bekend als “Cohesiebeleid” is het grootste investeringsbeleid voor nieuwe banen, economische groei en een betere levenskwaliteit. Het doel van het Cohesiebeleid is om ongelijkheden tussen regio's aan te pakken door financieel bij te dragen aan de groene en digitale transitie. Het cohesiebeleid beslaat bijna 40% van de totale EU begroting (721,9 Mrd van 1.824,3 Mrd €).

Nederland ontvangt – mede als gevolg van de rijksinzet in EU-onderhandelingen - het laagste bedrag (1,4 Mrd € of 12€ per inwoner). Provincies willen dat bedrag hoger zien, omdat dit de enige EU structurele middelen zijn om te investeren in regionale economie.

De belangrijke wens voor het toekomstig cohesiebeleid na 2027 is om de uitvoering van EU-fondsen op regionaal niveau te behouden. Een zorgpunt is dat de cohesiemiddelen worden ingezet voor crisisbestrijding, terwijl ze hier niet voor bedoeld zijn. Verder kan het cohesie of landbouwbeleid onder druk komen te staan, omdat er mogelijk voor nieuwe prioriteiten, geen nieuwe begrotingsposten worden gecreëerd en een aantal lidstaten niet meer willen afdragen.

De trend bij het rijk om nieuwe EU-financieringsmiddelen, zoals *Recovery Resilience Fund* (RRF), *Brexit Adjustment Reserve* (BAR) en *Just Transition Fund* (JTF), naar zichzelf toe te trekken zonder inbreng van regionale overheden, is zorgelijk en strijdig met het partnerschapsprincipe. Bovendien kunnen nieuwe programma's vaak beter regionaal worden beheerd.

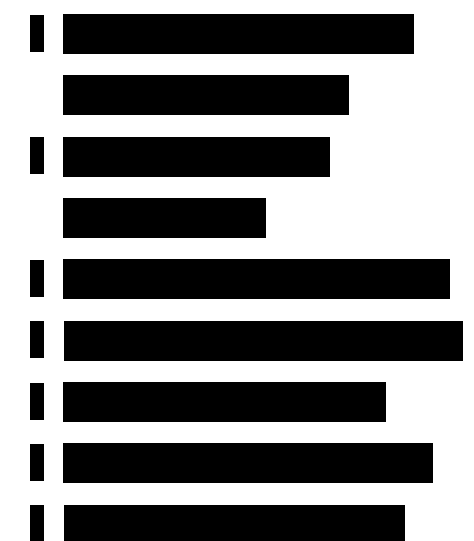
‘Regionaal beleid voor de regio’ is daarom een kernboodschap in de lobby richting de nieuwe Europese Commissie 2024-2029.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

HNP-AMBTELIJK

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

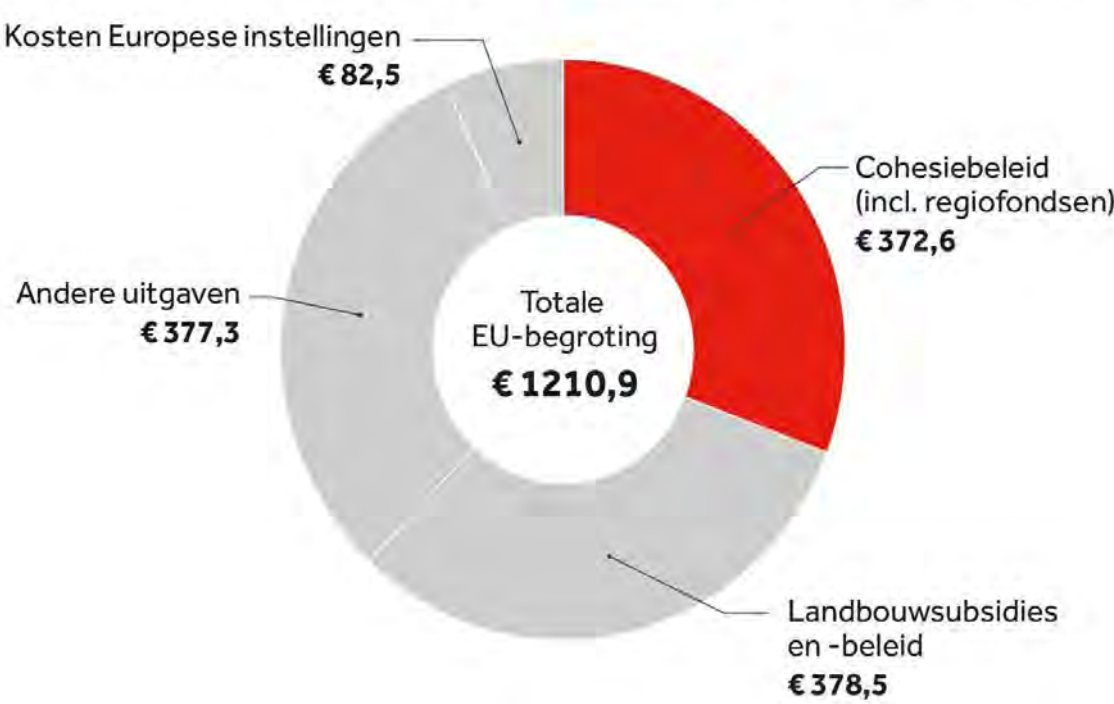
AFGERONDE ACTIES:

- In het IPO BAC RE van 23 november 2023 is het lobbymandaat vastgesteld over Toekomst van het cohesiebeleid 2027-2034. In mei is in de IPO BAC het proces door de HNP-portefeuillehouder toegelicht om tot een gezamenlijk *paper* van overheden te komen en dat via de spoedprocedure vast te stellen.
- HNP-dossierhouder Klopman is schaduwrapporteur "EU-begroting en place based policies" geworden, gedeputeerde Van Gruijthuijsen voor de Interne markt (Letta rapport) en het concurrentievermogen (Draghi rapport) binnen het adviesorgaan Europees Comité van de Regio's.
- De twaalf provincies hebben een brief gestuurd met meer dan 110 regionale vertegenwoordigingen, gericht aan Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, om het belang te benadrukken van cohesiemiddelen.
- Het HNP heeft inbreng geleverd voor het Tweede Kamerdebat over Cohesiebeleid op 11 juni.
- Op 22 mei gaf de HNP-werkgroep inbreng op standpunt Cohesiebeleid van de Assembly of European Regions (AER).

GEPLANDE ACTIES:

- Het HNP voert lobby in het Comité van de Regio's, op de Toekomst van Interreg 2028-2034, de EU-begroting en place-based policies en Interne markt en concurrentievermogen (besluitvorming op 2 juli en 8 oktober 2024).
- De HNP-werkgroep organiseert een workshop "Regionale economie voor statenleden" tijdens de Europese Week van de Regio's en Steden (EWRC) op 9 oktober.
- Tweewekelijks lobbyoverleg HNP/IPO REC over de Europese en Tweede Kamer lobby.
- De HNP-werkgroep werkt samen met het Rijk en VNG aan een standpunt over de toekomst van het Cohesiebeleid met directeurenoverleg (juli) en lanceringsevenement in Brussel (oktober).
- De HNP-werkgroep haalt succesvoorbeelden op van EU-projecten in de provincies, die we in 2025 kunnen gebruiken voor lobby richting de Tweede Kamer om structurele investeringsmiddelen uit Europa te behouden. Dit mondt uit in een EFRO-brochure.
- Er worden kennismakingsgesprekken ingepland met nieuwe Europarlementariërs die relevant zijn voor de lobby Regionale Economie (na installatie). De nieuwe Meerjarenstrategie en wetgevingsprogramma 2025 van de Europese Commissie zal worden gescreend op impact op de regionale economie (najaar).

De miljarden van Europa in de komende jaren
Reguliere EU-begroting voor 2021-2027 (bedragen x miljard euro)

Bron: [NOS](#), Reguliere EU-begroting 2021-2027, 2024

Ruim 500 miljoen euro voor de regio's
Budget uit het regiofonds, begroting 2021-2027

Bron: [NOS](#), Budget uit het EU-regiofonds voor Nederland, 2024

LOBBYDOELEN:

1. Een zo groot mogelijk aandeel structuurfondsen voor Nederland na 2027.
2. Meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) na 2027.
3. Behoud van en groter aandeel in innovatieve, interregionale samenwerking (*interregional innovation investment instrument*).
4. Na 2027 voldoende investeringsmiddelen voor realiseren klimaat en groene transitie.
5. Regionale uitvoering in maatwerk programma's.
6. Centralisatietrend keren: focus bij cohesiebeleid weg van re-nationalisatie. Terug naar decentralisatie met regionaal zeggenschap.
7. Realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Trend 'do no harm to cohesion' keren. Ontwikkelde regio's moeten ook van innovatie-instrumenten gebruik kunnen maken.

Agrofood

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

Het nationaal strategisch plan (NSP) is nu ruim een jaar in werking. Inmiddels wordt er alweer vooruit gekeken naar het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van 2027-2031. Zo schrijft de NAT-commissie van het CvdR momenteel een opinie over de toekomst van het GLB. Deze wordt in juni in de plenaire vergadering in stemming gebracht en aangeboden aan de Commissie, die in 2025 met een voorstel komt voor het GLB vanaf 2027. In 2024 zal er een consultatie plaatsvinden voor dit voorstel. Als HNP zullen we dit tijdig signaleren en verspreiden binnen de provinciehuizen.

De boerenprotesten hebben richting de Europese verkiezingen gezorgd voor een omslag in Brussel en geleid tot een aantal snel op elkaar volgende ontwikkelingen op landbouwgebied. Op 15 maart 2024 is er een voorstel voor een gerichte herziening van het GLB gedaan om *‘vereenvoudigingen tot stand te brengen en tegelijkertijd een sterk, duurzaam en concurrerend beleid voor landbouw en voedsel in de EU te handhaven’*. In de herziening staan wijzigingsvoorstellen m.b.t. de goede landbouw- en milieucondities (GLMC) en 9 conditionaliteiten ter verbetering van het milieu en klimaat die landbouwers moeten naleven, in ruil voor steun. Dit voorstel is sinds eind mei door middel van een spoedprocedure officieel van kracht.

Daarnaast komt de Commissie versneld met een voorstel om het gebruik van RENURE toe te staan. Er zijn verder geen versoepelingen voor Nederland aangekondigd m.b.t. de mestregels. Daarnaast zijn sinds mei wel versoepelingen van kracht voor enkele milieuvoorwaarden voor boeren. Het HNP houdt deze ontwikkelingen in de gaten en zal tijdig signaleren. Het compromisvoorstel m.b.t. de natuurherstelwet is gesneuveld in de Europese Raad. Dat er alsnog een meerderheid wordt gevonden, is onwaarschijnlijk. Het HNP volgt deze ontwikkelingen nauwgezet.

De verordening inzake het duurzame gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is na anderhalf jaar onderhandelen op 22 november 2023 verworpen door het Parlement. De volgende Commissie kan het voorstel eventueel terugbrengen op de EU-agenda.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Egbert van Dijk (DR)
- Mariëtte van Leeuwen (ZH)

HNP-AMBTELIJK

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

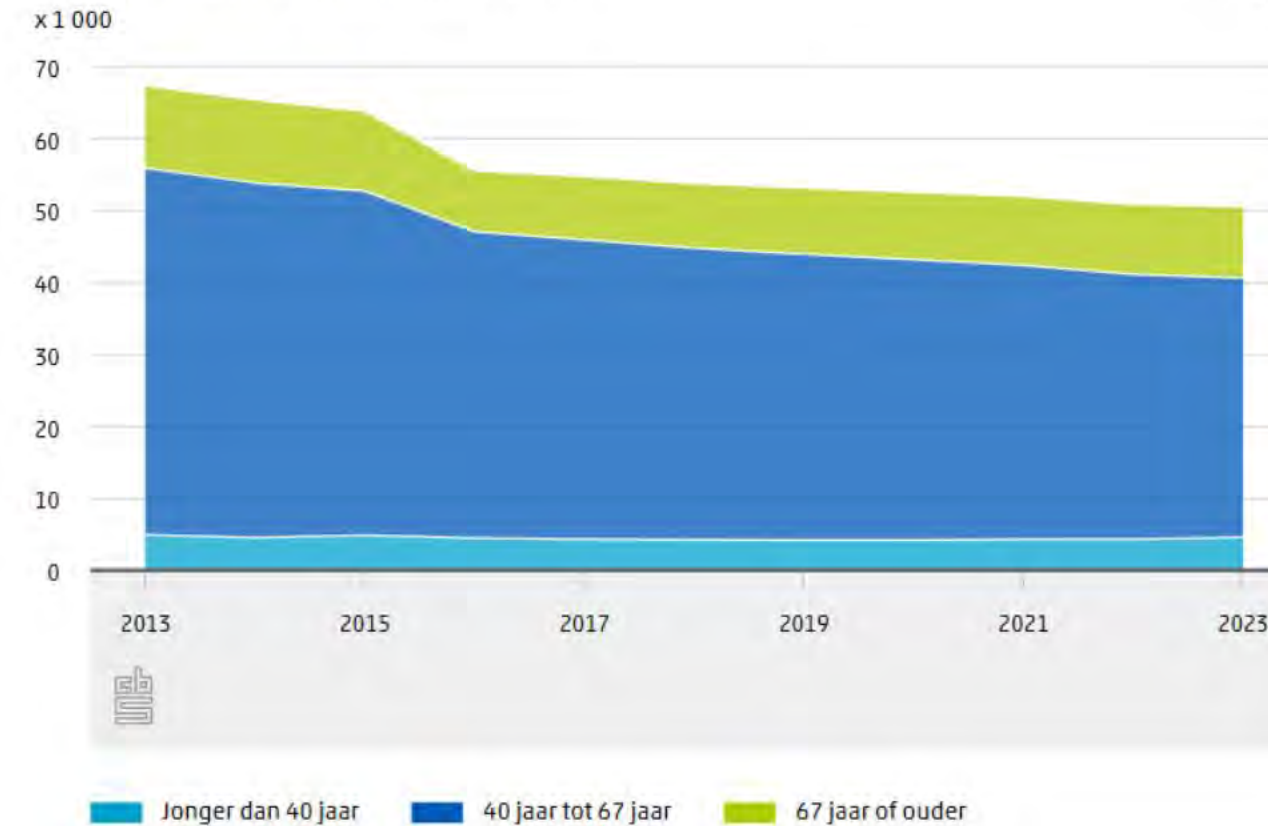
AFGERONDE ACTIES:

- CvdR-leden Van Leeuwen (ZH) en Van Dijk (DR) hebben namens de Nederlandse provincies 21 amendementen ingediend tijdens de NAT-commissie (CvdR) op het rapport over de toekomst van het GLB. Hiervan zijn 18 amendementen overgenomen.
- Signalering is geschreven over het toestaan van RENURE.
- Voor de CvdR-plenaire vergadering op 19-20 juni 2024 is een amendement ingediend op het aangepaste voorstel m.b.t. de toekomst van het GLB. Daarbij is spreektijd aangevraagd.
- Er is een concept *position paper* voor het GLB vanaf 2027 opgesteld dat ter kennisgeving is aangeleverd voor de BAC van 27 juni.
- Er is contact gelegd met het LNV GLB-team.

GEPLANDE ACTIES:

- Het *position paper* en een lobbyplan m.b.t. het GLB na 2027 wordt ter besluitvorming aangeleverd voor de BAC LG in september. Per september met het *position paper* langs de nieuwe Commissie en de nieuwe Europarlementariërs door HNP-bestuurlijk dossierhouders.
- Processen m.b.t. het volgende GLB afstemmen met het GLB-team van LNV.
- Ingevulde vragenlijst delen met het LNV-GLB team naar aanleiding van de werkplaats GLB van 30 mei.
- Het voorstel m.b.t. de Europese eiwitstrategie wordt gevolgd en eventueel opgevolgd.
- De genoemde (en andere) ontwikkelingen onder 'context' worden gemonitord en eventueel acties uitgezet.
- Conclusies van de Strategische Dialoog voor de EU-agenda (2024-2029) monitoren.

Bedrijfshoofden in de landbouw

Bron: [CBS](#), Bedrijfshoofden in de landbouw (in Nederland), 2024

Waarde van de Nederlandse landbouwexport

Bron: [CBS](#), Waarde van de Nederlandse landbouwexport, 2024

LOBBYDOELEN:

1. Het GLB moet een toekomstbestendige, duurzame en concurrentiekrachtige landbouw faciliteren.
2. Het GLB moet kringlooplandbouw stimuleren.
3. Het GLB moet bijdragen aan voldoende, veilig en betaalbaar voedsel.
4. Het GLB moet een eerlijk verdienmodel voor (jonge) boeren faciliteren, om het overnemen of starten van een (duurzaam) landbouwbedrijf te stimuleren. Dit met een beloningssysteem voor boerenbedrijven die meer verduurzamen dan vereist.
5. Het GLB draagt beter bij aan behoud en verbetering van natuurlijke hulpbronnen en biodiversiteit en aan de leefbaarheid van het platteland.
6. Het GLB moet bijdragen aan de bedrijfs-, keten-, product- en systeeminnovatie en aan kennisdeling, -valorisatie en leren.
7. I.c.m. verschillende beleidsvelden en instrumenten moet het GLB een duurzaam, toekomstbestendig voedselsysteem creëren, evenals de nodige technologische en maatschappelijke transitie.

Duurzame en gezonde leefomgeving

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

In 2024 wordt in Europa verder gewerkt om de vervuiling in 2050 terug te brengen naar een niveau waarop geen sprake meer is van schade aan mens, dier en natuur. De milieu-onderwerpen blijven onverminderd hoog op de Europese politieke agenda staan.

Dit onderstreept de urgentie om als IPO ondanks de politieke gevoeligheid ten aanzien van een aantal dossiers als bodem (EU bodemgezondheidsrichtlijn) en water (KRW), tijdig een inhoudelijk en gemeenschappelijk standpunt in te nemen. Het ontbreken hiervan beperkt de slagkracht van het HNP en biedt onvoldoende basis voor een gezamenlijke inbreng.

De Commissie en de HNP-werkgroep DGLO besteden aandacht aan voorstellen die onderdeel uitmaken van het *Zero Pollution Package* en het *Emission and Pollutants Package*. Tegelijkertijd zien we dat de ambities vastgelegd in de Green Deal ernstig onder druk staan; de pesticidenrichtlijn en natuurherstelwet zijn van tafel en binnen het landbouwdossier wordt verdere verduurzaming teruggedrongen.

Het dossierteam DGLO richt zich in 2024 op de volgende Europese wetsvoorstellen:

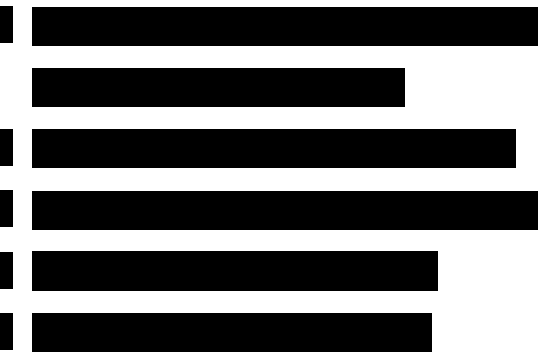
- Europese bodemmonitoringsrichtlijn.
- Verwachte REACH-verordening: herziening registratielijst chemische stoffen. Onder deze verordening zou een PFAS-verbod mogelijk gemaakt kunnen worden.
- Beplemen van een brede “Blue Deal” om watervraagstukken integraal aan te kunnen pakken op Europees niveau.
- Verwachte fitness-check voor “vervuiler betaalt”-principe.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Mirjam Sterk (UT)
- Bram Schmaal (GR)

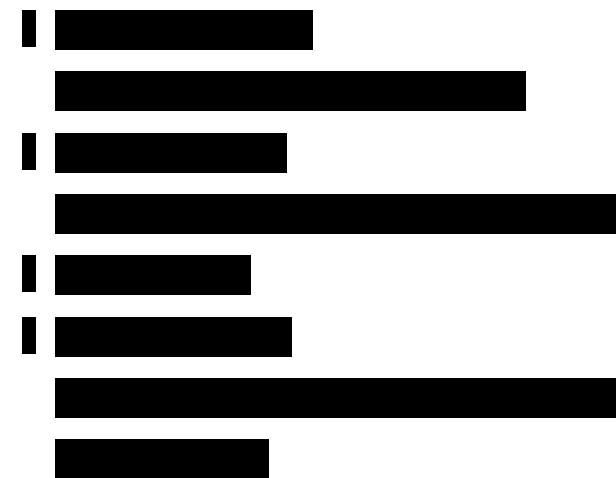
HNP-AMBTELIJK

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

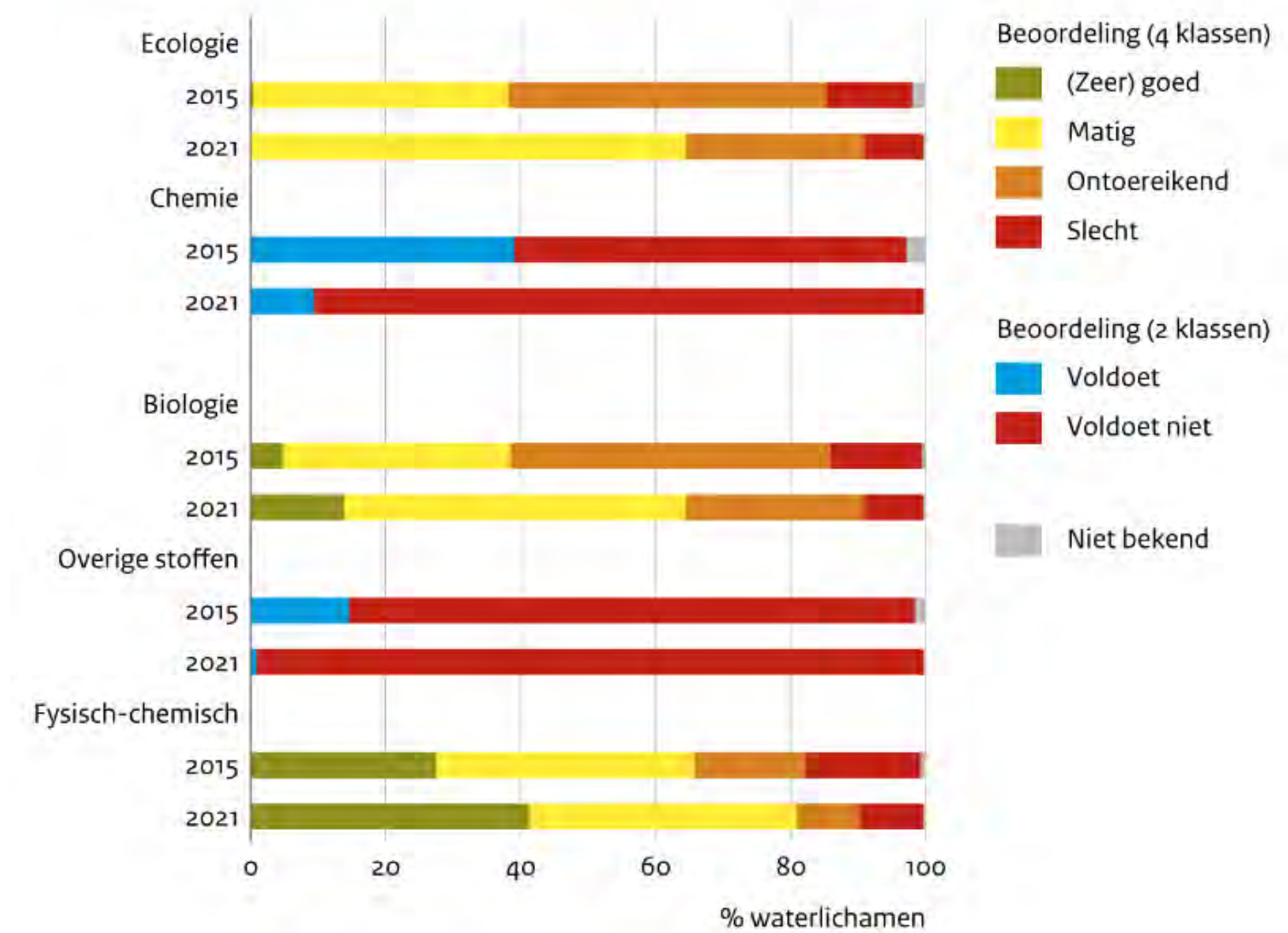
AFGERONDE ACTIES:

- Signalering geschreven over het voorstel inzake de Euro 7-emissienormen en de geschiktheidscontrole "de vervuiler betaalt", waarvoor eveneens BNC-input is geleverd. Er zijn twee aparte expertsessies georganiseerd om onze input richting het Rijk gezamenlijk af te stemmen.
- De HNP-werkgroep heeft actief input geleverd in het interbestuurlijke dossierteam op het voorstel voor de bodemmonitoringsrichtlijn. Dit is gedaan op basis van de eerdere IPO/HNP input die is gedeeld met de Commissie tijdens de consultatiefase en de uitkomsten van de impactanalyse.
- Tijdens verschillende bijeenkomsten is er aandacht gevraagd voor het belang van een toekomstige ‘Blue Deal’, over de samenhang van de watervraagstukken en de noodzakelijkheid van een integrale aanpak.
- Een eerste bestuurlijk gesprek is gevoerd door de Zuid-Hollandse gedeputeerde Meindert Stolk (IPO dossierhouder ZZS) met de Head of Unit REACH van DG GROW om aandacht te vragen voor het IPO position paper PFAS.

GEPLANDE ACTIES:

- De provincies draaien actief mee in de Nederlandse standpuntbepaling t.a.v. de bodemmonitoringsrichtlijn en vragen extra aandacht voor de uitvoerbaarheid. Provincies monitoren hoe het eerder afgezwakte ‘*no net land take*’-component zich ontwikkelt in aanloop naar de Raadsbespreking in juni.
- Extra aandacht vragen voor de haalbaarheid van eerder geformuleerde doelstellingen (KRW, Nulvervuilingsambitie), n.a.v. verschillende afgeblazen of afgezwakte “groene” initiatieven.
- Aandacht vragen voor het IPO *position paper* PFAS. Provincies Zuid-Holland en Utrecht organiseren 27 juni een *side event* tijdens de EU Green Week over de PFAS-problematiek. De IPO en HNP-bestuurlijke dossierhouders ZZS/DGLO gaan in gesprek met Commissieambtenaren over de REACH-herziening. Ook in het verband van het Europees Chemisch Regionaal Netwerk (ECRN) wordt hier aandacht voor gevraagd.
- Verdere implementatie van de Grean Deal (klimaatneutraliteit in 2050) en de doorwerking in toekomstig Commissiebeleid monitoren.

Beoordeling kwaliteit oppervlaktewater volgens Kaderrichtlijn Water

Bron: [Compendium van de Leefomgeving](#), Kwaliteit oppervlaktewater volgens KRW 2015-2021 (in Nederland)

LOBBYDOELEN:

1. Van gecompartmenteerd milieubeleid naar een integrale aanpak van milieubeleid.
2. Multilevel governance en ruimte voor regionaal maatwerk.
3. Meer aandacht voor de implementatie en uitvoerbaarheid van Europese regelgeving (i.p.v. nieuwe regelgeving).
4. Pleiten voor 'gezondheid' als uitgangspunt voor het milieubeleid.

Mobiliteit

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

De Duurzame en Slimme Mobiliteitsstrategie is een belangrijk onderdeel van de Europese Green Deal om de uitstoot van mobiliteit in 2050 met 90% te verminderen. Het vormt daarnaast het Europese kader voor het toekomstige Europese transport- en mobiliteitsbeleid. Dit is tevens het belangrijkste vertrekpunt om in Brussel gezamenlijke acties te nemen inzake mobiliteit.

Op 24 april 2024 werd de herziening van de verordening over het Trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-T) afgerond. Dit is van belang, omdat provincies onderdeel zijn van het kernnetwerk en/of het uitgebreid netwerk van TEN-T. Veel Nederlandse steden zijn onderdeel geworden van het netwerk van *urban nodes*, en zijn daarmee verplicht om eind 2027 een *sustainable urban mobility plan* (SUMP) in te dienen. De herziening richt zich daarnaast op de voor provincies belangrijke uitdagingen inzake alternatieve brandstoffen, verdere digitalisering en de *modal shift*.

Een aantal mobiliteitsvoorstellen die vallen onder de Green Deal, worden in de tweede helft van 2024 verder behandeld in Brussel. Zo monitoren we het Groen Transport Pakket, waarover het Europees Parlement op 12 april jl. een standpunt heeft ingenomen. Dit pakket wil het goederenvervoer efficiënter en duurzamer maken, door een beter beheer van de spoorweginfrastructuur en sterkere stimulansen voor emissiearme vrachtwagens. De provincies volgen daarnaast de richtlijn inzake gecombineerd transport.

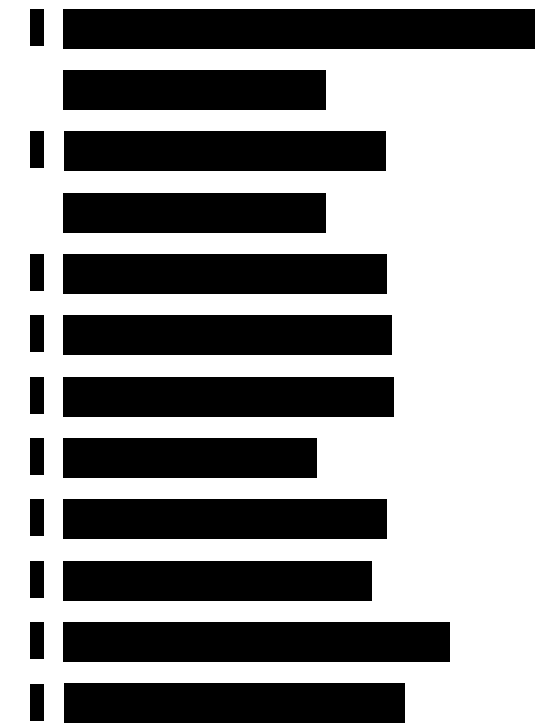
Als laatste is het Europees Kader voor stedelijke mobiliteit - waarover het Europees Parlement in mei 2023 een resolutie aannam - onderdeel van de HNP-inzet.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Erwin Hoogland (OV)

HNP-AMBTELIJK

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

AFGERONDE ACTIES:

- HNP-werkgroep heeft met het *position paper* “Duurzame Slimme Mobiliteit” ingezet op het TEN-T voorstel, inclusief *urban nodes system* en bijbehorende vereisten voor SUMPs. Amendementen richting het Parlement, de PV NL EU en Commissie opgesteld in samenwerking met de VNG.
- Uit de Duurzame en Slimme Mobiliteitsstrategie is een signalering gemaakt op de volgende initiatieven:
 - Herziening richtlijn intelligente transportsystemen (ITS).
 - Herziening Trans-Europees Netwerk – Transport (TEN-T).
 - Initiatief om spoorvervoer te stimuleren voor personenvervoer.
 - Herziening verordening infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR).
 - Pakket voor Vergroening Vrachtvervoer.
- Inbreng inzake AFIR is geleverd via de CEMR, de CPMR en de schaduwrapporteur van het Parlement (Caroline Nagtegaal) met een *position paper* en concrete tekstvoorstellen. De hoofdboodschappen inzake Slimme en Duurzame mobiliteit vanuit het HNP/IPO zijn: ruimte voor gebiedsgerichte aanpak; ruimte voor betaalbare infrastructuur en haalbare doelstellingen; oog voor technologische ontwikkelingen; en aandacht voor E-roaming.
- Wat betreft het TEN-T zijn lobbydoel 1, 2 en 6 terecht gekomen in het TEN-T voorstel van de Europese Commissie (respectievelijk in artikel 19g, 19e en artikelen 44c en 44e). Wat betreft de aanpassing van *urban nodes* tot functionele stedelijke gebieden (lobbydoel 3) en de vormvereisten voor SUMPs, zijn succesvol amendementen ingediend op het CvdR-advies over TEN-T en wordt in ERRIN/POLIS verband opgetrokken tijdens de belangenbehartiging.
- De HNP/IPO tekstvoorstellen op AFIR zijn ofwel in het Raadscompromis terug te vinden, ofwel in amendementen van Europarlementariërs op het concept EP-rapport.

GEPLANDE ACTIES:

- De HNP-inzet bij de verschillende Europese instellingen (PV, EP, CvdR) wordt na de Europese verkiezingen en bij aanvang nieuwe Europese Commissie gecontinueerd.
- Het HNP zal de strategische netwerken benutten om de lobbyinzet op de geselecteerde initiatieven uit de Duurzame Mobiliteitsstrategie te optimaliseren. Het betreft de volgende netwerken o.a.: ERRIN, POLIS, CPMR, AER.
- Het IPO is structureel aangehaakt bij de HNP-werkgroep. De afstemming met het IPO op mobiliteitsdossiers zal de komende periode verder worden geïntensiveerd. Ook wordt de link tussen de werkgroep en de PV verder versterkt. Daarnaast worden contactpersonen van het EP en relevante Brusselse netwerken regelmatig uitgenodigd bij de HNP-werkgroep.
- De HNP-werkgroep zal een voorstel doen aan de bestuurlijk dossierhouder om zo snel mogelijk na de Europese Parlementsverkiezingen kennis te maken met Nederlandse Europarlementariërs op het gebied van transport.

LOBBYDOELEN:

1. Emissieloze treinen zonder bovenleiding toestaan op het TEN-T netwerk.
2. Europese aanpak voor de implementatie van Autonomous Train Operation en de integratie van ticketsystemen.
3. Herdefiniëring van *Urban Nodes*, zodanig dat functionele, stedelijke gebieden met oog voor *daily urban systems* hieronder vallen.
4. Noodzaak van multimodaliteit in zowel verstedelijkte als plattelandsgregio's met slim ruimtegebruik.
5. Harmonisatie van betaalsystemen en reisinformatie (als MaaS).
6. Inspanningsverplichtingen van TEN-T voor lidstaten moeten zich meer richten op de uitrol van digitale 5G infrastructuur.
7. Bevorderen van slimme combinatie van verschillende alternatieve brandstoffen en voldoende laad- en vulpunten (Clean Energy Hubs) voor alle modaliteiten, inclusief de binnenvaart.

Bron: [Europese Commissie](#), TEN-T Core Network Corridors, 2021

Circulaire Economie

HNP-Lobbyfiche | Juni 2024

CONTEXT

Het bevorderen van de circulaire economie op Europees niveau is een voorwaarde om de EU-doelstellingen voor klimaatneutraliteit in 2050 te behalen en het verlies aan biodiversiteit te stoppen. Dit is mede onderstreept met de in 2019 gepubliceerde Green Deal en het Actieplan Circulaire Economie van 2020.

Circulaire economie wordt gezien als een voorwaarde om de druk op natuurlijke grondstoffen te verminderen en duurzame groei te bevorderen. In 2023 benadrukte het *Green Deal Industrial Plan* de noodzaak van een circulaire transitie in het licht van strategische autonomie met o.a. de *Critical Raw Materials Act*.

Momenteel zijn veel van de EC-voorstellen in de afrondende fase beland of reeds in werking getreden. Zo is de *Critical Raw Materials Act* op 23 mei jl. in werking getreden, is een akkoord bereikt tussen de Raad en het Parlement op de *Packaging and Packaging Waste Regulation*, zijn de definitieve akkoorden op de *Ecodesign Regulation* en de *Right to Repair Directive* aangenomen in het Europees Parlement en is de *Shipments of Waste Regulation* op 20 mei jl. ingegaan.

Over het algemeen signaleert het HNP een (politieke) trend die circulaire economie steeds meer vanuit het perspectief van strategische autonomie en concurrentievermogen benadert en minder vanuit klimaatambities. De noodzaak voor de transitie naar een circulaire economie is daarmee niet verminderd, maar de aandacht voor de redenen van de urgentie van de transitie verschuift. Deze verschuiving kan eventueel worden doorgezet door de nieuwe Europees Commissie in de periode 2024-2029.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Esther Rommel (NH)
- Friso Douwstra (FR)

HNP-AMBTELIJK

HNP-AGENDA LEDEN

COÖRDINATIE DOSSIERS

AFSTEMMING DEN HAAG (IPO)

AFGERONDE ACTIES:

- Deelname van HNP-dossierhouder Rommel aan panelgesprek op 25 januari 2024 tijdens het Rhine-Meuse event. Aandacht gevraagd voor vergroenen van industrieën en steden, wat heeft geleid tot een gezamenlijk *position paper* met Baden-Württemberg in aanloop naar de presentatie van het Commissievoorstel inzake biotechnologie en biomanufacturing op 20 maart 2024. De belangrijkste punten uit het paper zijn overgenomen.
- Vanuit de HNP-werkgroep is een signalering geschreven over het voorstel tot een verordening terugdringen microplastics dat is gepubliceerd in november 2023. Noord-Holland en Zuid-Holland hebben vervolgens gereageerd op de consultatie vanuit de Commissie en het CvdR.
- Namens de HNP-werkgroep is gereageerd op een consultatie vanuit het CvdR over de rol van regio's in de circulaire transitie. Op basis van deze input wordt een adviesrapport geschreven aan de Europese Commissie namens het CvdR met aandachtspunten voor een nieuwe Europese Commissie.
- Voortzetting verspreiding boodschap ter ondersteuning van Ex'tax approach (zoals beschreven in CPRM NSC Resolution, mei 2023) onder Europese stakeholders.

GEPLANDE ACTIES:

- In overleg met de bestuurlijk dossierhouders is afgesteld dat de HNP-werkgroep agenderend gaat zijn op de thema's (toekomstige herziening van) afvalwetgeving en circulaire industrie.
- Het gezamenlijk *position paper* met Baden-Württemberg wordt door gedeputeerde Rommel gepresenteerd tijdens de internationale conferentie over Bioeconomy op 18 september 2024 in Stuttgart. Het *paper* dient als input voor de *Revision of the Bioeconomy Strategy* eind 2024.
- Op basis van het Zuid-Hollandse position paper 'Towards a circular chemical industrial agenda 2024-2029' wordt een IPO/HNP-positie bepaald. Deze ligt 27 juni voor in de BAC RE. Deze inbreng dient o.a. als inbreng op het *position paper* van het Europees Chemisch Regionaal Netwerk (ECRN) richting een nieuwe Commissie en zal o.a. worden gedeeld met DG GROW. Dit proces bouwt voort op de eerdere HNP/IPO samenwerking rondom het position paper 'circular packaging and plastics' uit 2022.
- Monitorende rol t.a.v. Europese ontwikkelingen rondom circulaire economie en hierover signaleren en informeren. Waar mogelijkheden zich voortdoen om inbreng te leveren, kansen benutten.

Onderdelen van een succesvolle circulaire-economietransitie

LOBBYDOELEN:

1. Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie en maak ruimte voor de opschaling en de financiering van circulaire innovaties.
2. Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire business cases. Maak ruimte voor opschaling en circulaire innovaties.
3. Maak afvalstromen meer inzichtelijk.
4. Zorg voor meer samenhangen beleid voor de (chemische) industrie i.r.t. circulariteit.
5. Zorg voor meer aandacht voor circulariteit van begin tot eind van de waardeketen.

"Op weg naar de toekomst!"

Arthur van Dijk
Commissaris van de Koning
HNP-Voorzitter

De aanbevelingen van de gezamenlijke Nederlandse provincies aan de nieuwe Europese Commissie en de Strategische EU-agenda voor de periode 2024 – 2029 zijn toegespitst op de hierna volgende zes gezamenlijke dossiers, waarbij klimaatdoelen, economische voorspoed, veiligheid en democratische waarden richtinggevend zijn.

Wij gaan graag het gesprek aan over hoe de provincies een waardevolle bijdrage leveren vanuit de zes dossiers.

Talen:

Online lezen?

Agrofood

Innovatief, circulair en natuur-inclusief: dat is de Europese landbouw

"Onze provincies zijn belangrijk in de wereldwijde voedselvoorziening. We innoveren op een circulaire en natuur-inclusieve manier. Met beschikbare EU-tools, dragen wij bij aan de duurzame landbouwtransitie!"

Mariëtte van Leeuwen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
HNP-Dossierhouder Agrofood

Egbert van Dijk

Gedeputeerde provincie Drenthe
HNP-Dossierhouder Agrofood

De provincies zijn voor de verduurzaming van landbouw, waar een innovatieve aanpak voorop staat: bijvoorbeeld door het combineren van besparingen op krachtvoer en kunstmest met investeringen in technische systemen zoals sensoren en stalsystemen. Innovaties in de eiwittransitie dragen bij aan de voedselzekerheid en een duurzaam voedselsysteem. Innovatie is de voorwaarde voor een circulaire en natuur-inclusieve land- en tuinbouw. Zo produceren kringloopboeren voedsel op een natuur-inclusieve wijze. Ze dragen met respect voor bodem, water en lucht bij aan de voedselzekerheid. Weten hoe landbouw in Nederlandse regio's bijdraagt aan effectief landchaps- en natuurbeheer? Lees over de [veertig agrarische collectieven](#) die we rijk zijn.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Kom met beleid dat een verdienmodel voor agrariërs garandeert.
- Combineer korte ketens en publiekscampagnes om duurzame, lokale producten te stimuleren.
- Kom met een voorstel ter bevordering van duurzame, Europese voedselsystemen.
- Stuur in het GLB aan op doelen waarbij meerdere transitiepaden mogelijk zijn.
- Verlaag administratieve lasten in de landbouw.
- Geef kringloopboeren meer ruimte in de regelgeving, door te doen aan stimuleringsbeleid.

Circulaire Economie

De economie van de toekomst is circulair

"Circulariteit moet bijdragen aan het realiseren van EU-doelstellingen: voor klimaat, CO2-reductie, innovatie, werkgelegenheid, energietransitie en milieu. Bouw voort op het Circulaire Economie Actieplan (2020) en werk hier samen met regio's. Provincies zijn een verbindende schakel tussen regionaal en (inter)nationaal!"

Esther Rommel

Gedeputeerde provincie Noord-Holland
HNP-Dossierhouder Circulaire Economie

Friso Douwstra

Gedeputeerde provincie Fryslân
HNP-Dossierhouder Circulaire Economie

In de huidige, lineaire economie verspillen we veel grondstoffen en dit is schadelijk voor ons milieu. Regio's hebben een belangrijke rol in het stimuleren van circulair ondernemerschap en het creëren van ruimte voor circulaire ontwikkelingen. Een mooi voorbeeld daarvan is de [Vereniging Circulair Friesland](#) (VCF), die publieke en private stakeholders bundelt en met een bottom-up aanpak de transitie naar een circulaire provincie stimuleert. De VCF is daarmee een voorbeeld van succesvolle, regionale samenwerking op circulariteit. Via een I3-project zoals [RegioGreenTex](#), zet Oost-Nederland zich in voor een circulaire textielindustrie. En lees ook hoe een pionierend Noord-Hollands bedrijf in het [EU Interreg WOW! Project](#) impact maakt met het terugwinnen van grondstoffen uit rioolwater.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie en maak ruimte voor de opschaling en de financiering van circulaire innovaties.
- Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire businesscases.
- Maak afvalstoffenstromen meer inzichtelijk.
- Zorg voor een meer samenhangend beleid voor de (chemische) industrie i.r.t. circulariteit.
- Meer aandacht voor circulariteit van begin tot eind van de waardeketen.

Duurzame en Gezonde Leefomgeving

Opgaven realiseren met robuust en veerkrachtig milieusysteem

"Voldoende en schoon water is essentieel voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Daarom zetten Nederlandse provincies in op uitvoerbare Europese kaders voor water, bodem en lucht."

Mirjam Sterk

Gedeputeerde provincie Utrecht
HNP-Dossierhouder DGLO

Bram Schmaal

Gedeputeerde provincie Groningen
HNP-Dossierhouder DGLO

Water is de bron van het leven. Provincies werken daarom aan het verbeteren van de waterkwaliteit door uitvoering van de Kaderrichtlijn Water richting 2027. Dit is niet eenvoudig. Of het nu gaat om stedelijk afvalwater, invasieve exoten of emissies van industrie en landbouw – er zijn veel factoren van belang. De waterkwaliteit verbeteren is dus een veelzijdige taak, die symbool staat voor veel provinciale opgaven op het gebied van milieu: de ambities zijn serieus, de bron van vervuiling is meervoudig en de provinciale beleidsruimte is beperkt. Deze opgave vraagt daarom om EU-beleid dat is getoetst op uitvoerbaarheid en waarin de logische onderlinge samenhang van regels en regionaal maatwerk is gewaarborgd.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Meer aandacht voor implementatie en regionale uitvoerbaarheid van beleid, a.d.h.v. provinciale praktijkervaring met EU-milieuregeling.
- Milieu-opgaven voor bodem, water en lucht, vanwege hun onderlinge samenhang, op EU-niveau coördineren en op elkaar afstemmen.
- Bij de implementatie van Europees milieubeleid ruimte bieden voor regionaal maatwerk, zodat provincies de juiste balans tussen water, natuur, landbouw, industrie, stad en land vinden.

Klimaat en Energie

Regionaal maatwerk en haalbaarheid bij EU klimaatdoel voor 2040

"We werken toe naar het EU-klimaatdoel voor 2040. Houd daarom rekening met uitvoerbaarheid voor de regio's. Help ons door het haalbaar en betaalbaar te maken, zodat we de energietransitie kunnen versnellen."

Ans Mol

Gedeputeerde provincie Gelderland
HNP-Dossierhouder Klimaat & Energie

Een effectieve uitrol van duurzame energieprojecten is sterk afhankelijk van een robuuste en toekomstbestendige grensoverschrijdende en regionale energie-infrastructuur. Het realiseren hiervan heeft prioriteit vanuit provincies. Regionale partijen en lokale bevolking in Nederland ondervinden belemmeringen in de snelheid van de energietransitie door netcongestie en tekort aan capaciteit. Netbeheerders waarschuwen dat er voor grootverbruikers geen nieuwe aansluitingen op het stroomnet meer mogelijk zijn. Dit is al het geval in drie provincies, en eind dit jaar in maar liefst zes. Voor de provinciale inzet op energietransitie en een gezonde economie zijn dringend maatregelen nodig.

Aangaande de nieuwe EU-klimaatdoelstelling om in 2040 een CO2-reductie van 90% te behalen, zetten de provincies in dialoog met de Europese Commissie in op het waarborgen van het concurrentievermogen van de bestaande industrie en de landbouw en het dichten van de sociaaleconomische kloof.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Inzet op regionale en randvoorwaardelijke aspect bij (grens)infrastructuur om opgaves te realiseren.
- Regionaal maatwerk en haalbaarheid voorop stellen bij totstandkoming en uitvoering van het klimaatdoel voor 2040.
- Voldoende financiering uit EU-programma's voor innovaties inzake de energietransitie.
- Kwalitatieve i.p.v. kwantitatieve normering en doelstellingen op klimaat en energie.
- Versterk de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur binnen de EU.

Mobiliteit

Multimodaliteit op stad én platteland, met slim ruimtegebruik

"De EU moet verder op de ingeslagen weg richting zero-emissie vervoer in alle regio's in de EU. Met behulp van Europese investeringen in onze regio's bereiken we een schoon en slim Europees transportnetwerk."

Erwin Hoogland

Gedeputeerde provincie Overijssel
HNP-Dossierhouder Mobiliteit
HNP-Dossierhouder Regionale Economie

Provincies werken aan duurzame en slimme mobiliteit: met CEF-investeringen in schone binnenhavens en -vaart ([Rhombus & RH2iNE](#)) en grensoverschrijdende spoorverbindingen ([Wunderline](#)); door Interreg-samenwerking om fietsgebruik te stimuleren ([MegaBITS](#)). Daarnaast zien we in de regio innovatieve ontwikkelingen en pilots om vervoer in de toekomst te verduurzamen, denk daarbij aan de toepassing van drones en de ontwikkeling van de hyperloop. Alleen samen - als EU, Rijk én provincies - verduurzamen we de Europese transportsector.

De uitvoerbaarheid van EU-transportwetgeving is voor regio's ook van groot belang, zoals met de herziening van het TEN-T netwerk. Provincies zijn blij dat er voor meerdere regio's nu één regionaal mobiliteitsplan mag worden opgesteld.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Werk met provincies aan nieuwe wetgeving voor multimodale, digitale mobiliteitsdiensten.
- Meer aandacht voor implementatie en regionale uitvoerbaarheid van EU-transportwetgeving.
- Aandacht voor multimodaliteit in verstedelijkte en plattelandsgregio's, met slim ruimtegebruik.
- EU-investeringen verbeteren voor energie-infrastructuur en slimme mobiliteit (onder andere voer- en vaartuigen), niet alleen voor koploper initiatieven. Dit voor het verbeteren van de grensoverschrijdende bereikbaarheid.

Regionale Economie

Behoud aandeel ontwikkelde regio's in structuurfondsen

"Provincies willen ook na 2028 structureel kunnen blijven investeren in hun regionale ontwikkeling met de Europese cohesiemiddelen. Hierin past geen nationalisatie van EU-investeringsfondsen voor regio's."

Erwin Hoogland

Gedeputeerde provincie Overijssel
HNP-Dossierhouder Mobiliteit
HNP-Dossierhouder Regionale Economie

Jan Klopman

Gedeputeerde provincie Flevoland
HNP-Dossierhouder Regionale Economie
HNP-Dossierhouder Digitalisering

Elianne Demollin-Schneiders

Gedeputeerde provincie Limburg
HNP-Dossierhouder Digitalisering

EU-structuurfondsen zijn een fundamentele pijler voor de regionale economie en van blijvend belang in de toekomst. Provincies voeren veel taken van Europees belang uit, zijn eindverantwoordelijk voor het regionaal ruimtelijk-economisch beleid en investeren in de maatschappij. Op [The Green Village](#) in Zuid-Holland komen overheden, onderzoekers, studenten, start-ups en ondernemers samen om vandaag te werken aan de innovatieopgaven van morgen. Dit kan, door de structuurfondsen! Ook het project [ET Pathfinder](#), van de infrastructuur voor de Einsteintelecoop in Limburg, komt zo tot stand.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Benut de gereserveerde EU-middelen waarvoor ze bedoeld zijn, zoals Horizon Europe, en niet automatisch voor crisissteun.
- Voldoende structurele middelen, ook voor ontwikkelde regio's, mede om de klimaatopgave, de groene transitie en innovatie te realiseren.
- Meer middelen voor grensoverschrijdende transnationale programma's en het I3-Instrument.
- Een gebiedsgerichte aanpak met maatwerk in de uitvoering en uitvoerbare kaders, ook voor de provinciale Digitaliseringsopgave en de innovatieopgave m.b.v. het Horizonprogramma.

Zonder regio's, geen Unie

Meer weten over de zes gezamenlijke dossiers? Het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) maakt jaarlijks een werkplan. Dit werkplan biedt het kader dat bepalend is voor de HNP-activiteiten in Brussel.

Ga naar het [HNP-werkplan 2024](#) of download het werkplan door de QR-code te scannen.

Het [voltallige HNP-bestuur](#), september 2023

Meer weten? Ga naar:

www.nl-prov.eu

[@HNPBrussel](#)

[Huis van de Nederlandse Provincies](#)

hnp@nl-prov.eu

[De Europese Ster](#)

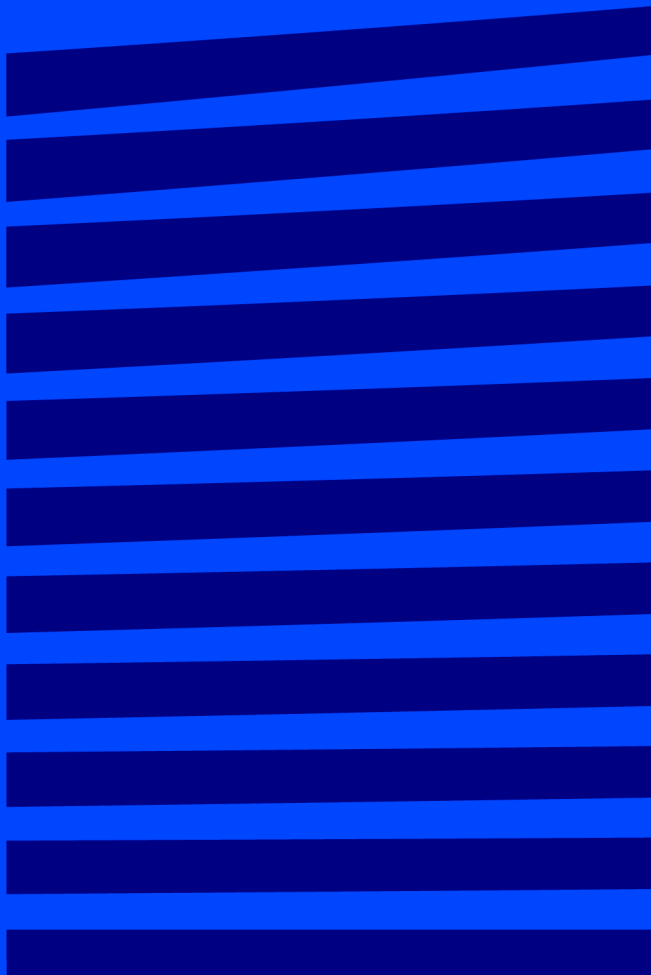

EUROPE'S CHOICE

POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2024–2029

Ursula von der Leyen

Candidate for the European Commission President

Strasbourg
18 July 2024

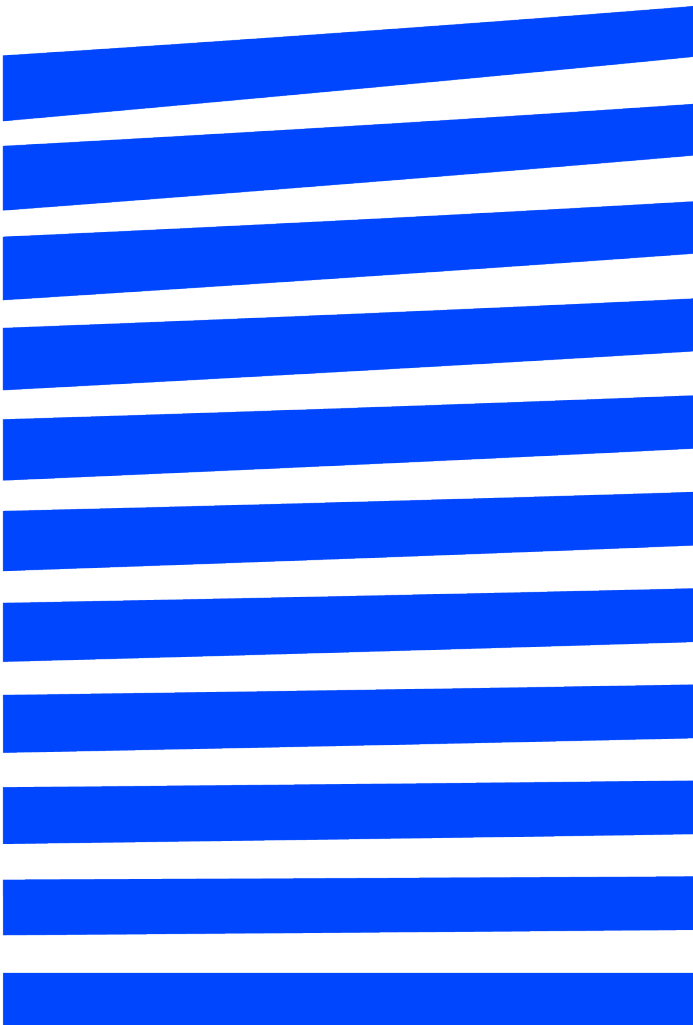

EUROPE'S CHOICE

**POLITICAL GUIDELINES
FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION
2024–2029**

Ursula von der Leyen

Candidate for the European Commission President

Strasbourg
18 July 2024

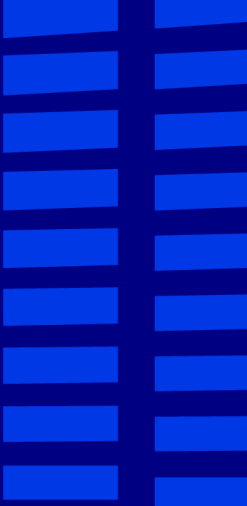
EUROPE'S CHOICE

Campaigning across Europe ahead of this year's European elections was a reminder of what makes our Union what it is. Almost 500 million people with such disparate cultures, complex histories and differing perspectives all coming together at the same time to articulate their wish for an entire Union of 27 countries. In casting their vote they also help to build a shared European identity – all of this bound together by our rich and varied cultural tapestry. This is Europe's greatest strength. **It makes Europe more than a construct or a project. Europe is our home: unique in design and united in diversity.**

From the record number of first-time voters to those who have voted in every European election, people expressed hopes and aspirations for a healthier and more prosperous future. But they also pointed to the fact that we are in an era of anxiety and uncertainty. Europeans have real doubts and concerns about the instabilities and insecurities we face – from the cost of living, housing and doing business to the way issues such as migration are handled. From our security at home to the wars in Ukraine and the Middle East. They also worry that Europe is often not fast enough; that it can be either too distant or too burdensome.

All of these expectations and concerns are real, legitimate and must be responded to. For that reason, **I believe it is essential that the democratic centre in Europe holds.** But if that centre is to hold it must live up to the scale of the concerns and the challenges that people face in their lives. Failure to do so would fuel resentment and polarisation and leave a fertile ground for those who peddle simplistic solutions but in reality want to destabilise our societies.

This is the backdrop to what is an era of profound change – for our society and our security, our planet and our economy. The speed of change can be destabilising and, for some, can lead to a sense of loss for the world as it used to be and a worry for the world as it will be.

All of this – coupled with the fallout from elections and events in a more contested world – has created a turbulent and potentially seismic period for Europe. The risks are real, the responsibilities serious.

Europe now faces a clear choice.

A choice to either face up to the uncertain world around us alone. Or to unite our societies and unite around our values.

A choice to be dependent, to let the divisions weaken us. Or to be bold in our ambition and sovereign in our action, working with our partners around the world.

A choice to ignore new realities or the speed of change. Or to be clear-eyed about the world and threats around us as they really are.

A choice to let the extremists and appeasers prevail. Or to ensure our democratic forces stay strong.

My view is that our era's greatest challenges – from security to climate change to competitiveness - can only be solved through joint action. **Our threats are too great to tackle individually. Our opportunities too big to grasp alone.**

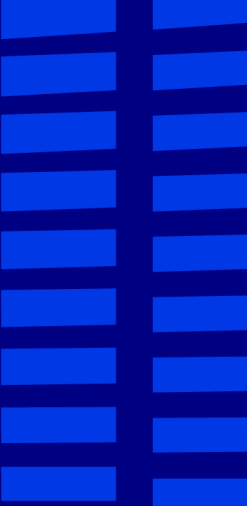
Against this backdrop, I believe Europe must choose its best option: Union.

This is based on a deep conviction that it is only Europe that can live up to our generational challenges in this unstable world – whether supporting Ukraine for as long as it takes, protecting our planet, ensuring social fairness, defending democracy, supporting livelihoods, industries and farmers, or leading on the tech breakthroughs that will shape the world for the rest of this century.

In the last five years, Europe has shown what it can achieve when it does it together. When it is fast and uses its size and power – as we did when securing vaccines for every Member State at the same time. When it is bold and ambitious – as we were with on the twin green and digital transitions and our recovery plan, NextGenerationEU. When it is united – as we have been in support of Ukraine, freedom and democracy at the darkest and most difficult of times.

It is time for Europe to step up collectively once again.

This is a shared responsibility for all European voters, but also for all those flying the European flag, from Kyiv to Chisinau, Tbilisi and across the Western Balkans – as well as those calling for a European future in the streets of towns and cities across our Union and continent. We must prepare for that future – by supporting all candidates in their merits-based journey to our Union, and by preparing our Union for the future with essential reforms.

The Union that we choose cannot be boiled down to a binary question of more or less Europe. For these times, **we need a Union that is faster and simpler, more focused and more united, more supportive of people and companies.** We need a Union that acts where it has added value and where we all mobilise together with a clear goal and a collective mission – EU institutions, national and regional governments, private sector, social partners, citizens and civil society.

We have achieved a lot together in the last five years, from the European Green Deal to NextGenerationEU, the Pact on Migration and Asylum and the implementation of the European Pillar of Social Rights. **We must and will stay the course on all of our goals, including those set out in the European Green Deal.**

Our focus must now be on implementing what we have agreed, working closely with all stakeholders and focusing on our big challenges. This is why I want to define a set of focused and collective objectives for 2030 and beyond, with clear targets and outcomes in these priority areas.

Defence and security. Sustainable prosperity and competitiveness. Democracy and social fairness. Leading in the world and delivering in Europe.

The Political Guidelines are our plan for European strength and unity. The priorities set out here draw on my consultations and on the common ideas discussed with the democratic forces in the European Parliament, and also on the European Council's Strategic Agenda for 2024-2029. They are not an exhaustive work programme but aim to steer our common work.

The next five years will define Europe's place in the world for the next five decades. It will decide whether we shape our own future or let it be shaped by events or by others.

In a world of adversity and uncertainty, I believe Europe must choose to stick together and dare to think and act big. To live up to the legacy of our past, to deliver for the present, and to prepare a stronger Union for the future.

This is the driving force behind these guidelines and all that I want to work on with the European Parliament and the Member States in the next five years.

A new plan for Europe's sustainable prosperity and competitiveness

Europe has always been a continent of industry, enterprise and innovation – reinventing itself through industrial and tech revolutions, global competition and changing societies.

This strength is in large part down to our unique social market economy, which gives Europe many advantages over competitors.

But there are still too many structural brakes on our competitiveness. Our companies operate in a turbulent world, with more unfair competition, higher energy prices, skills and labour shortages and difficulties in accessing the capital they need.

We have seen first-hand the dangers of dependencies or fraying supply chains – from medical products in the pandemic to Putin's energy blackmail or China's monopoly on raw materials essential for batteries or chips.

The world is in a race that will dictate who will be the first to climate neutrality and first to develop the technologies that will shape the global economy for decades to come.

Europe cannot afford to fall behind and lose its competitive edge in this race, nor can it leave any strategic vulnerabilities exposed.

We have a lot to build on – from the massive investment in clean and digital tech in NextGenerationEU to the approach on sovereignty agreed on by Leaders in Versailles.

We have a lot of assets that give us a competitive edge, from world-class researchers and universities, to thriving small businesses and a stable environment based on the rule of law and a level playing field.

But given the scale of the challenges and opportunities, we now need to go much faster

and further to ensure competitiveness, prosperity and fairness. I will also draw on the upcoming report by Mario Draghi on competitiveness for this work.

We need a new European Prosperity Plan to:

- *Make business easier and deepen our Single Market;*
- *Build a Clean Industrial Deal to decarbonise and bring down energy prices;*
- *Put research and innovation at the heart of our economy;*
- *Boost productivity with digital tech diffusion;*
- *Invest massively in our sustainable competitiveness;*
- *Tackle the skills and labour gap.*

Making business easier

Europe's Single Market is key to our competitiveness. It allows goods, services, money and people to move freely, opening up markets and making life easier for people, companies and investors.

But it could do so much more. We need a **new momentum to complete the Single Market** in sectors like services, energy, defence, finance, electronic communications and digital. This will allow our companies – especially our small and medium-sized enterprises (SMEs) – to scale up and make the most of the market.

I believe we need **a new approach to competition policy**, better geared to our common goals and more supportive of companies scaling up in global markets - while always ensuring a level playing field. This should be reflected in the way we assess mergers so that innovation and resilience are fully taken into account.

We will ensure competition policy keeps pace with evolving global markets and prevents market concentration from raising prices or lowering the quality of goods or services for consumers.

The 24 million European SMEs create quality jobs anchored in local communities. But they, along with larger companies, still face too many complexities.

We need to make business easier and faster in Europe.

I will make speed, coherence and simplification key political priorities in everything we do.

Each Commissioner will be tasked with focusing on reducing administrative burdens and simplifying implementation: less red tape and reporting, more trust, better enforcement, faster permitting.

They will hold regular **dialogues on implementation** with stakeholders to discuss how best to align implementation with realities on the ground.

They will work with a Vice-President for Implementation, Simplification and Interinstitutional Relations to **stress-test the entire EU acquis**.

On this basis, we will make proposals to **simplify, consolidate and codify legislation** to eliminate any overlaps and contradictions while maintaining high standards.

We will also address the patchwork of national regulations that makes doing business in different EU countries more complicated. We will make it easier for

innovators to succeed by reducing the costs of failure.

To support this, I will propose a new EU-wide legal status to **help innovative companies grow**. This will take the form of a so-called 28th regime to allow companies to benefit from a simpler, harmonised set of rules in certain areas.

We also need to better support firms whose size and financing capacity cannot be compared to large corporations. They are often the target of killer acquisitions from foreign companies seeking to eliminate them as a possible source of future competition.

We will introduce a **new category of small midcaps** and assess where existing regulation applying to large companies is too burdensome, disproportionate or a hindrance to their competitive development.

Future legislation must also be simplified and designed with small businesses in mind and in a spirit of subsidiarity. This will notably be done through a **new SME and competitiveness check** to help avoid unnecessary administrative burdens, maintaining high standards.

But better lawmaking has to be a joint task – with all institutions involved and all of the legislative process covered – from proposal to amendments to adoption.

In this spirit I will propose to renew **Interinstitutional agreement on simplification and better law making** so that each institution assesses the impact and cost of its amendments in the same way.

To ensure that we collectively follow up on **enforcement and implementation**, I will also ask each Commissioner to prepare an annual progress report for their respective European Parliament Committee and Council formation.

A Clean Industrial Deal

We have made historic progress in setting out our climate ambitions and have shown that we can successfully reduce our emissions while growing our economy.

We must and will stay the course on the goals set out in the European Green Deal.

The climate crisis is accelerating at pace. And there is an equally urgent need to decarbonise and industrialise our economy at the same time.

We must focus on **implementing the existing legal framework for 2030** – in the simplest, fairest and most cost-efficient way.

We need a new Clean Industrial Deal for competitive industries and quality jobs in the first 100 days of the mandate.

Our full focus will be on **supporting and creating the right conditions for companies** to reach our common goals. This means simplifying, investing and ensuring access to cheap, sustainable and secure energy supplies and raw materials.

This will prepare the way towards the 90% emission-reduction **target for 2040** which we will propose to enshrine in our **European Climate Law**. At every step, we will work in partnership with industry, social partners and all stakeholders.

We will put forward an **Industrial Decarbonisation Accelerator Act** to support industries and companies through the transition.

This will channel investment in infrastructure and industry, in particular for energy intensive sectors. It will support European lead markets for the development, production and diffusion in industry of clean tech. It will also help to speed up related planning, tendering and permitting processes.

We must bring down energy bills for companies and households.

Thanks to European measures, renewables have reached a record high, accounting for 50% of EU electricity power generation over the last year. Dependence on Russian fossil gas has been substantially reduced and energy savings have brought down overall consumption.

However, we still face many challenges. Our energy market must work better to bring prices down and ensure consumers benefit from the lower production costs of clean energy.

We will continue to bring down energy prices by moving further away from fossil fuels, reinforcing joint procurement for fuels, and developing the governance needed for a true **Energy Union**.

We will scale-up and prioritise investment in clean energy infrastructure and technologies.

This will include renewables and low-carbon technologies, grid infrastructure, storage capacity and transport infrastructure for captured CO₂. We will also invest in energy-efficiency measures, the digitalisation of our energy system and the deployment of a hydrogen network.

Beyond this, we must use the power and size of our market to secure supplies. This is why I will propose to activate and extend our **aggregate demand mechanism** to go beyond gas and include hydrogen and critical raw materials.

We will work on new **Clean Trade and Investment Partnerships** to help secure supply of raw materials, clean energy and clean tech from across the world.

By leading by example at home, **I want Europe to remain a leader in international climate negotiations**, building on recent EU initiatives on global issues such as methane, carbon pricing and global targets for renewables and energy efficiency.

We will set out our **global climate and energy vision** ahead of COP30 in Brazil in

2025. We will also step up our **green diplomacy** and engage more with non-EU countries on external aspects of our policies.

To achieve our climate objectives, we also need to make it easier for people to shift to more sustainable options. This is notably the case with mobility. Cross-border train travel is still too difficult for many citizens. People should be able to use open booking systems to purchase trans-European journeys with several providers, without losing their right to reimbursement or compensatory travel.

To this end we will propose a **Single Digital Booking and Ticketing Regulation**, to ensure that Europeans can buy one single ticket on one single platform and get passengers' rights for their whole trip.

Reaching climate neutrality by 2050 will require a wide range of innovative technologies, in areas from mobility to energy. For instance, the 2035 climate neutrality target for cars creates predictability for investors and manufacturers. Getting there will require a technology-neutral approach, in which e-fuels have a role to play through a targeted amendment of the regulation as part of the foreseen review.

A more circular and resilient economy

Working to decarbonise our economy will be part of our continued shift to a more sustainable pattern of production and consumption, retaining the value of resources in our economy for longer.

This will be the purpose of a new **Circular Economy Act**, helping to create market demand for secondary materials and a single market for waste, notably in relation to critical raw materials.

We will put forward a new **chemicals industry package**, aiming to simplify REACH and provide clarity on “forever chemicals”, or PFAS.

We must make our economy more resilient and less dependent.

This is notably important in the **health and pharmaceutical** sector. The EU has been confronted with severe shortages of medical devices and medicines, with antibiotics, insulin, painkillers and other products becoming particularly difficult to obtain.

To remedy this, we will propose a **Critical Medicines Act** to reduce dependencies relating to critical medicines and ingredients, particularly for products where there are only a few supplying manufacturers or countries.

This will be part of our work to complete the **European Health Union** with diversified supply chains, access to the most advanced treatments, more resilient health systems and strategic inventories of key medicines. We must continue our work on anti-microbial resistance.

We will also step up our work on **preventive health**, in particular for mental health, including at work, and cardiovascular diseases, as well as on treatments for degenerative illnesses and research on autism. This will build on the successful model of the Beating Cancer Plan.

We must also do more to protect the security of our health systems, which are increasingly the target of cyber and ransomware attacks. To improve threat detection, preparedness and crisis response, I will propose a **European action plan on the cybersecurity of hospitals and healthcare providers** in the first 100 days of the mandate.

Boosting productivity with digital tech diffusion

Europe's competitiveness is hamstrung by its lower productivity compared to its direct global competitors. Central to this is the insufficient diffusion of digital technologies, impacting our ability to use tech to develop new services and business models.

We will start by focusing on the implementation and enforcement of the digital laws adopted during the last mandate. Tech giants must assume responsibility for their enormous systemic power in our society and economy. We have begun the active enforcement of the Digital Services Act and the Digital Markets Act. We will **ramp up and intensify our enforcement** in the coming mandate.

We will support this by tackling challenges with **e-commerce platforms** to ensure consumers and businesses benefit from a level playing field based on effective customs, tax and safety controls and sustainability standards.

Reaching our digital targets and building a true digital single market would be a gamechanger for our productivity and competitiveness.

We will step up our investment in the next wave of frontier technologies, in particular supercomputing, semiconductors, the Internet of Things, genomics, quantum computing, space tech and beyond.

Through our **Artificial Intelligence (AI)**, Europe is already leading the way on making AI safer and more trustworthy, and on tackling the risks stemming from its misuse.

We must now focus our efforts on becoming a global leader in AI innovation.

In the first 100 days, we will ensure access to new, tailored supercomputing capacity for AI start-ups and industry through an **AI Factories initiative**.

We will also develop with Member States, industry and civil society an **Apply AI Strategy** to boost new industrial uses of AI and to improve the delivery of a variety of public services, such as healthcare.

In this spirit, I will propose to set up a **European AI Research Council** where we can pool all of our resources, similar to the approach taken with CERN.

To support the development of AI and other frontier technologies, **Europe needs to exploit the untapped potential of data**.

Access to data is not only a major driver for competitiveness, accounting for almost 4% of EU GDP, but also essential for productivity and societal innovations, from personalised medicine to energy savings.

However, too many companies in Europe struggle to get access to the data they need – while large foreign tech companies use European data to fuel their business.

While ensuring high standards of data protection, we will support companies by improving open access to data, notably to support SMEs to fulfil reporting obligations.

Europe needs a data revolution.

This is why we will put forward a **European Data Union Strategy**. This will draw on existing data rules to ensure a simplified, clear and coherent legal framework for businesses and administrations to share data seamlessly and at scale, while respecting high privacy and security standards.

Putting research and innovation at the heart of our economy

Europe's competitiveness – and its position in the race to a clean and digital economy – will depend on starting a new age of invention and ingenuity. This requires putting research and innovation, science and technology, at the centre of our economy.

We will **increase our research spending** to focus more on strategic priorities, on groundbreaking fundamental research and disruptive innovation, and on scientific excellence.

To do this, we will expand the European Research Council and the European Innovation Council.

Europe must also be at the cutting edge between emerging science, tech and industry, the nexus that will make this tech revolution faster and more transformative.

I want Europe to make the most of the biotech revolution. Biotechnologies, supported by AI and digital tools, can help modernise entire parts of our economy, from farming and forestry, to energy and health.

In order to make it easier to bring biotech from the laboratory to factory and then onto the market we will propose a new **European Biotech Act** in 2025.

This will be part of a broader **Strategy for European Life Sciences** to look at how we can support our green and digital transitions and develop high-value technologies.

To lead on innovation, we need to create the conditions for researchers to thrive. This means providing the infrastructure and innovative laboratories they need to test and develop ideas through **new public-private partnerships**, such as joint undertakings.

It also means attracting new talents and retaining the best and brightest minds here in Europe. To do this, I want to strengthen the collaboration between research departments, higher education and business – notably by strengthening our **University Alliances**.

Turbo charging investment

This will be an investment Commission.

We must unlock the financing needed for the green, digital and social transition. We will maximise public investment and leverage and de-risk private capital – working closely with the **European Investment Bank**.

This investment cannot be financed through the public purse alone. Completing the Capital Markets Union could attract an extra EUR 470 billion of investment per year.

We need to be more ambitious in tackling the lack of private capital and our still too shallow markets.

Innovative European companies and start-ups should not be forced to look at the United States, Asia or other markets to finance their expansion. They should be able find what they need to grow here in Europe too.

This is why we will put forward **risk-absorbing measures** to make it easier for commercial banks, investors and venture capital to finance fast-growing companies.

To unlock capital and ensure a level playing field, we will review our regulatory framework to address barriers that restrict the amount of European capital available to finance innovation.

We will tackle the fragmentation of our financial markets which sees EUR 300 billion of European families' savings transferred to foreign markets every year.

To do this, we will develop the proposal in the Enrico Letta report and propose a **European Savings and Investments Union**, including banking and capital markets. This will help leverage the enormous wealth of private savings in Europe to invest in innovation and the clean and digital transitions.

Beyond private savings in Europe, our current financial instruments in the capital market are important to attract savings from around the world as the EU name is a very safe asset with attractive yields.

We must also make better use of public procurement – which accounts for 14% of EU GDP.

A 1% efficiency gain in public procurement could save EUR 20 billion a year. And it is one of the main levers available to develop innovative goods and services and create lead markets in clean and strategic technologies.

I will propose a **revision of the Public Procurement Directive**. This will enable preference to be given to European products in public procurement for certain strategic

sectors. It will help ensure EU added value for our citizens, along with security of supply for vital technologies, products and services. It will also modernise and simplify our public procurement rules, in particular with EU start-ups and innovators in mind.

When it comes to public financing and investment, the first priority will be ensuring the use of the resources available via NextGenerationEU and the current budget

Looking ahead, the Clean Industrial Deal must enable us to invest more together in clean and strategic technologies and in energy intensive industries. The future of the clean and cutting-edge tech industry must be made in Europe.

This is why I will put forward a new European Competitiveness Fund as part of our proposal for a new and reinforced budget in the next multiannual financial framework.

This investment capacity will invest in strategic technologies – from AI to space, clean tech to biotech - to ensure that we develop strategic technologies and manufacture them here in Europe. And it will ensure that we use the power of our budget to leverage and de-risk private investment in our common goals.

The European Competitiveness Fund will support **Important Projects of Common Interest** (IPCEIs) so that Europe can use its collective strength to invest together in ambitious common projects – as has already been done on a smaller scale with batteries, hydrogen and microelectronics.

I will **make IPCEIs simpler and faster** to get financed and off the ground. The first new set of common projects will be proposed in early 2025.

Tackling the skills and labour gaps

Europe needs a radical step change in ambition and action – for all skill levels and

for all types of training and education. This is as important for people's careers and prospects as it is for our competitiveness.

To do so, we will establish a **Union of Skills** – focusing on investment, adult and lifelong learning, skill retention and the recognition of different types of training to enable people to work across our Union.

Central to this will be **embedding lifelong learning into education and careers** and supporting the training and the career prospects of teachers.

We will focus on improving basic skills and propose a **STEM Education Strategic Plan**. This will aim to address the worrying decline in performance and the lack of qualified teachers in areas linked to science, technology, engineering and maths. It should also bring more girls and women into STEM education and careers.

It is also important to give vocational education and training (VET) the prominence it deserves. It prepares people for work and gives them the skills that companies are looking for. This is why I will propose a **European Strategy for Vocational Education and Training**, notably to boost the number of people with a secondary VET degree.

In a fast-moving economy we need to be more responsive to the needs of our companies. We will **boost and refocus skills funding** in the EU budget to ensure it is better linked to labour markets and more focused on sectors crucial for the twin transitions.

We need to make sure that we benefit from all high-quality skills irrespective of where and how they were acquired. This is why we will continue to work towards a European Degree and will put forward a **Skills Portability Initiative** to ensure a skill acquired in one country is recognised in another.

A new era for European Defence and Security

‘World peace cannot be safeguarded without the making of creative efforts proportionate to the dangers which threaten it.’

The first line of the Schuman Declaration encapsulates the story of Europe. It speaks to our past – riven by war, division and some of the worst conflicts the world has ever seen.

Peace in Europe has never been a given but any illusions were shattered by Putin’s war of aggression in Ukraine.

The sickening and remorseless attacks on children’s hospitals, energy infrastructure and other civilian targets show the lengths that Putin’s Russia will go to.

Ukraine is fighting for Europe’s freedom, democracy and values. Our collective resolve must be as strong as the challenge is great.

The best investment in European security is investing in the security of Ukraine. Europe’s financial, political and military support must be sustained for as long as it takes.

We will use all the instruments at our disposal, including through the European Peace Facility, working on everything from immediate needs to future **reconstruction** efforts through the Ukraine Facility.

If the last few years have been a sharp reminder about how fragile peace is, they have also been a wake up call for Europe to give itself the means to defend and protect itself and to deter potential adversaries. This is all the more acute as we look towards a more fractured and uncertain world in which Europe can take nothing for granted.

We will look at all of our policies through a security lens. We will plan for scenarios that we hope will never come to pass, but we cannot take the risk of being underprepared or over reliant.

Bringing the European Defence Union to life

The last several years have exposed the chronic under investment and a lack of efficient spending in our military capabilities.

To put this into perspective, combined EU spending on defence from 1999 to 2021 increased by 20%. In that time, Russia’s defence spending increased by almost 300% and China’s by almost 600%. At the same time, our spending is too disjointed, disparate and not European enough. We must change this.

Our work in the next five years will be focused on building a true **European Defence Union**.

Member States will always retain responsibility for their own troops, from doctrine to deployment, but there is a lot Europe can do to support and coordinate efforts to strengthen the defence industrial base, innovation and the Single Market.

To help coordinate this work at the European level, I will appoint a **Commissioner for Defence**, who will work closely with the next High Representative /Vice-President in accordance with the Treaty.

To frame the new approach and to identify our investment needs we will jointly present a **White Paper on the Future of European Defence** in the first 100 days of the mandate.

Central to this work will be strengthening the EU-NATO partnership. We will continue to extend our cooperation with NATO to cover all threats, including new dangers linked to cyber, hybrid or space, and to strengthen our transatlantic partnership.

In an era of rearmament, the first priority is to significantly increase investment.

While there has been progress, defence budgets are still predominantly spent on a national basis. A fraction of equipment spending in Europe is devoted to EU joint procurement. And the vast majority of defence acquisitions by Member States are still made from outside Europe.

We need to spend more, spend better, spend together.

The first task is the urgent need to rebuild, replenish and transform national armed forces – as defined by Member States.

We will **build up the European Defence Fund**, investing in high-end defence capabilities in critical areas such as naval, ground, air combat, space-based early warning and cyber.

The second task is to invest more in our defence industry. We will **reinforce the European Defence Industry Programme** to incentivise common procurement to address the EU's most critical capability gaps.

We will create a true **Single Market for Defence** products and services, enhancing production capacity and fostering joint procurement.

The third task is to pool our resources and counter our common threats through flagship **European Defence Union projects**. These should focus on our biggest common and cross-border threats.

Working with Member States and in close coordination with NATO, we will propose a number of Defence Projects of Common

European Interest starting with a **European Air Shield** and **cyber defence**.

We will ensure that these major projects are open to all and we will use all of the tools at our disposal – both regulatory and financial – to ensure they are designed, built and deployed on European soil as quickly as possible.

We need to match our ambitions with investment.

This starts with incentivising private defence investment. I will work with the European Investment Bank so it can help finance and **de-risk common defence projects** and defence innovation.

This requires European investment in the next multiannual financial framework. But we will also make proposals for urgent defence investment needs.

A Preparedness Union

Beyond building up our capabilities, Europe also needs **new ambition on crisis and security preparedness**.

We will work on a **Preparedness Union Strategy**, inspired by the report on EU civil and military preparedness to be presented by former Finnish President Sauli Niinistö later this year.

As part of this, we will focus on further **strengthening our cyber defence capabilities**, coordinating national cyber efforts and securing our critical infrastructures – notably by developing a trusted European cyber-defence industry.

Europe also needs a common approach to preventing and preparing other new threats, in particular those linked to chemical, biological, radiological and nuclear (CBRN) security.

Building on the work of the Health Emergency Preparedness and Response Authority, we will present a new strategy to

support **medical countermeasures against public health threats**, such as those linked to CBRN security, including joint procurement and stockpiling.

We must also work on **integrated deterrence**. With this in mind, we will strengthen our **strategic approach to sanctions** to ensure that we can react flexibly to new threats. This will look at how our sanctions framework against cyberattacks can be expanded and how a new sanctions regime against hybrid attacks on the EU and its Member States could work.

A safer and more secure Europe

The most basic of rights is the right to feel safe – wherever we are and whatever time of day it is. But organised crime in Europe is on the rise. This damages lives, businesses, and entire economies, while lining the pockets of criminals and gangs.

There can be no hiding place for organised crime in Europe – either offline or online.

I will propose a **new European Internal Security Strategy**. This will help ensure that security is integrated in EU legislation and policies by-design.

We need to provide law enforcement with adequate and up-to-date tools for lawful access to digital information, while safeguarding fundamental rights.

Most criminal groups are active in more than three EU countries, navigating constantly between the physical and digital worlds. We will focus on dismantling high-risk criminal networks and their ringleaders, including by revising the current rules on organised crime.

I will propose to **make Europol a truly operational police agency** and more than double its staff over time. This should come with a strengthened oversight and mandate. We must bolster its capacity to support national law enforcement agencies.

We must also ensure these criminals are brought to justice. Strengthening the **European Arrest Warrant** will allow judicial authorities the opportunity to work more closely to help make this happen.

We must also reflect on areas in which the **European Public Prosecutors' Office** will need more powers to look at cross-border serious crime, in particular corruption that impacts Union funds and cannot be handled alone by Member States.

This tougher approach on crime will be particularly important when it comes to the rise of drug trafficking in Europe, which remains a source of personal tragedy and of funding for other criminal activities.

We will put forward a new **European action plan against drug trafficking**, working with partners to close routes and business models. This will support a wider **EU Port Strategy** focusing on security, competitiveness and economic independence, and building on the work of the European Ports Alliance.

The recent spike in terrorist attacks is also a reminder that the threat of organised networks – or the lone wolves they inspire – has not gone away.

It is time for a **new Counter-Terrorism Agenda** to address new and emerging threats, such as the online dimension or the evolving global security landscape, and to take a stronger approach to terrorist financing and anti-radicalisation.

Finally, our united approach to security should be centred around a new **European Critical Communication System** to be used by public authorities in charge of security and safety. This will be part of our work to improve daily operational cooperation in the fight against terrorism and crime and in saving lives in emergency situations.

Stronger common borders

Europe's coastlines and common borders help millions of people every day with business, work, studies and tourism. We need to make our borders more secure and more fluid. People want to feel safe without waiting too long.

We will make the EU the most advanced travel destination in the world, with a **fully functional European digital border management**.

However, we also need to make our borders more secure to prevent irregular border crossings and to protect the EU against the rise of hybrid and other security threats.

In recent years, Europe has been called on to respond to pressures at its borders, from Lampedusa to Poland's border with Belarus, from the borders of the Baltic states and Finland to the Canary Islands, Cyprus and beyond.

On every occasion we have been able to respond, and on every occasion we have strengthened our borders. But we need a stronger and more agile approach.

We will work on the basis of **an integrated border management approach**. We will strengthen Frontex, notably to equip it with state-of-the-art technology for surveillance and situational awareness, along with its own equipment and personnel to ensure it can protect our borders in all circumstances with strong governance and the full respect of fundamental rights.

To make this happen, I will propose to **triple the number of European Border and Coast Guards** to 30 000.

We will show no tolerance for those who threaten the security of our borders and our citizens with hybrid attacks. Hostile actors who push people across the EU's external borders for political purposes should be

recognised as a threat to our security and should be sanctioned.

We will also do more to work with non-EU countries on border security, notably by developing an **EU Visa Policy Strategy** to better secure borders and manage migration.

Finally, it is of paramount importance for border security to ensure **a complete and fully functioning Schengen area** of free movement. This will enable us to remove the remaining internal border controls.

Bulgaria and Romania have demonstrated their capacity in relation to border management and returns. They are ready and should benefit fully from the Schengen area.

Standing fair and firm on migration

Migration is a European challenge that must be met with a European solution. This is why it was so important that we deliver on the **Pact on Migration and Asylum**.

The Pact will help us to protect people, to secure our borders, to ensure fair and efficient procedures and to manage migration in an orderly way with solidarity at its heart.

Our joint focus will be on **implementing all parts of the Pact**, and we will step up support for Member States to ensure they have the expertise, operational and financial capacity they need to turn legal commitments into practice, including through investment in our next long-term budget.

The implementation of the Pact is a dynamic, not a one-off, process. We need a **European Migration and Asylum Strategy** to frame our forward-looking vision and adapt to future challenges.

We will put forward a **new common approach on returns**, with a new legislative framework to speed up and simplify the process, ensure that returns take place in a

dignified manner, digitalise case management and ensure that return decisions are mutually recognised across Europe.

We will continue developing **strategic relations on migration and security** with non-EU countries, especially countries of origin and transit.

As part of a **new Pact for the Mediterranean**, we will develop our existing strategic partnerships and work towards new ones with clear responsibilities and deliverables. We will work in areas of shared interest, from investment in education, infrastructure, and the wider economy to talent partnerships and legal pathways. We will step up our work on returns, preventing illegal migration and fighting human smuggling. I will ensure increased transparency towards the European Parliament on such agreements.

We will also further reflect on new ways to counter irregular migration, while respecting international law and ensuring sustainable and fair solutions for the migrants themselves.

Europe has always fulfilled its international obligations in the past – and it always will. **We will always respect human rights** and will ensure that those who have a right to stay can do so, and can receive essential support to integrate into communities.

One life lost in the Mediterranean is one life too many. We need stronger coordination of rescue operations, including with neighbouring third countries, and increased surveillance capabilities for Frontex.

We will never accept that smugglers and human traffickers are the ones who decide who comes to Europe and under what circumstances. There will be **no impunity for smugglers and people traffickers**.

We will break their business model by working with international partners in the Global Alliance to Counter Migrant Smuggling and taking firm action against Europe's shadow economy.

We will act to ensure that migrants are not exploited in our labour market and have good working conditions. We will disrupt and prosecute the perpetrators, using a 'follow the money' approach to tackle illegal profits, including through enhanced cooperation on asset confiscation. We will **strengthen the capacity of Europol** in this area.

This fair and firm approach to managing migration will enable us to open up **legal pathways**.

We will support Member States and companies with **legal migration based on the skills needs of our economies and our regions**. We will help match the skills of third country nationals with labour market gaps in Europe and we will make it easier to attract the right talent with harmonised rules on the recognition of qualifications.

Supporting people, strengthening our societies and our social model

Europe has a unique quality of life, which serves both as a competitive advantage for our economy and as an essential pillar of our society ensuring that no one is left behind.

However, the crises of recent years have had a direct impact on the quality of life of many Europeans, from the cost of living, housing and energy, to the fairness of incomes and to divisions and inequalities in our society.

As our societies and economies continue to change – and as the speed of that change accelerates – we must focus our efforts on sustaining and improving our unique quality of life. We must reunite our society and ensure that it works for all, with equal opportunities and quality jobs.

This is our European way of life. And we must always promote it.

Social fairness in the modern economy

Europe's way of life depends on the protections and opportunities of our social model and our social market economy.

This is why it is so important for the principles of the European Pillar of Social Rights to become a reality across our Union, respecting each country's social model.

We need new impetus in areas where more progress is needed and we will frame this work in a new **Action Plan on the Implementation of the European Pillar of Social Rights**.

It will include initiatives looking at how digitalisation is impacting the world of work, from AI management, to telework and the impact of an “always on” culture on people's mental health. New forms of work should not

lead to fewer rights, and I will propose to introduce a right to disconnect.

People and their jobs must always remain at the heart of our social market economy even as our industries and economies change shape. We need to ensure a **just transition for all**.

This is why I will put forward a **Quality Jobs Roadmap**, developed together with the social partners. It will support fair wages, good working conditions, training and fair job transitions for workers and self-employed people, notably by increasing collective bargaining coverage.

And we will **significantly increase our funding for a just transition across the next long-term budget**.

This will be part of a renewed commitment to strengthening European social dialogue in a time of economic and social change. Together with European trade unions and employers, we will deliver a new **Pact for European Social Dialogue** in early 2025.

This will be part of our work to help people to get access to the essential protections and services they need, along with addressing the root causes of poverty through a **first-ever EU Anti-Poverty Strategy**.

As part of this we will strengthen the Child Guarantee to prevent and fight social exclusion through education, healthcare and other essential public services.

We urgently need to address the housing crisis facing millions of families and young people.

The percentage of household income spent on housing has risen dramatically. Rents and house prices are soaring. There is also significant and growing investment gap in social and affordable housing.

To support Member States in addressing these issues, I will appoint a Commissioner whose responsibilities will include housing, and I will put forward a first-ever **European Affordable Housing Plan**.

This will address structural drivers, develop a strategy for housing construction, offer technical assistance to cities and Member States and focus on investment.

We will work with the European Investment Bank on a **pan-European investment platform for affordable and sustainable housing** to attract more private and public investment.

As an immediate first step, we will propose to inject liquidity into the market by allowing Member States to double the planned cohesion policy investments in affordable housing.

We will also revise our State aid rules to enable housing support measures, especially for affordable energy-efficient and social housing.

Central to this will be a swift and effective roll-out of the **Social Climate Fund**, which will notably help with renovations and access to affordable and energy-efficient housing.

Four years ago, I launched the **New European Bauhaus**, bringing sustainability together with inclusion and affordability, creativity with innovation. And we will now enlarge this community.

We must also address the other inequalities that test the cohesion of our societies. We will **tackle the root causes of demographic change** and adapt to new realities. In the coming years, Europe will be confronted with various challenges, from pensions to

public services, from labour shortages to fiscal sustainability and disparities between generations and regions.

We will look at increasing participation in the labour market, especially by women and young people, reducing regional disparities so people can stay in their home regions, and supporting young parents for a healthy work life balance.

Regions will remain at the centre of our work.

We need a **strengthened cohesion and growth policy** with regions at the centre. It must be designed in partnership with national, regional and local authorities. We will address regional and social disparities and ensure all citizens have an effective **right to stay** in the place they call home.

As part of this, we will need to mobilise reforms and investments to help build what a community needs to thrive: public services and private activities, education and skills, transport and digital connectivity.

And we will take into account the **specific economic and social challenges facing islands**, such as housing, transport, water and waste management. We will also continue to address challenges facing outermost regions.

Reuniting our societies, supporting our young people

One of the takeaways from the last European elections was an unease in society, causing divisions in our communities and enabling extremists to play on people's fears.

We will work on safeguarding the rights of persons belonging to minorities in Europe.

We must also ensure that decisions taken today do not harm to future generations and that there is increased solidarity and engagement between people of different ages. To lead this work, I will appoint a

Commissioner whose responsibilities will include ensuring **intergenerational fairness**.

We must reunite our society through education, supporting young people and building on the things that we have in common as Europeans.

We will **strengthen Erasmus+** - including for vocational training - so that more people can benefit. This is key for people to develop skills and create shared experiences and a better understanding of each other.

This will be part of a wider commitment to giving young people greater freedom and responsibility within our societies and democracies.

The new College will lead the way.

I will ask all Commissioners to organise their first annual **Youth Policy Dialogues within the first 100 days** of the mandate. These dialogues will be repeated annually.

I want to make sure that young people can use their voice – their own voice – to help shape our future.

This is why I will set up a **President's Youth Advisory Board** with young people from all Member States to advise me on issues that matter to their peers in their community and to act as sounding board for ideas developed by the Commission.

I believe one of our greatest challenges in this decade is **protecting the mental health of our children and young people** – especially online.

The early and teenage years are critical for brain and personality development – and are also times of vulnerability to harms from social media and excessive screen time. We must have an open and evidence-based debate on this issue. This is why we will launch an **EU-wide inquiry on the broader impacts of social media on well-being**.

We will tackle unethical techniques used by online platforms by taking action on the **addictive design of online services**, such as infinite scroll, default auto play or constant push. We will also firmly combat the growing trend of abusive behaviour online with an **action plan against cyberbullying**.

Finally, we will focus on the things that make up our European way of life: our culture and history. I want to make it easier for people – especially younger generations – to benefit from our rich and diverse **cultural heritage**.

A Union of equality

Five years ago, we set about building a Union of equality. I am proud of the historic progress. However, for too many people, equality is not yet a reality. We must continue to do more for everyone to live, thrive and lead, regardless of who they are.

This is why I will task a **Commissioner for Equality** with proposing an updated strategy on LGBTIQ equality and developing a new anti-racism strategy for post-2025.

We will continue to **strengthen our daily work to strive for gender equality**. This is an area where we have made historic progress, from women on boards to pay transparency. But we are also seeing deeply worrying trends – from the scourge of femicide and violence against women to obstacles preventing women from progressing in their careers or their education.

To strengthen our commitment, we will propose a **new Gender Equality Strategy for post-2025**. It will set out our plan to strengthen women's rights across the board, from the fight against gender-based violence to empowering women in politics and the labour market, across the EU, as well as across the EU institutions.

Finally, I support the idea of a **Roadmap for Women's Rights** which we will present on the next International Women's Day.

Sustaining our quality of life: food security, water and nature

Europe's quality of life depends on having a secure and affordable supply of quality local food. **Farming is a core part of our European way of life - and it must always stay that way.**

It is thanks to Europe's 9 million farms – and the wider agri-food sector - that Europe has the healthiest and highest-quality food in the world. This is a strategic asset and means Europe is vital for global food security.

Our farmers and rural areas are increasingly under pressure - from the impact of climate change to unfair global competition, higher energy prices, a lack of younger farmers and difficulties in accessing capital. At the same time, they are making huge efforts to contribute to the green transition, for instance through nature-based solutions.

I want to continue engaging with farmers, policy makers, civil society, stakeholders and citizens so we can build a competitive and resilient agriculture and food system.

This is why I convened a Strategic Dialogue on Agriculture which will shortly present its report. Building on these recommendations, I will present a **Vision for Agriculture and Food** in the first 100 days looking at how to ensure the long-term competitiveness and sustainability of our farming sector within the boundaries of our planet.

In this regard, it is **vital that farmers have a fair and sufficient income**. They should not be forced to systematically sell their products below production costs.

I will always defend an EU income policy for Europe's farmers, and **will** ensure that the EU budget and our **common agricultural policy** is targeted, and finds the right balance between incentives, investments and regulation.

We must enable farmers to work their land without excessive bureaucracy, support family farms, and **reward farmers working with nature**, preserving our biodiversity and natural ecosystems and helping to decarbonise our economy on the way to net-zero by 2050.

We will **support the competitiveness of our entire food value chain** through investment and innovation on farms, but also in cooperatives, in our agri-food businesses and in the many SMEs in the sector.

As farmers are often the most vulnerable part of this chain, we have to correct existing imbalances, strengthen farmers' position and further protect them against unfair trading practices.

Together, we will show that Europe will protect its own **food sovereignty** and those who provide for us all.

This must also apply to our fishermen and women. They ensure that fisheries remain the lifeblood of our coastal communities and economies. They provide a healthy supply of food to local, national and international markets.

I will **appoint a Fisheries and Oceans Commissioner** tasked with ensuring the sector remains sustainable, competitive and resilient and with upholding a level playing field for the European fisheries chain.

A **European Oceans Pact** will focus on boosting the blue economy and ensuring the good governance and sustainability of our oceans in all of their dimensions.

We must also continue the **protection of our natural world**. Our forests and woodlands, our wetlands and our grasslands are not only our home and landscapes of the lives of

Europeans, but are also essential to regulating our climate and ensuring food and water security.

We will focus on incentives and on equitable and efficient implementation, notably to ensure we reach our international biodiversity commitments, such as those taken in the **Kunming Montreal Agreement**.

Climate adaptation, preparedness and solidarity

One of the greatest risks to our security is the impact of climate change. Extreme weather continues to ravage ever greater areas of Europe through floods, fires and droughts, throughout the year and across our Union.

Thanks to our Union Civil Protection Mechanism, personnel, planes and helicopters from across Europe help to put out forest fires and deal with the devastating impact of floods, storms or droughts.

This is Europe at its practical best. But we know that will need more of it, more often, as the planet heats up and as the damage to life, land and property becomes more frequent, more intense and more devastating.

We need better resources and more access to more European assets. We need a whole of society approach and to use all of the tools required, including military ones.

I believe we need to work towards a **European Civil Defence Mechanism**, looking at all facets of crisis and disaster management, along community resilience building. This will also build on President Niinistö's report.

As Europe's climate warms faster than the global average, we must step up work **on climate resilience and preparedness**.

We will map the risks and preparedness needs for infrastructure, energy, water, food

and land in cities and rural areas, as well as the need for data and early warning systems.

This will be part of a **European Climate Adaptation Plan**, to support Member States notably on preparedness and planning and ensure regular science-based risk assessments.

This must go hand in hand with **strengthening Europe's water security**. Water is an indispensable resource for the security of our food, energy and economy but is increasingly under stress from climate change and increasing demands.

We need a new **European Water Resilience Strategy** to ensure sources are properly managed, scarcity is addressed, and that we enhance the competitive innovative edge of our water industry and take a circular economy approach. As part of this, we will lead efforts to help mitigate and prevent acute water stress across the world.

Protecting our democracy, upholding our values

Europe's future in a fractured world will depend on having a strong democracy and on defending the values that give us the freedoms and rights that we cherish.

Protecting our democracy

Our democratic systems and institutions are under attack. We have seen a rise in the number of threats from internal and foreign actors – whether hostile governments or non-state actors. The methods used are now harder to track, more damaging and easier to deploy with digital tools and social media.

This reflects a deep change in the information space, shifting from editorial media sources to user-generated content mediated by platforms and pushed by algorithms. This enables new freedoms but also lowers the cost of manipulating information and makes it easier for Russia and others to step up information warfare.

We need to do more to protect our democracy.

This is why I will propose a new **European Democracy Shield**. As part of this, we will work to counter foreign information manipulation and interference online, building on the examples of Viginum in France or the Swedish Psychological Defence Agency.

The aim is to increase situational awareness, by detecting, analysing and proactively countering disinformation and information manipulation.

We will focus on **societal resilience and preparedness**, through increased digital and media literacy and boosting prevention through pre-bunking. We will create a

European network of fact-checkers and make it available in all languages.

We will also continue to **step up digital enforcement** to ensure that manipulated or misleading information is detected, flagged and, where appropriate, removed in line with the Digital Services Act.

Finally, we will also **address the ever-more realistic deepfakes** that have impacted elections across Europe. We will ensure that transparency requirements in the AI Act are implemented and that we strengthen our approach to AI-produced content.

In protecting our democracy, we will always respect our enduring commitment to **preserving and promoting free speech**.

Strengthening the rule of law

Europe's democracy and economy relies on the rule of law. It makes our society work and ensures that rights are defended, corruption is punished, and contracts are enforced.

The rule of law does not have an end point. Challenges exist right across Europe, at different scales and with different issues.

We have done a lot in the last five years. We are now better equipped than ever to tackle rule of law issues in an objective way - and in the same way - in every Member State. But we have also seen worrying trends emerge.

Strengthening the rule of law will be our daily work and duty.

We will continue to improve our monitoring and reporting, and to strengthen checks and balances, notably by tracking the implementation of recommendations.

The **Rule of Law Report** has shown how dialogue can help make progress. We now need to consolidate the report and ensure it looks at all issues across Europe.

We will add a Single Market dimension to the report to address rule of law issues affecting companies, especially SMEs, operating across borders. We will also include other accession countries in the Rule of Law Report as and when they are ready.

We will invest in upholding the rule of law. I will propose that EU funding also be dedicated to national measures, for example on fighting corruption, and to protecting the EU financial interests.

Respect for the rule of law is a must for EU funds.

To ensure this, we will build a closer link between the recommendations in the Rule of Law Report and financial support. And we will ensure that the future long-term budget has strong safeguards on the rule of law – including the **general regime of conditionality**, applying to all EU funds.

We will also learn from NextGenerationEU, which has shown how the budget can be linked to reforms that strengthen the rule of law.

Enforcement through infringements and the reinforced application of the **Article 7 mechanism** must continue to be used effectively, including in a future enlarged Union.

One of the central tenets of the rule of law, and of democracy more broadly, is **media freedom**.

In a world of ever-faster media, and ever more disinformation, we must do everything

we can to support a free media across our Union.

We will implement the European Media Freedom Act and **increase our support for and protection of independent media and journalists**, clamping down on acts of pressure and unethical behaviour.

Putting citizens at the heart of our democracy

The Conference on the Future of Europe – and the success of the European Citizens' Panels – have been big steps towards a more deliberative democracy and engaging people beyond elections or politics.

We now need to embed citizens' participation across the EU.

Every year, we will choose policy areas and proposals where recommendations from a **European Citizens' Panel** would have the greatest value. We will follow up on their recommendations, such as those from the 2024 panel on **tackling hatred in society**.

In the same spirit, we will also **step up our engagement with civil society** organisations that have expertise and an important role to play in defending specific societal issues and upholding human rights.

We must ensure civil society is better protected in its work.

We will also work with local councillors on citizen engagement to get a better understanding of how Europe impacts everyday life. Together with the **Committee of the Regions**, we are already working with a network of more than 3,000 local councillors and we should strengthen this network over the next five years.

A global Europe: Leveraging our power and partnerships

In a world as dangerous as it has been for generations, Europe needs to be more assertive in pursuing its strategic interests.

Russia's war of aggression – driven by Putin's imperial desire to destroy Ukraine and its European future – is part of a wider, systematic attack on Europe, our values and on the rules-based international order.

Ukraine is fighting for our freedom every day – and we must work for its freedom too.

This will continue to be our foremost priority domestically as well as internationally, rallying partners to support with short term needs and long-term reconstruction efforts.

We cannot see this war on European soil in isolation. This is a moment of fracture for the world. The last years were a statement of intent from a new league of authoritarians – from Iran to North Korea to Russia and beyond – who work to sow division and create an alternative international order based on redrawn maps, imperial ideas and spheres of influence

The war in Gaza and the destabilisation of the Middle East as a whole is leading to bloodshed and instability across the region. Coups and conflicts are escalating across the world.

We have entered an age of geostrategic rivalries.

The more aggressive posture and unfair economic competition from China, its “no-limits” friendship with Russia - and the dynamics of its relationship with Europe – reflect a shift from cooperation to competition. We are seeing a weaponisation of all types of policies, from energy to migration and the climate. As a result, our

rules-based international order is fraying, and our global institutions have become less effective.

This new reality will endure whatever the outcome of elections across the world in the coming months. Our **new foreign and security policy** must be designed with this unfiltered reality in mind.

This starts with working like-minded partners and friends within the G7 and beyond. In this spirit, we will work to **strengthen relations with the United Kingdom** on issues of shared interest, such as energy, security, resilience and people-to-people contacts.

I will work closely with the High Representative/Vice-President to ensure a coordinated approach to our external action.

Enlargement as a geopolitical imperative

The celebrations marking 20 years since the largest ever wave of enlargement allowed us to reflect on the success it has proved to be for those countries and the Union as a whole.

History is calling once again, and Europe has a clear choice to make for its future.

I believe it is a moral, political and geostrategic imperative to further complete our Union - in line with the promise we gave in our Treaties.

In a world of major powers, a larger and stronger Union gives us greater geopolitical weight and influence on the global stage. It helps reduce our dependencies, enhances our resilience and strengthens our competitiveness. It makes us more secure and it can help anchor democracy, stability and the rule of law across Europe.

But this will not be an easy journey.

Accession to the EU will always be a merit-based process – and each candidate will be assessed on its own progress towards meeting all criteria.

We will step up support to prepare candidate countries, notably using the investment and reforms in the Growth Plan for the Western Balkans and the Ukraine Facility. This will help integrate them into parts of the EU *acquis* and the Single Market and will get them used to the approach of EU funds.

The rule of law and fundamental values will continue to be the cornerstones of the EU's enlargement policy, and they will be the foundations of our reformed and enlarged Union in the future.

I will appoint a dedicated Commissioner for Enlargement to steer this work.

Many doubted the EU's ability to integrate a large number of Member States in 2004 – all with different strengths, economic structures and population sizes. But the EU rose to the challenge, by preparing internally and by integrating early.

Europe will rise to this challenge once again.

A more strategic approach to our neighbourhood

This more focused approach to enlargement should also come with a more focused approach to our wider neighbourhood, especially the Mediterranean.

I will appoint a **Commissioner for the Mediterranean** to focus on investment and partnerships, economic stability, job creation, energy, security, migration and other areas of mutual interests, respecting our values and principles. They will work closely with the High Representative/Vice-President.

The **new Pact for the Mediterranean** will reshape this essential relationship and

provide a clear political signal of partnership in a more contested and unstable world.

Beyond this, **Europe must also play an active role in the Middle East** – in the interests of all parties and for the stability of the region.

We must continue to take part in all diplomatic efforts to ensure a **just and comprehensive resolution to the ongoing conflict in Gaza**.

We must do all we can to stop the tragic loss of life. This means working for an immediate ceasefire in Gaza, the release of all hostages, and a significant and sustained increase in the flow of humanitarian assistance to Gaza.

We need an enduring ceasefire and to look further ahead. On the basis of agreed reforms, we will work on a multi-year support package for an effective Palestinian Authority and to help pave the way for a two-state solution. The two-state solution is the best way to ensure security for both Israelis and Palestinians.

This will be part of a wider **comprehensive EU-Middle East Strategy** with a view to 'the day after' the war in Gaza. This strategy should focus on promoting the two-state solution and strengthening partnerships with key regional stakeholders.

A new economic foreign policy

In today's world geopolitics and geoeconomics go together. Europe's foreign and economic policy must do the same.

Europe's trading power and economic openness is essential to our prosperity – opening up new markets for our companies, offering a wider selection of sustainable goods to consumers, and providing new investment in our industries.

This is acutely important in a world shaped by the fight for a technological edge, by the

weaponisation of economic dependencies and by an increasingly thin line between economy and security. We must be clear-eyed about these risks.

We need a new economic foreign policy for today's realities.

The three central planks of this will be economic security, trade, and investment in partnerships.

Firstly, the Commission will prioritise advancing Europe's **economic security and economic statecraft**.

This means boosting our competitiveness at home and investing in research capacity for strategic and dual-use technologies that are essential for our economy and security.

At the same time, we must be **more assertive in protecting our economy** from key technology leakage and security concerns. This issue is particularly acute when dealing with those who are also strategic competitors and systemic rivals.

This will be based on a clear-eyed risk assessment and our principle of '**de-risking not decoupling**'.

We will complete the review of the foreign direct investment screening framework, build a genuine coordinated approach to export controls, and address risks from outbound investments. We will develop economic security standards for key supply chains with our G7 and other like-minded partners.

The second pillar of our economic foreign policy is trade.

We will continue to deepen our free and fair trade links with growth centres and partners around the world, ensuring reciprocity and a level playing field.

In order to ensure access to what we need to build diversified and resilient supply chains,

we will also develop a new range of Clean Trade and Investment Partnerships and deepen our relationships on **critical minerals and raw materials**.

To support this, we must sustain and improve rules-based trade, including through a **reformed and strengthened World Trade Organization**.

At the same time, we will be more ambitious in enforcing our trade agreements and will use all of our **trade defence instruments** where and when needed.

The third strand of our economic foreign policy is partnerships and investing together in our interests and our partners through Global Gateway, our initiative to invest in infrastructure projects worldwide.

We will take Global Gateway to the next level by proposing an integrated offer to our partners – with infrastructure investment, trade, macro-economic support part of the package.

We will do this in a Team Europe approach mobilising Member States, public development banks and development finance institutions, the European Investment Bank, the European Bank for Reconstruction and Development, export credit agencies, and the private sector.

This is how we want to **create long-term, mutually beneficial partnerships** – by investing in a common future and committing for the long term.

This also means working on areas of mutual interest with the countries and economies of the Indo-Pacific, Africa and Latin America and the Caribbean.

The Indo-Pacific has become a decisive region for the world's future. Building on our existing strategy, we will deepen our engagement with our partners in the region. We will propose a new **Strategic EU-India**

Agenda and strengthen our cooperation with ASEAN.

Similarly, we will work with Japan, Korea, New Zealand and Australia with whom we face common challenges in cyber, space and in the secure supply of critical minerals and technologies. This includes our collective efforts to deploy the full range of our combined statecraft to deter China from unilaterally changing the status quo by military means, particularly over Taiwan.

We need **new impetus in our mutual partnership with Africa** ahead of the next EU-African Union Summit in 2025. Through Global Gateway, we will drive investments in transport corridors, ports, renewable energy generation, green hydrogen production and raw material value chains.

We will work together to mutually address Africa's concerns, from the reform of international institutions to the impact of climate change, demography and migration on our continents.

We will deepen the cooperation between the EU and **Latin America and the Caribbean** through Global Gateway investment and cooperation on our shared interests, from security to energy.

Reshaping multilateralism for today's world

Europe will always defend the international rules-based order, in which laws and norms are stronger than might and conflict. This is the foundation of our Union and it will be the foundation of our future.

However, we must also recognise the legitimate concerns of partners around the world who believe the current system was neither designed by them nor works for them.

I would like **Europe to play a leading role in reforming the international system.**

This will start with the upcoming **UN Summit for the Future** to work towards a more equitable representation for all regions and tackle questions linked to development and debt.

We should seize this opportunity to make our international system fit for today's world – in particular on digital questions where strong safeguards and a new form of governance are needed.

We also need to listen and respond better to the concerns of our partners impacted by European legislation, in particular those linked to the European Green Deal.

We need a more systematic approach to assessing the impact of our laws on non-EU countries, and we need to provide more targeted support to help them adjust to and benefit from those laws.

Delivering together and preparing our Union for the future

In the last five years, Europe has set course on an ambitious programme of modernisation. We must now focus on implementation, investment and reform to prepare our future. This cuts across all of the priorities set out in these Guidelines and will require a team effort by all institutions and Member States.

A new budget fit for our ambitions

The European budget improves the quality of life and the livelihoods of citizens, farmers, researchers, businesses and regions across Europe and beyond.

In recent years, the budget has again shown how important it is – from the pandemic response to dealing with the energy crisis and supporting Ukraine.

We agreed on the SURE programme to help save some 40 million jobs throughout our Union, on NextGenerationEU to invest in our future economy and on REPowerEU to help bring energy prices down and boost our supplies after Putin's blackmail.

And when we needed essential funding for urgent priorities, we agreed on the first ever mid-term revision of our budget.

All of this shows that a lot can be done with the European budget to deliver where it matters the most. We must now make sure that we use this financial capacity in the best way possible in the next years.

But we have also learnt a lot from this experience – notably the need for **simplicity and flexibility, speed and strategic focus** in our spending.

Our spending at European level in the current budget period measures up favourably against our competitors – even without

accounting for national spending. However, our spending is spread over too many overlapping programmes – many of which fund the same things but with different requirements and difficulties to combine funding effectively. We need to better focus our EU spending on our shared priorities.

We need a new approach for a modern and reinforced EU budget.

With this in mind, I will propose a new long-term budget in 2025 which will be:

more focused to align with our priorities and objectives, and targeted to where EU action is most needed in a flexible way. I want a policy-based budget, not a programme-based budget.

simpler in the way it works – with fewer programmes and a plan for each country linking key reforms with investment, and focusing on our joint priorities, including promoting economic, social and territorial cohesion.

more impactful, notably with a European Competitiveness Fund and better use of our budget to leverage further national, private and institutional financing.

Respect of the rule of law is – and will be – a must for EU funds.

We will also need to **revamp our external action financing**, to make it more impactful and targeted for our partners and more aligned with our strategic interests.

This ambition requires **strengthened and modernised revenues for the EU budget**. New own resources will be needed to ensure sufficient and sustainable financing for our common priorities.

An ambitious reform agenda for Europe

While reforms were necessary before, with enlargement they become indispensable.

I believe we need an **ambitious reform agenda** to ensure the proper functioning of a larger Union, to ensure we are equipped to tackle our geopolitical challenges and to improve democratic legitimacy, notably through citizens' participation. This includes continuing to follow up on the conclusions of the Conference on the Future of Europe.

I believe we need Treaty change where it can improve our Union.

We must also use enlargement as a catalyst for progress in terms of our capacity to act, our policies and our spending programmes.

Both the EU and future Member States should be ready at the time of accession. We should work on both in parallel. The EU must widen as it deepens.

In the first 100 days, we will present our **pre-enlargement policy reviews** focusing on individual sectors such as the rule of law, the Single Market, food security, defence and security, climate and energy and migration, as well as social, economic and territorial convergence more broadly.

We will put forward proposals to **enhance Europe's capacity to act**, looking at new formats and decision-making processes, including for a larger Union.

In doing so, we will focus on what can already be done now and those areas where a broad consensus is emerging.

Delivering together with the European Parliament

In 2019, I made it a priority to strengthen the partnership between the European Commission and the European Parliament.

I pledged to give the Parliament a stronger role in initiating and shaping legislation. We made good on that commitment by responding to Parliament's Article 225 resolutions with legislative proposals in full respect of proportionality, subsidiarity and better law-making principles.

I continue to support this right of initiative.

We will **strengthen our cooperation on Article 225** by asking Commissioners to take part in structured dialogues with Parliamentary committees on these resolutions.

At the same time, there are many areas where we can improve the way our institutions work together.

This is why I want to work with the European Parliament to swiftly **revise our Framework Agreement**. This will help strengthen our joint political responsibility, strengthen our dialogue, increase the flow of information and ensure greater transparency.

Many of the crises we have faced during the last mandate required exceptional responses, notably through the use of Article 122 TFEU.

I have heard the Parliament's views on this subject and will ensure that this tool is used only in exceptional circumstances. When it is used, I will ensure that **the Commission will fully justify the use of Article 122** to the Parliament.

Finally, I want to **strengthen our dialogue** and ensure that Commissioners will be more present in their respective committees.

The College will be available to respond to any demands from the European Parliament to debate in plenary in the most appropriate format.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7. Rapport Draghi – We worden ingehaald: signaleringsbericht KED

We worden ingehaald. Rapport Draghi over concurrentievermogen EU gepubliceerd

Publicatie: 9 september 2024 Kennis Centrum Europa Decentraal

Door: [Barend Tensen](#) en [Inge de Ruijter](#)

Op maandag 9 september is het langverwachte rapport over concurrentievermogen van de Europese Unie gepubliceerd. Voormalig ECB-voorzitter Mario Draghi heeft er geruime tijd aan gewerkt, in opdracht van Commissievoorzitter Ursula Von der Leyen. Het kritische rapport 'zoomt' in op de hoge energiekosten, de tekorten op de arbeidsmarkt, het gebrek aan innovatie en veiligheid en de "zelfgenoegzaamheid" van Europa. Om de technologische en economische achterstand in te halen moeten overheden en het bedrijfsleven minimaal 750 tot 800 miljard euro per jaar éxtra investeren.

Duurzame groei

Zonder hogere productiviteit en meer inkomsten per gewerkt uur, kan Europa zijn ambities niet realiseren: marktleider in technologie, klimaatneutraliteit en geopolitieke onafhankelijkheid. Ook komt de betaalbaarheid van de verzorgingsstaat dan in gevaar. Het verbeteren van de Europese concurrentiepositie en het aannemen van een nieuwe Europese deal over concurrentievermogen is ook één van de speerpunten van het huidige Hongaarse voorzitterschap van de Raad van de EU. Het doel is om de economische ontwikkeling van de EU weer op de rit te krijgen en duurzame groei te faciliteren, zodat de EU minder afhankelijk is van landen als China en de VS.

Gebrek aan slagkracht

Draghi's rapport volgt op een eerder rapport over de toekomst van de Interne markt door de voormalige Italiaanse premier Enrico Letta en biedt oplossingsrichtingen op het vlak van technologie, defensie en (groene) energie. Bij eerdere gelegenheden heeft Draghi al een tipje van de sluier opgelicht. Zo zei hij in [een toespraak op een conferentie over sociale rechten in april](#) dat Europa zich te veel richt op interne competitie en te weinig op economische concurrenten buiten de EU (zoals China en de VS), dat het gefragmenteerde karakter van Europa de slagkracht van sectoren beperkt en dat er een EU-brede strategie nodig is voor de kernsectoren van de Europese economie.

Veel ondernemers zoeken financiering bij Amerikaanse investeerders om in de VS te groeien.

Niet vasthouden aan 'oude' industrieën

Het grote probleem zit in de vertaalslag naar commercialisatie: innovatieve bedrijven worden belemmerd door beperkende regelgeving. Hierdoor kunnen ze moeilijk 'opschalen' binnen Europa. Veel ondernemers zoeken daarom financiering bij

Amerikaanse investeerders om in de VS te groeien. Daarnaast blijft de focus van Europese bedrijven op 'oude' industrieën en technologieën, zoals de auto-industrie, waar weinig ruimte (meer) is voor doorbraken. Dit zorgt ervoor dat Europese bedrijven in 2021 270 miljard euro minder uitgaven aan onderzoek en innovatie dan hun Amerikaanse tegenhangers, waar technologiebedrijven inmiddels domineren.

Aanbevelingen

Uit het rapport volgen drie concrete aanbevelingen, hier toegespitst op de rol die decentrale overheden kunnen spelen:

1. Innovatiekloof dichten

Startups kiezen er vaak voor om in de VS te groeien in plaats van in Europa. Tussen 2008 en 2021 heeft bijna 30% van de succesvolle Europese startups hun hoofdkantoor naar het buitenland verplaatst, voornamelijk naar de VS. Dit is zorgwekkend, zeker met de opkomst van kunstmatige intelligentie (AI).

Hoewel sommige digitale sectoren in Europa mogelijk al verloren zijn, blijven er kansen voor toekomstige innovaties en is het belangrijk dat Europese bedrijven actief blijven op het gebied van technologische soevereiniteit, zoals beveiliging en encryptie. Een zwakke technologiesector remt innovatie in andere sectoren. Toch biedt met name generatieve AI nog steeds kansen voor Europa om een leidende positie in bepaalde segmenten te verwerven. Nederlandse decentrale overheden kunnen bijdragen door lokale regelgeving te vereenvoudigen en te zorgen voor een gunstig investeringsklimaat, vooral voor technologiebedrijven. Daarnaast is het versterken van vaardigheden van inwoners essentieel, zodat nieuwe technologieën breed toegankelijk zijn.

Hoewel sommige digitale sectoren in Europa mogelijk al verloren zijn, blijven er kansen voor toekomstige innovaties.

2. Decarbonisatie en concurrentievermogen

Zonder samenwerking kan de overgang naar een koolstofarme economie de concurrentiekracht van Europese industrieën schaden, vooral vanwege de hoge energieprijzen die Europese bedrijven betalen in vergelijking met de VS. Hoewel hernieuwbare energie op de lange termijn waarschijnlijk voordeliger is, blijven fossiele brandstoffen van invloed op de energieprijzen.

Decarbonisatie biedt echter ook groeikansen. Europa is wereldwijd leidend in schone technologieën, zoals windenergie en waterstof, en heeft het potentieel om deze sectoren verder te ontwikkelen. Echter, zonder een gedegen strategie wordt Europa ingehaald door concurrenten zoals China, die sterk investeren in schone technologie.

Gemeenten en provincies kunnen een actieve rol spelen in het versnellen van vergunningen voor nieuwe energieprojecten en het faciliteren van hernieuwbare energieprojecten. Dit vraagt om snellere en efficiëntere besluitvorming en digitalisering van vergunningsprocessen.

3. Veiligheid en vermindering van afhankelijkheden

Geopolitieke risico's, zoals verstoringen in de handel of toegang tot grondstoffen, vormen een bedreiging voor de economische stabiliteit van Europa. Europa is sterk afhankelijk van een beperkt aantal leveranciers van kritieke grondstoffen, vooral uit China, terwijl de wereldwijde vraag naar deze materialen groeit door de energietransitie.

Ook op technologisch vlak is Europa afhankelijk van import, met name op het gebied van halfgeleiders. Dit maakt Europa kwetsbaar voor geopolitieke spanningen en verstoringen in de

toeleveringsketens. Decentrale overheden kunnen bijdragen door te investeren in lokale recycling en circulaire economie, met name in schone technologieën. Dit vermindert de afhankelijkheid van geïmporteerde grondstoffen en versterkt de lokale industrie.

Europa is sterk afhankelijk van een beperkt aantal leveranciers van kritieke grondstoffen.

Wat nu?

Naast de forse investeringen zou er volgens Draghi ook een kapitaalmarktunie moeten worden opgericht, met gezamenlijke schulden. Die discussies hebben eerder geleid tot verdeeldheid onder lidstaten. Het is onder meer aan de nieuwe Europese Commissie onder leiding van Ursula von der Leyen, die dit jaar nog wordt samengesteld, om met de aanbevelingen uit het rapport aan de slag te gaan.

Bron

Rapport Dragi

Europese Commissie [The future of European competitiveness](#)

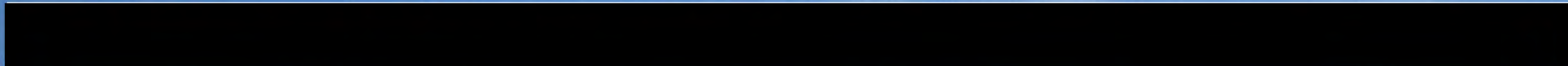

PROVINCIE
FLEVOLAND

Beeldvormende sessie Europa

Statencommissie Economie Mobiliteit en Samenleving

4 september 2024, 16:30-18:00

Indeling sessie

Doel sessie: Informeren over Europese thema's relevant voor Flevoland

- Werkbezoek PS Brussel 8, 9 en 10 oktober
- Briefing op 7 Europese thema's
- Beantwoording van uw vragen

Briefing op relevante Europese thema's

- Meerjarig Financieel Kader (MFK)
- Regionale Economie (Cohesiebeleid)
- Circulaire Economie
- Agrofood (Gemeenschappelijk landbouwbeleid)
- Duurzame en Gezonde Leefomgeving
- Klimaat & Energie
- Mobiliteit

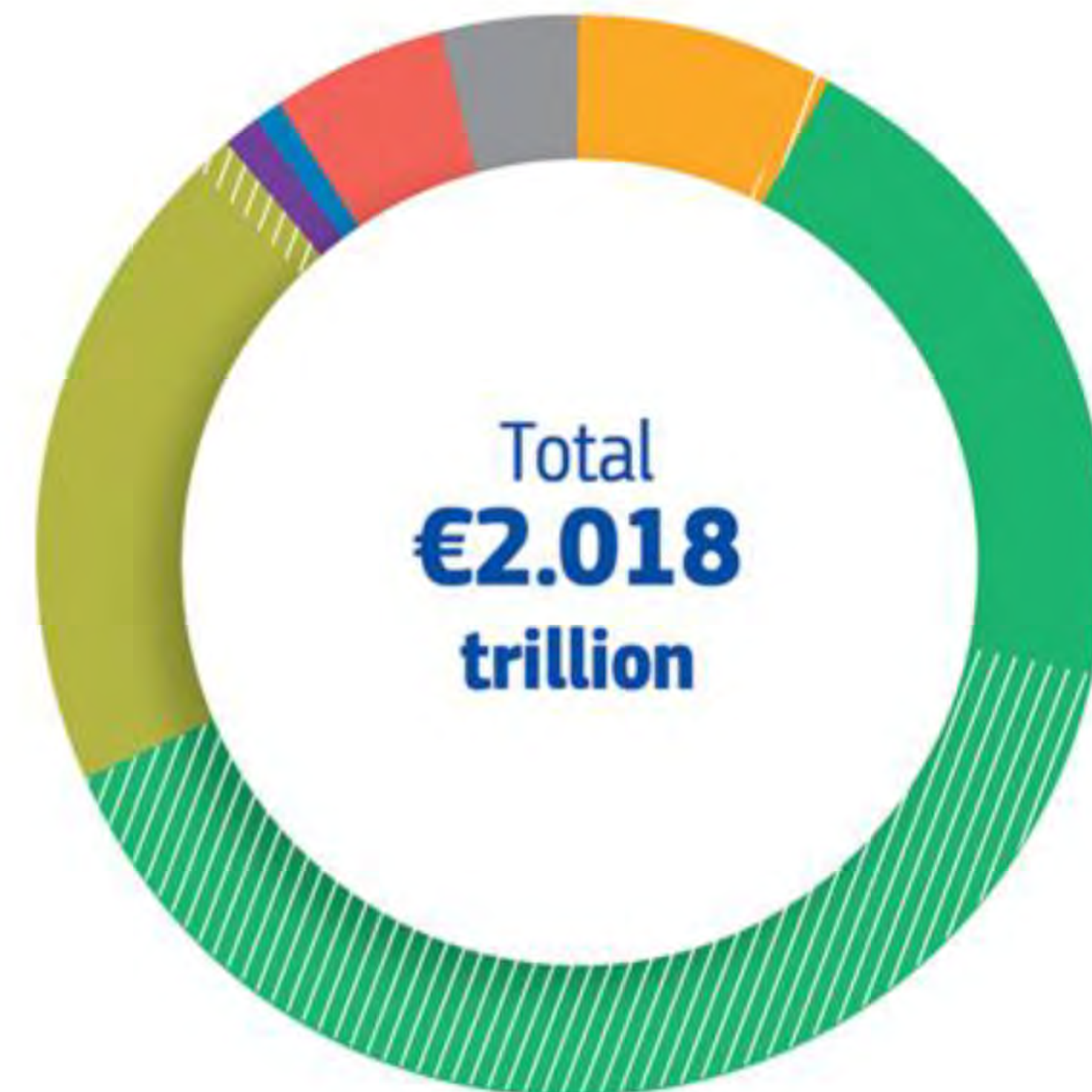
Meerjarig Financieel Kader (MFK)

- Uitgaven: plafond 2021-2027 van €1.074 Mrd
- Inkomsten: 1.11% van EU-27 BNI & EU eigen inkomsten
- 2020: Herstelplan na COVID: **NextGenEU** (+ 750 Mrd) o.v.v. rechtsstatelijkheid, nieuwe EU inkomstenbronnen
- Begrotingsrubrieken:
 1. Cohesie, veerkracht en waarden
 2. Natuurlijke hulpbronnen en milieu (incl. landbouw)
 3. Interne markt/innovatie/ digitaal
 4. Rest: migratie en grensbewaking, defensie, buitenland en administratief
- Klimaat doorsnijdt alle rubrieken (30%)

Meerjarig Financieel Kader (MFK)

Total: €2.018 trillion

Regionale economie

Wat is het Europees Cohesiebeleid?

- Achterstanden tussen regio's inhalen
- Investeren in transitie's
- Fondsen: EFRO, ESF, Interreg
 - RIS3 / Kansen voor West
- Structurele financieringsbron voor 7 jaren
- NL: €1,4 mrd of €12 per inwoner
- Flevoland: overgangsregio status

Circulaire Economie

Waarom Circulaire economie beleid?

- Concurrentievermogen & strategische autonomie
- Randvoorwaarde klimaatneutraliteit 2050

Wat?

- Actieplan Circulaire Economie en milieu wetgeving
- Verwacht: wetgeving Bio- en Circulaire economie, Clean Industrial Deal

Agrofood

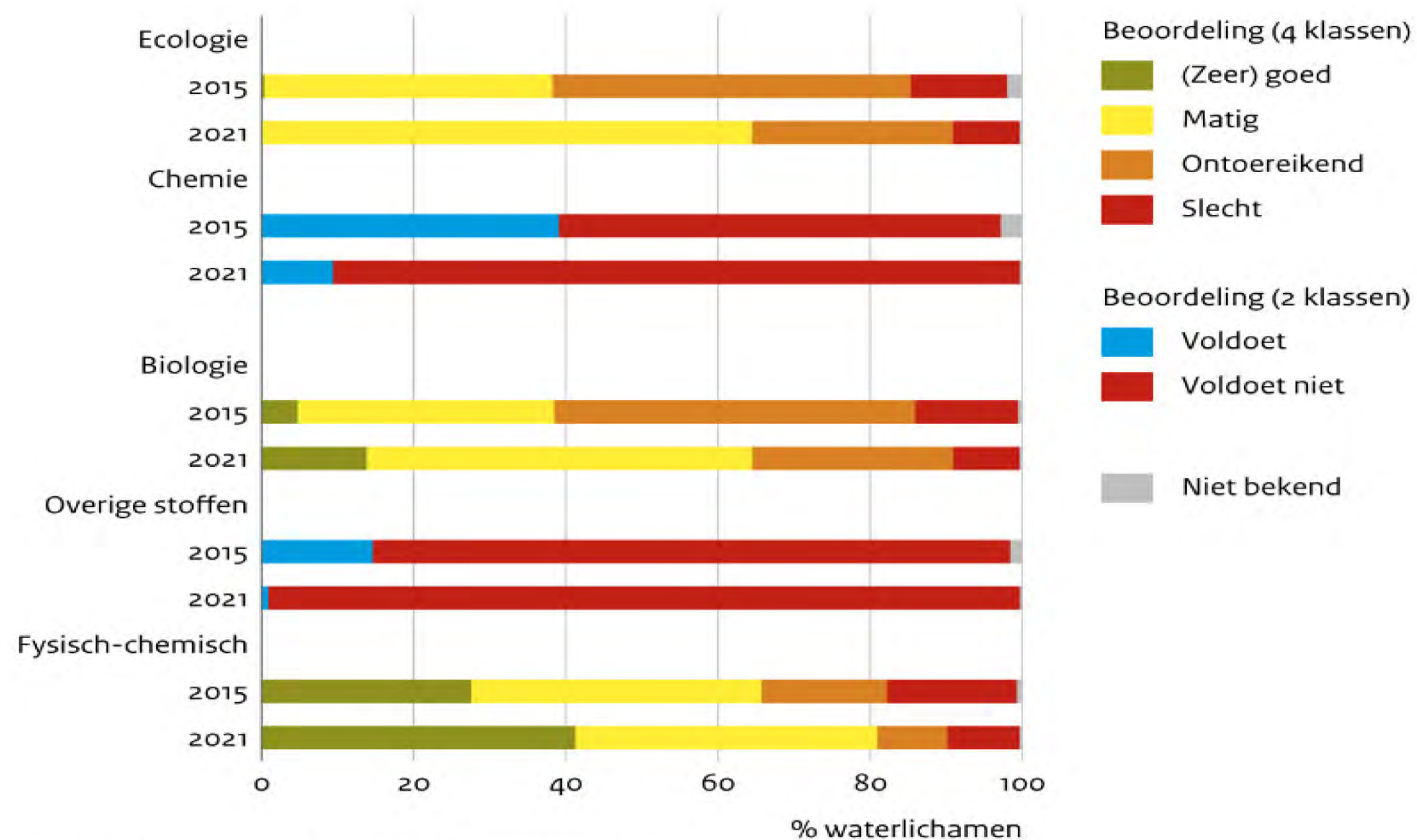
(Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023-2027)

- GLB: inkomenssteun en plattelandontwikkeling
- Nationaal beheer: Garantiefonds (ELGF) en Plattelandsfonds (ELFPO/POP)
 - Beleidscyclus
 - Tussentijdse versoepeling milieuevereisten boeren
 - Renure (Mest)
- Verwacht: Landbouw- en Voedselvisie (incl. visserij)

Duurzame en Gezonde Leefomgeving

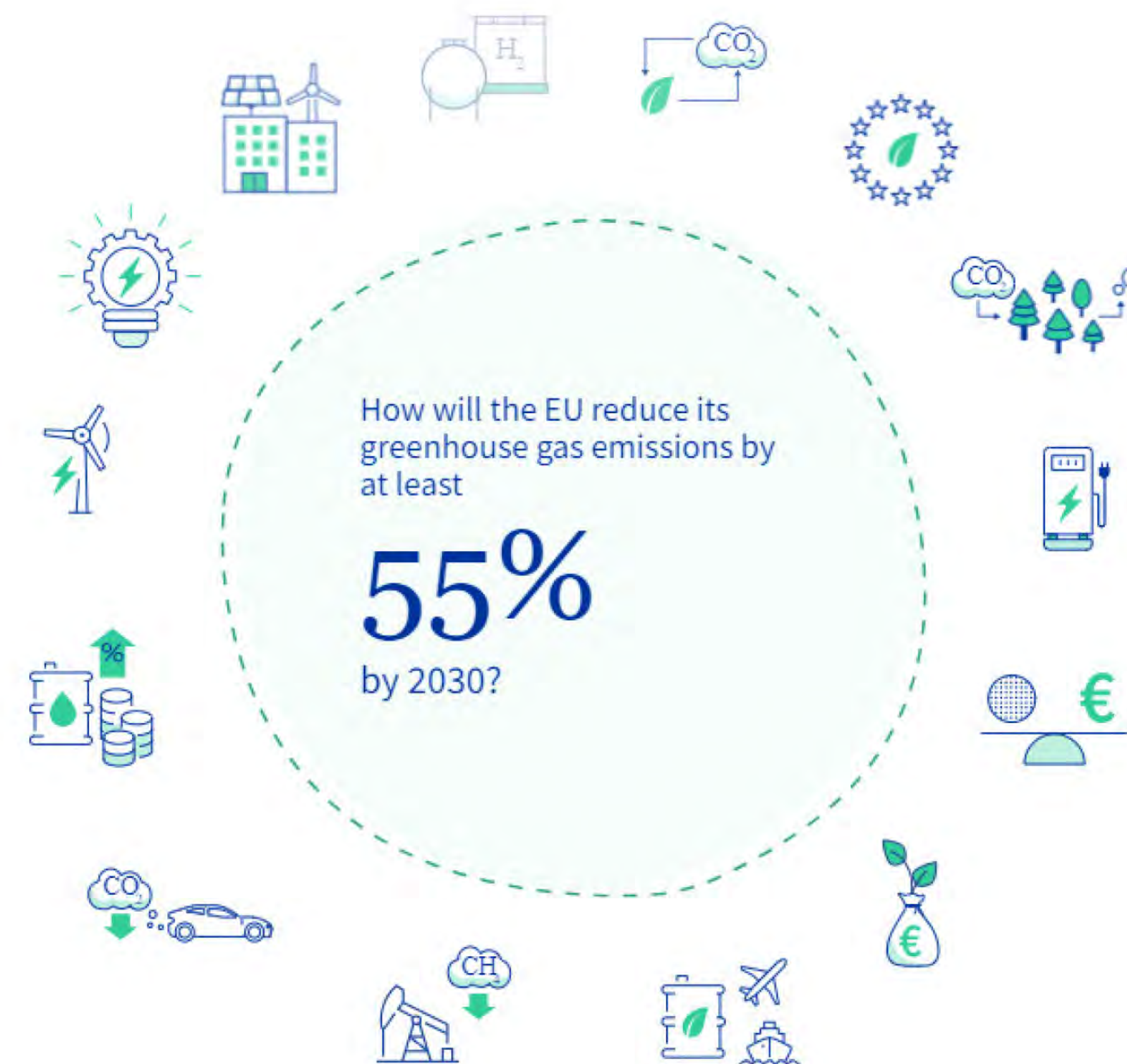
- Nulvervuillingspakket & Green Deal
- Europese wetgeving: Bodem, Water en Lucht
- Europese Bodem Monitorings Richtlijn
- PFAS wetgeving
- Haalbaarheid bestaande wetgeving: Kaderrichtlijn Water

Beoordeling kwaliteit oppervlaktewater volgens Kaderrichtlijn Water

Klimaat

- Achtergrond: **Europese klimaatwet**
 - Wettelijke klimaatneutraliteit in 2050
 - Lidstaten rapporteren over de voortgang
- Tussendoelen van de EU zijn:
 - **2030**: Wettelijk 55% CO₂ reductie (ten opzichte van 1990)
 - **2040**: Aanbeveling voor 90% reductie
- Impact op het klimaatplan 2050 van Flevoland

Energie

Wetgevingspakket ter ondersteuning van 55% CO2 reductie in 2030:

**Hogere doelstellingen gebruik
hernieuwbare energie**
(Richtlijn hernieuwbare energie)

Verbeteren van energie-efficiëntie
(Richtlijn energie efficiëntie en
gebouwen)

Optimalisering elektriciteitsmarkt
(Herziening verordening
elektriciteitsmarkt)

Hervorming emissiehandel
(Impact op energie-intensieve
sectoren)

Transitie naar de groene economie
(Klimaatfonds voor onder meer
energiearmoede)

Waterstof strategie
(Begin van een Europese waterstof
strategie)

→ Aangenomen door de Von der Leyen Commissie I (2019 – 2024)

→ Uitwerking op regionaal niveau via de Regionale Energie Strategie (RES)

Mobiliteit

- Doel 2050: een vermindering van 90% uitstoot in de transportsector
- **Duurzame en Slimme Mobiliteitsstrategie:**

2050 emissievrij
wegtransport
2050 externe kosten voor
vervuiler

2030 treinverkeer HSL x2 (in 2050 x3)
2030 goederenvervoer spoor 50%
meer (in 2050 x2)

2030 uitrol
geconnecteerde en
automatische mobiliteit

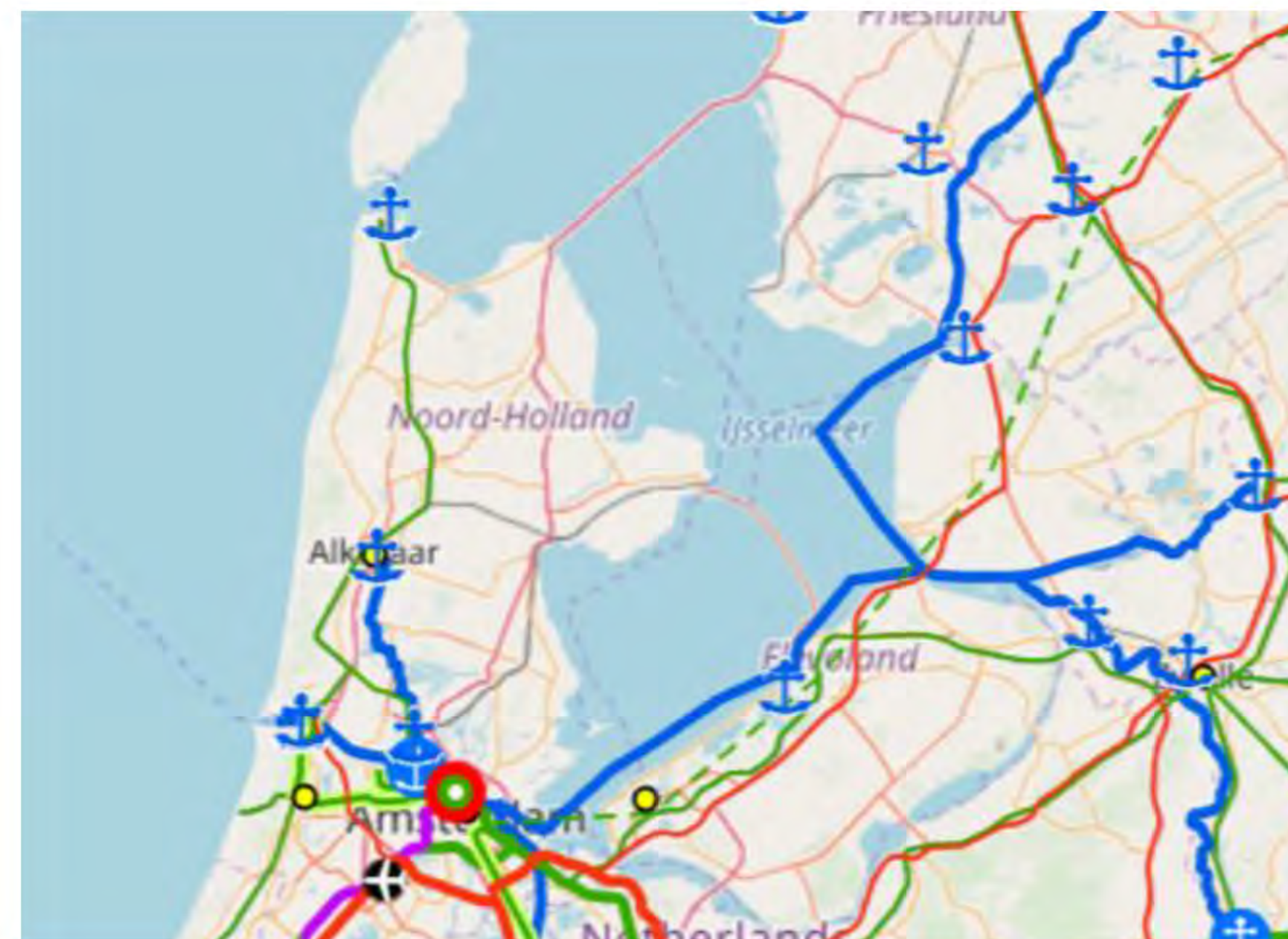

2050 geen dodelijke
slachtoffers meer door
vervoersmiddel

- **Decentrale relevantie:**
 1. Nieuwe knooppunten op het TEN-T netwerk
 2. Vereiste laadpalen door de Verordening Alternatieve Brandstoffen
 3. Delen mobiliteitsdata met het landelijk toegangspunt (ITS-richtlijn)

Mobiliteit

- Europese eisen aan internationale transportverbindingen: **TEN-T**
- Bijvoorbeeld spoorwegen, binnenwateren, luchthavens en stedelijke knooppunten
- Plek op de kaart een vereiste voor Europese financiering
- Nationale overheden dragen plekken op de kaart voor

Trans-Europese vervoersnetwerk officieel akkoord, impact decentrale overheden groot

De Europese lidstaten hebben hun definitieve goedkeuring gegeven aan het trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-T), waarmee dit officieel in werking treedt. De Lelylijn wordt toegevoegd aan het netwerk en veel Nederlandse steden worden als stedelijk knooppunt aangewezen.

Tot slot

Volgende sessie

Europese strategie 2024-2029

Impact van de nieuwe Europese Commissie en het nieuw Europees Parlement op de provincie Flevoland

Vragen?

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

Wat doet het HNP?

EU-Masterclass I StatenlidNu

| 10 September 2024

HET HNP

Organisatie

- Vooruitgeschoven post van de provincies én het IPO in Brussel.
- Een signalerende functie en een platform voor de gezamenlijke belangenbehartiging.

Waarom?

- Decentrale overheden: verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving van veel EU-regels en beleid.
- Voorbeeld: Europese regels voor aanbesteding en staatssteun.

Doelstellingen

- Verbeteren van contacten van provincies EU-stakeholders.
- Creëren van synergie voor efficiënte vertegenwoordiging.
- Verstrekken van info over EU-beleid en de HNP-activiteiten.
- Bijdragen tot betere kennis over het EU-integratieproces.
- Verlenen van faciliteiten voor het ontvangen van bezoekers.

BESTUUR

- Commissaris van de Koning Arthur Van Dijk (IPO), voorzitter
- Gedeputeerde Ans Mol (Provincie Gelderland), vicevoorzitter
- Gedeputeerde Wilfried Nielen (Provincie Zeeland), penningmeester
- Gedeputeerde Elianne Demollin-Schneiders (Provincie Limburg)
- Gedeputeerde Martijn van Gruijthuijsen (Provincie Noord-Brabant)
- Gedeputeerde Mariëtte van Leeuwen (Provincie Zuid-Holland)
- Gedeputeerde Esther Rommel (Provincie Noord-Holland)
- Gedeputeerde Mirjam Sterk (Provincie Utrecht)
- Gedeputeerde Jan Klopman (Provincie Flevoland)
- Gedeputeerde Bram Schmaal (Provincie Groningen)
- Gedeputeerde Egbert van Dijk (Provincie Drenthe)
- Gedeputeerde Friso Douwstra (Provincie Fryslân)
- Gedeputeerde Erwin Hoogland (Provincie Overijssel)

Provincies

Provincies hebben vaak directe verantwoordelijkheid en fungeren als gebiedsregisseur bij de uitvoering van EU-beleid. Dit vraagt om een actieve mede-overheid in Brussel.

Prioritering

Leidend voor de gezamenlijke prioritering/dossiers van het HNP: (1) de bestuurlijke agenda's van de twaalf provincies en het IPO, en (2) de actuele Europese beleidsontwikkelingen in 2024 en het Commissie Werkplan (ECWP) 2024.

Focus 2025

Grote EU-opgaven in 2025 zijn cross-sectoraal: (1) de nieuwe Commissiefase, (2) concurrentievermogen, (3) landbouw. Dit vraagt om samenwerking, afstemming en integraliteit.

DOSSIERS

HNP-dossiers

- Klimaat & Energie
- Regionale Economie
- Agrofood
- Duurzame en Gezonde Leefomgeving
- Circulaire Economie
- Mobiliteit

Of ga naar: [HNP Werkplan 2024](#)

Elk dossier heeft:

- een HNP-bestuurlijk dossierhouder
- een HNP-ambtelijk dossierhouder
- een HNP-werkgroep

2024-2029

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

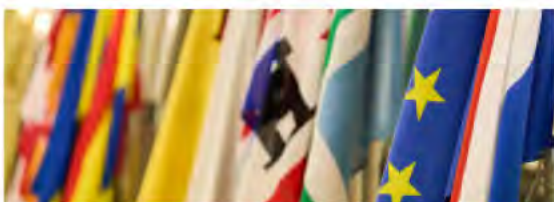
"Op weg naar de toekomst!"

Arthur van Dijk
Commissaris van de Koning
HNP-Voorzitter

De aanbevelingen van de gezamenlijke Nederlandse provincies aan de nieuwe Europese Commissie en de Strategische EU-agenda voor de periode 2024 – 2029 zijn toegespitst op de hierna volgende zes gezamenlijke dossiers, waarbij klimaatdoelen, economische voorspoed, veiligheid en democratische waarden richtinggevend zijn.

Wij gaan graag het gesprek aan over hoe de provincies een waardevolle bijdrage leveren vanuit de zes dossiers.

Talen:

Online lezen?

(C) Huis van de Nederlandse Provincies, februari 2024

Agrofood

Innovatief, circulair en natuur-inclusief: dat is de Europese landbouw

"Onze provincies zijn belangrijk in de wereldwijde voedselvoorziening. We innoveren op een circulaire en natuur-inclusieve manier. Met beschikbare EU-tools, dragen wij bij aan de duurzame landbouwtransitie!"

Mariëtte van Leeuwen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
HNP-Dossierhouder Agrofood

Egbert van Dijk

Gedeputeerde provincie Drenthe
HNP-Dossierhouder Agrofood

De provincies zijn voor de verduurzaming van landbouw, waar een innovatieve aanpak voorop staat: bijvoorbeeld door het combineren van besparingen op krachtvoer en kunstmest met investeringen in technische systemen zoals sensoren en stalsystemen. Innovaties in de eiwittransitie dragen bij aan de voedselzekerheid en een duurzaam voedselsysteem. Innovatie is de voorwaarde voor een circulaire en natuur-inclusieve land- en tuinbouw. Zo produceren kringloopboeren voedsel op een natuur-inclusieve wijze. Ze dragen met respect voor bodem, water en lucht bij aan de voedselzekerheid. Weten hoe landbouw in Nederlandse regio's bijdraagt aan effectief landschaps- en natuurbeheer? Lees over de [veertig agrarische collectieven](#) die we rijk zijn.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Kom met beleid dat een verdienmodel voor agrariërs garandeert.
- Combineer korte ketens en publiekscampagnes om duurzame, lokale producten te stimuleren.
- Kom met een voorstel ter bevordering van duurzame, Europese voedselsystemen.
- Stuur in het GLB aan op doelen waarbij meerdere transitiepaden mogelijk zijn.
- Verlaag administratieve lasten in de landbouw.
- Geef kringloopboeren meer ruimte in de regelgeving, door te doen aan stimuleringsbeleid.

Circulaire Economie

De economie van de toekomst is circulair

"Circulariteit moet bijdragen aan het realiseren van EU-doelstellingen: voor klimaat, CO2-reductie, innovatie, werkgelegenheid, energietransitie en milieu. Bouw voort op het Circulaire Economie Actieplan (2020) en werk hier samen met regio's. Provincies zijn een verbindende schakel tussen regionaal en (inter)nationaal!"

Esther Rommel

Gedeputeerde provincie Noord-Holland
HNP-Dossierhouder Circulaire Economie

Friso Douwstra

Gedeputeerde provincie Fryslân
HNP-Dossierhouder Circulaire Economie

In de huidige, lineaire economie verspillen we veel grondstoffen en dit is schadelijk voor ons milieu. Regio's hebben een belangrijke rol in het stimuleren van circulair ondernemerschap en het creëren van ruimte voor circulaire ontwikkelingen. Een mooi voorbeeld daarvan is de [Vereniging Circulaire Friesland](#) (VCF), die publieke en private stakeholders bundelt en met een bottom-up aanpak de transitie naar een circulaire provincie stimuleert. De VCF is daarmee een voorbeeld van succesvolle, regionale samenwerking op circulariteit. Via een I3-project zoals [RegioGreenTex](#), zet Oost-Nederland zich in voor een circulaire textielindustrie. En lees ook hoe een pionierend Noord-Hollands bedrijf in het [EU Interreg WOW! Project](#) impact maakt met het terugwinnen van grondstoffen uit rioolwater.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie en maak ruimte voor de opschaling en de financiering van circulaire innovaties.
- Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire businesscases.
- Maak afvalstoffenstromen meer inzichtelijk.
- Zorg voor een meer samenhangend beleid voor de (chemische) industrie i.r.t. circulariteit.
- Meer aandacht voor circulariteit van begin tot eind van de waardeketen.

Klimaat en Energie

Regionaal maatwerk en haalbaarheid bij EU klimaatdoel voor 2040

"We werken toe naar het EU-klimaatdoel voor 2040. Houd daarom rekening met uitvoerbaarheid voor de regio's. Help ons door het haalbaar en betaalbaar te maken, zodat we de energietransitie kunnen versnellen."

Ans Mol

Gedeputeerde provincie Gelderland
HNP-Dossierhouder Klimaat & Energie

Mobiliteit

Multimodaliteit op stad én platteland, met slim ruimtegebruik

"De EU moet verder op de ingeslagen weg richting zero-emissie vervoer in alle regio's in de EU. Met behulp van Europese investeringen in onze regio's bereiken we een schoon en slim Europees transportnetwerk."

Erwin Hoogland

Gedeputeerde provincie Overijssel
HNP-Dossierhouder Mobiliteit
HNP-Dossierhouder Regionale Economie

Regionale Economie

Behoud aandeel ontwikkelde regio's in structuurfondsen

"Provincies willen ook na 2028 structureel kunnen blijven investeren in hun regionale ontwikkeling met de Europese cohesiemiddelen. Hierin past geen nationalisatie van EU-investeringsfondsen voor regio's."

Erwin Hoogland

Gedeputeerde provincie Overijssel
HNP-Dossierhouder Mobiliteit
HNP-Dossierhouder Regionale Economie

Jan Klopman

Gedeputeerde provincie Flevoland
HNP-Dossierhouder Regionale Economie
HNP-Dossierhouder Digitalisering

Elianne Demollin-Schneiders

Gedeputeerde provincie Limburg
HNP-Dossierhouder Digitalisering

EU-structuurfondsen zijn een fundamentele pijler voor de regionale economie en van blijvend belang in de toekomst. Provincies voeren veel taken van Europees belang uit, zijn eindverantwoordelijk voor het regionaal ruimtelijk-economisch beleid en investeren in de maatschappij. Op [The Green Village](#) in Zuid-Holland komen overheden, onderzoekers, studenten, start-ups en ondernemers samen om vandaag te werken aan de innovatieopgaven van morgen. Dit kan, door de structuurfondsen! Ook het project [ET Pathfinder](#), van de infrastructuur voor de Einsteintelecoop in Limburg, komt zo tot stand.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Benut de gereserveerde EU-middelen waarvoor ze bedoeld zijn, zoals Horizon Europe, en niet automatisch voor crisissteun.
- Voldoende structurele middelen, ook voor ontwikkelde regio's, mede om de klimaatopgave, de groene transitie en innovatie te realiseren.
- Meer middelen voor grensoverschrijdende transnationale programma's en het I3-Instrument.
- Een gebiedsgerichte aanpak met maatwerk in de uitvoering en uitvoerbare kaders, ook voor de provinciale Digitaliseringsopgave en de innovatieopgave m.b.v. het Horizonprogramma.

en slimme
n schone
& RH2INE) en
dingen
werking om
TS). Daarnaast
twikkelingen en
e verduurzamen,
n drones en de
een samen - als
nen we de

ortwetgeving is
zoals met de
Provincies zijn blij
én regionaal
steld.

genda 2024-2029:
ve wetgeving voor
tsdiensten.
ntatie en regionale
ortwetgeving.
in verstedelijke
ruimtegebruik.
oor energie-
liteit (onder
iet alleen voor
het verbeteren van
ikbaarheid.

Duurzame en Gezonde Leefomgeving

Opgaven realiseren met robuust en veerkrachtig milieusysteem

"Voldoende en schoon water is essentieel voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Daarom zetten Nederlandse provincies in op uitvoerbare Europese kaders voor water, bodem en lucht."

Mirjam Sterk

Gedeputeerde provincie Utrecht
HNP-Dossierhouder DGLO

Bram Schmaal

Gedeputeerde provincie Groningen
HNP-Dossierhouder DGLO

Water is de bron van het leven. Provincies werken daarom aan het verbeteren van de waterkwaliteit door uitvoering van de Kaderrichtlijn Water richting 2027. Dit is niet eenvoudig. Of het nu gaat om stedelijk afvalwater, invasieve exoten of emissies van industrie en landbouw – er zijn veel factoren van belang. De waterkwaliteit verbeteren is dus een veelzijdige taak, die symbool staat voor veel provinciale opgaven op het gebied van milieu: de ambities zijn serieus, de bron van vervuiling is meervoudig en de provinciale beleidsruimte is beperkt. Deze opgave vraagt daarom om EU-beleid dat is getoetst op uitvoerbaarheid en waarin de logische onderlinge samenhang van regels en regionaal maatwerk is gewaarborgd.

Input voor de Strategische EU-agenda 2024-2029:

- Meer aandacht voor implementatie en regionale uitvoerbaarheid van beleid, a.d.h.v. provinciale praktijkervaring met EU-milieuregelgeving.
- Milieu-opgaven voor bodem, water en lucht, vanwege hun onderlinge samenhang, op EU-niveau coördineren en op elkaar afstemmen.
- Bij de implementatie van Europees milieubeleid ruimte bieden voor regionaal maatwerk, zodat provincies de juiste balans tussen water, natuur, landbouw, industrie, stad en land vinden.

Zonder regio's, geen Unie

Meer weten over de zes gezamenlijke dossiers? Het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) maakt jaarlijks een werkplan. Dit werkplan biedt het kader dat bepalend is voor de HNP-activiteiten in Brussel.

Ga naar het [HNP-werkplan 2024](#) of download het werkplan door de QR-code te scannen.

Het [volledige HNP-bestuur](#), september 2023

Meer weten? Ga naar:

www.nl-prov.eu

[@HNPBrussel](https://twitter.com/HNPBrussel)

huisvandeprovincies.nl

hnp@nl-prov.eu

[De Europese Ster](#)

Of ga naar: [HNP-lobbybrochure 2024-2029](#)

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

FONDSENWIJZER

De EU-fondsenwijzer

Wilt u meer weten over Europese fondsen en subsidies? Zoekt u passende financiering voor uw project? Zoek door het aanbod aan Europese subsidies, ontdek oproepen voor het indienen van aanvragen (calls) en bekijk voorbeelden van EU-projecten van overheden.

Enquête

Fondsen

Calls

Kalender

Meer weten? Ga naar: [Fondsenwijzer KED](#)

Zoeken op trefwoord

typ hier een trefwoord...

Voor

- ☐ Overheden (22)
- ☐ Bedrijven (19)
- ☐ Non-profit (15)
- ☐ Onderzoeksinstituut (14)
- ☐ Onderwijsinstelling (13)
- ☐ Particulieren (2)
- ☐ ... Overige (1)

Onderwerp

- ☐ Innovatie (14)
- ☐ Klimaat & energie (13)
- ☐ Grensoverschrijdende samenwerking (6)
- ☐ MKB (6)
- ☐ Mobiliteit (6)
- ☐ Waarden (6)
- ☐ Circulaire economie (5)
- ☐ Cultuur (5)

Bij welke Europese fondsen en subsidies kunt u de komende maanden projectvoorstellen indienen?

Deze call kalender geeft een selectie van relevante calls: oproepen van Europese fondsen en subsidies voor het indienen van voorstellen

	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MRT	APR	MEI
LIFE									
Klimaat, natuur, energie, circulaire economie 									
Connecting Europe Facility (AFIF)									
Infrastructuur voor alternatieve brandstoffen 									
European Urban Initiative									
Energietransitie en technologie in steden 									
Interreg Noord West Europa									
Call 5 									
Interreg Deutschland-Nederland									
									
Digital Europe									
Cyberveiligheid 									
Connecting Europe Facility – Transport									
Modernisering van het 									

Jeugd Onderwijs Waarden

Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV)

Het Citizens, Equality, Rights and Values Programma (CERV) is gericht op het beschermen en bevorderen van rechten en waarden zoals neergelegd in de EU-Verdragen en in het EU-Handvest van grondrechten. Het doel is om op rechten gebaseerde, democratische, gelijkwaardige en inclusieve samenlevingen in stand te houden of verder te ontwikkelen.

Lees meer →

Digitaal Infrastructuur Klimaat & energie ...

Connecting Europe Facility (CEF)

De Connecting Europe Facility (CEF) heeft als doel om investeringen in de Europese vervoers-, energie- en digitale infrastructuurnetwerken te versnellen en bij te dragen aan de groene en digitale transitie van de EU. Centraal staat het ondersteunen van investeringen die de ontwikkeling van trans-Europese transport- en energienetwerken (TEN-T en TEN-E) bevorderen.

Lees meer →

Cultuur Waarden

Creative Europe

Creatief Europa is het subsidieprogramma van de Europese Commissie ter bevordering en ondersteuning van de internationale samenwerking in de culturele, creatieve en audiovisuele sectoren. Het programma bestaat uit drie onderdelen: Cultuur (de culturele en creatieve sector met uitzondering van de audiovisuele sector), media (inclusief de audiovisuele sector) en sector-overschrijdend (acties in alle culturele en creatieve domeinen).

Lees meer →

doel om de digitale transformatie van de EU te ondersteunen en te ige uitrol, het verder verspreiden en grootschalig gebruik van digitale

HELPDESK

[Home](#) [Nieuws](#) [EU Recht en beleid](#) [EU Rechtspraak](#) [Praktijkvragen](#) [EU-fondsenwijze](#)

Helpdesk

Werkt u bij een gemeente, provincie of waterschap? Of bij de VNG, het IPO, de UvW of de rijksoverheid? Dan kunt u met al uw vragen en opmerkingen over Europese decentrale aangelegenheden terecht bij de helpdesk van Kenniscentrum Europa Decentraal.

Is provinciale steun aan agrariërs na rupsenplaag mogelijk?

Praktijkvraag

Staatssteun

Vrijstellingen

Laatste update: 2 september 2024

Door: [Sena Karatas](#)

// Bij ons in de provincie heeft een groot aantal agrariërs als gevolg van een rupsenplaag schade aan hun gewassen geleden. De provincie wil de getroffen agrariërs helpen door financiering te verschaffen voor de bestrijding van de plaag en voor het herstel van geleden schade. Past dergelijke financiële steun binnen de Europese staatssteunregels?

Antwoord in het kort

Ja, de Europese staatssteunregels bieden hiertoe mogelijkheden. Allereerst kan de landbouw de-minimisverordening worden toegepast. Daarnaast biedt de Landbouwwijzigingsverordening (LVV) mogelijk uitkomst. Verder kan, indien de eerste twee opties geen soelaas mochten bieden, wellicht steun worden verleend op basis van de richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden. Deze drie opties worden in deze praktijkvraag verder uitgewerkt.

Contact met de helpdesk

Kenniscentrum Europa Decentraal beantwoordt alleen vragen van overheidsorganisaties. Lees meer over de procedure in het [helpdeskprotocol](#). Niet werkzaam voor een (decentrale) overheid? Dan vindt u meer informatie op onze pagina over [Europese instanties voor burgers en bedrijven](#).

Stel uw vraag online

Wilt u antwoord ontvangen via de mail? Stuur ons dan uw vraag of opmerking via het onderstaande formulier of door een e-mail te sturen naar helpdesk@europadecentraal.nl. U ontvangt binnen vijf werkdagen een reactie van onze helpdesk.

Telefonisch uw vraag stellen?

Meer weten? Ga naar: [KED Helpdesk](#)

Sociale media

www.nl-prov.eu

@HNPbrussel

Huis van de Nederlandse
Provincies

Nieuwsbrief

Het HNP schrijft samen met Kenniscentrum Europa decentraal elke week de **Europese Ster** – dé Europese nieuwsbrief voor decentrale overheden. Abonneer je via de HNP-website en mis niks!

CONTACT

Hoe maakt de EU beleid?

EU-Masterclass | StatenlidNu

| 10 September 2024

WAT IS DE EU?

Instellingen

Instellingen bepalen de besluitvorming.
De wetgevende en uitvoerende instellingen:

- De Europese Raad
- De Europese Commissie
- Het Europees Parlement
- De Raad van de Europese Unie

Instellingen die jurisdictie/financiën beheren:

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie
- De Europese Centrale Bank
- De Europese Rekenkamer

Organen

Organen adviseren instellingen of zien erop toe dat instellingen de juiste procedures en regels naleven.

- Europese Dienst voor extern optreden
- Europees Economisch en Sociaal Comité
- Europees Comité van de Regio's
- Europese Investeringsbank
- Europese Ombudsman
- Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming
- Europees Comité voor gegevensbescherming

Agentschappen

Agentschappen zijn afzonderlijke rechtspersonen, 30 in totaal.

Ze zijn opgericht om specifieke taken uit te voeren = implementatie van het EU-beleid.

Ze bieden technische en specialistische expertise aan EU-instellingen en lidstaten.

Bijv.: Europees Geneesmiddelenbureau in Amsterdam.

Meer info: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_nl

EUROPESE RAAD

Organisatie

- Bestaat uit de staats-/regeringshoofden van alle 27 EU-landen, een voorzitter en de voorzitter van de Europese Commissie.
- België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië en Zweden.
- In de Europese Raad zitten dus onder meer Dick Schoof, Olaf Scholtz, Emmanuel Macron en Viktor Orbán.
- De Europese Raad is de EU-instelling die de **algemene politieke beleidslijnen en prioriteiten** van de Europese Unie bepaalt.
- Niet te verwarren met de Raad van de EU.

Voorzitter

Charles Michel

- Verkozen in 2019 (tot 30 november 2024)
- Centrum-rechtse liberaal
- Opvolger van Donald Tusk

EUROPESE COMMISSIE

Organisatie

- Bestaat uit 27 commissarissen, afkomstig uit alle 27 lidstaten. De commissarissen zijn trouw aan de EU, niet hun land.
- De Commissie **stelt nieuwe wetgeving voor** en is de EU-woordvoerder op het internationale toneel.
- De Commissie ziet toe op de correcte uitvoering van de EU-regelgeving en de Europese Verdragen. Daarmee is ze de **uitvoerende macht** (trias politica).
- Elke commissaris fungeert als een soort 'minister' en elke commissaris heeft zijn eigen 'ministerie'. Dit heet een directoraat-generaal (DG).
- Voorbeeld: de Nederlandse commissaris is Wopke Hoekstra. Hij heeft de *Green Deal* (klimaat) in zijn portefeuille en krijgt per 2025 Handel.

Voorzitter

Ursula von der Leyen

- Verkozen in 2019, herkozen in 2024
- Christendemocraat
- Opvolger van Jean-Claude Juncker

EUROPEES PARLEMENT

Organisatie

- Het Parlement bestaat uit 705 gekozen Europarlementariërs. Elke vijf jaar zijn er verkiezingen. De huidige periode reikt van 2019-2024.
- Het Parlement **keurt nieuwe wetgeving goed**, samen met de Raad van de EU. Daarmee is het Parlement de (co-) **wetgevende macht**.
- Het Parlement bestaat uit EU-brede, politieke fracties, die op hun beurt weer bestaan uit nationale, politieke partijen.
- Voorbeeld: de Europese Volkspartij (EVP) is de grootste fractie, waar onder meer CDA, NSC en BBB lid van zijn.
- Het Parlement is de enige EU-instelling die direct door het Europese volk wordt verkozen.

Voorzitter

Roberta Metsola

- Verkozen in 2022, herkozen in 2024
- Christendemocraat
- Opvolger van David Sassoli

RAAD VAN DE EU

Organisatie

- De Raad van de Europese Unie, wordt ook wel de Raad van Ministers of gewoon 'De Raad' genoemd. Niet te verwarren met de Europese Raad.
- De Raad **keurt nieuwe wetgeving goed**, samen met het Parlement. Daarmee is de Raad de (co-) **wetgevende macht**.
- De Raad bestaat niet uit één vorm, maar kent 10 verschillende samenstellingen. Per onderwerp komen de relevante ministers bijeen.
- Voorbeeld: in de samenstelling Raad Landbouw en Visserij (AGRI-FISH) is namens Nederland de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur aanwezig: Femke Wiersma.
- Een voorstel komt de Raad door als het aantal 'voor'-stemmen 55% van de EU lidstaten en 65% van de Europese bevolking vertegenwoordigd. Dit heet een 'gekwalificeerde meerderheid'.

Voorzitter

Hongarije

- Roterend voorzitterschap per lidstaat
- Voorzitter van juli - december 2024
- Volgende voorzitter: Polen (januari – juni 2025)

COMITÉ VAN DE REGIO'S

Organisatie

- In het Comité nemen 350 lokale en regionale bestuurders plaats uit de hele EU, die voor een periode van vier jaar worden benoemd.
- Het Comité biedt decentrale overheden de mogelijkheid om de instellingen van de EU rechtstreeks van **advies** te dienen.
- Het Comité bestaat uit EU-brede, politieke fracties, die op hun beurt weer bestaan uit nationale, politieke partijen. Comité-leden kunnen deelnemen aan commissies en een rapporteurschap bekleden.
- Voorbeeld: de Utrechtse gedeputeerde Mirjam Sterk (CDA) is lid van de EVP-fractie in het Comité en vast lid van de Comité-commissie ENVE (Environment, Climate Change and Energy).
- Nederland heeft [12 leden en 12 plaatsvervangers](#) die zitting hebben in het Comité. De helft daarvan bestaat uit provinciale bestuurders, de andere helft wordt gevormd door gemeentelijke bestuurders.

Voorzitter

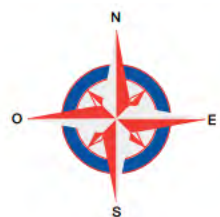

Vasco Alves Cordeiro 🇵🇹

- Verkozen in 2022
- Socialistische partij
- Opvolger van Apostolos Tzitzikostas 🇬🇷

Burgers, belangengroepen en nationale parlementen etc. uiten hun mening.

De Europese Raad (regeringshoofden) komt samen en bepaalt de richting van de EU.

De Commissie doet een formeel voorstel.

Het Comité van de Regio's brengt een advies uit.

Het Parlement en de Raad van Ministers keuren het voorstel goed = het wordt EU-beleid.

Nationale/lokale autoriteiten voeren het beleid uit.

De Commissie en het Hof van Justitie controleren deze uitvoering.

N.B. Dit is de gewone wetgevingsprocedure voor Europese richtlijnen, verordeningen, besluiten, aanbevelingen en adviezen. Als we kijken naar Europese Verdragen, is het wetgevingsproces heel anders. Voor veel grote beslissingen is bijvoorbeeld unanimiteit nodig.

HET PROCES

PROGRAMMA

- Introductie & korte recap
- Verdieping dossier: Landbouw
- Verdieping dossier: Regionale Economie
- Verdieping dossier: Milieu (water)
- Hoe ziet de Europese regionale lobby van een ander land eruit? Casus: Vlaanderen
- Hoe is de samenwerking tussen regio's en de Europese Commissie?
- Afsluiting

DOSSIERS

HNP-dossiers

- Klimaat & Energie
- Regionale Economie
- Agrofood
- Duurzame en Gezonde Leefomgeving
- Circulaire Economie
- Mobiliteit

Of ga naar: [HNP Werkplan 2024](#)

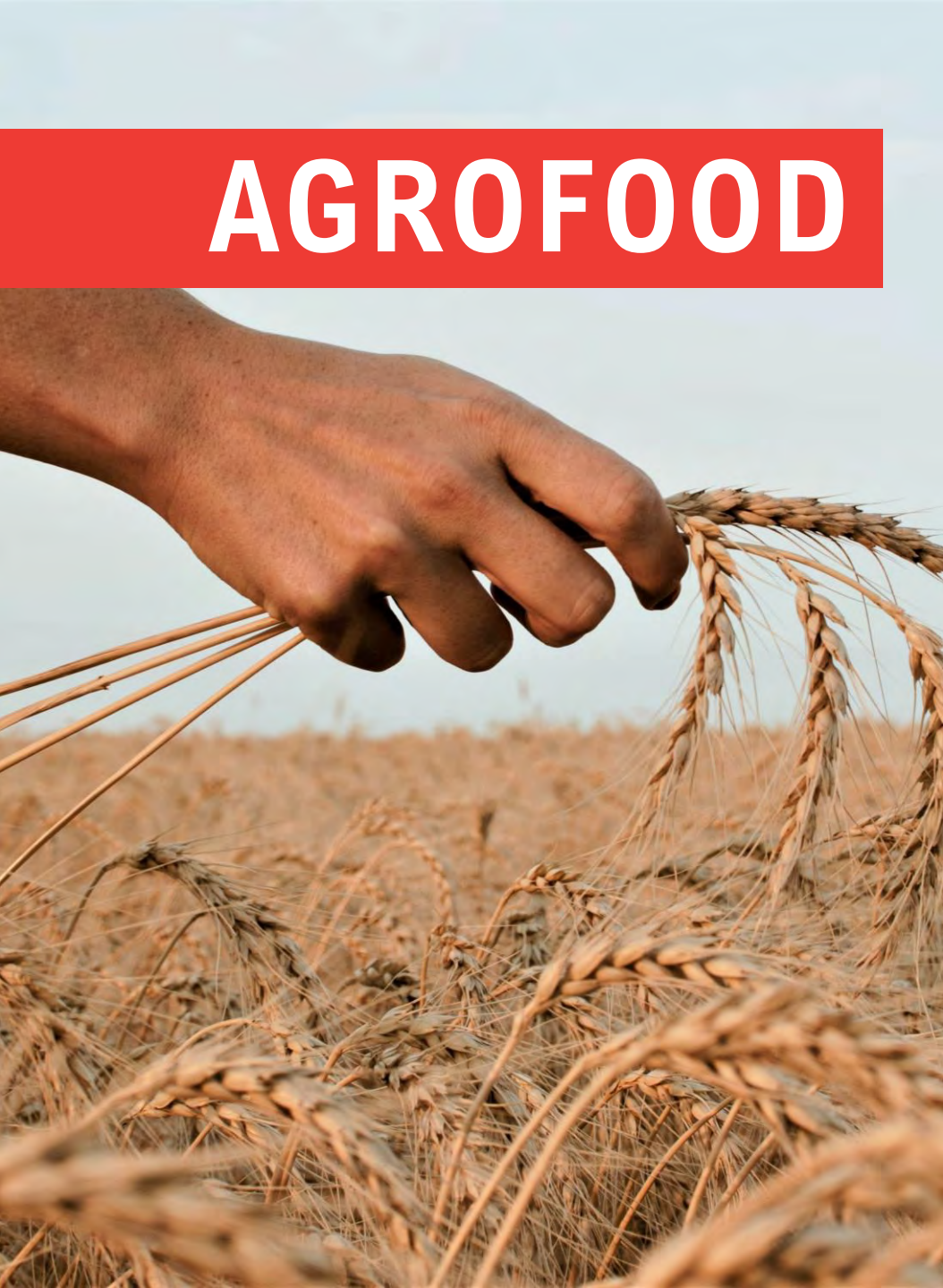
Elk dossier heeft:

- een HNP-bestuurlijk dossierhouder
- een HNP-ambtelijk dossierhouder
- een HNP-werkgroep

Verdieping: Landbouw
(Agrofood)

AGROFOOD

A close-up photograph of a person's hand holding a golden wheat stalk. The background is a vast field of similar wheat under a clear sky, suggesting a rural or agricultural setting.

- Waarom is het belangrijk voor de provincies?
 - Mestderogatie
 - Renure
 - SUR
 - KRW
 - Nitraatrichtlijn
 - Natuurherstelwet
 - Eiwittransitie
 - Innovatie
 - GLB
- 60% van het provinciaal grondoppervlak (Noord-Holland)
- Kerntaken: ruimtelijke ontwikkeling, leefomgeving, natuurbeheer
- Botsende belangen landbouw en natuur, ruimtelijke opgave
- Transitie van de land- en tuinbouw

UITDAGINGEN

- Voedselsystemen staan onder druk
- Klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, vervuiling, geopolitieke veranderingen, technologische ontwikkelingen, en veranderende waarden.
- Sociale transformaties: vergrijzing, gebrek aan opvolging
- Polarisation
- Beter perspectief voor de agrariërs
- Gezond, betaalbaar en duurzaam
- Concurrerende landbouw

GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID (GLB)

- Bestaat sinds 1962: “nooit meer honger”
- 1/3 van het Europees budget gaat naar landbouw
- Meer aandacht gekomen voor de bescherming van natuur en milieu, de klimaatopgave en de leefbaarheid van het platteland
- F2f en biodiversiteitsstrategie
- Verduurzaming, maar ook andere doelen
- Vastgelegd in het NSP
- Nieuwe GLB:
 - Geen revolutie maar evolutie
 - Allerlei factoren hebben invloed op nieuwe GLB, wij zijn daar ook onderdeel van

NETWERKEN

ERIAFF network

European Regions for Innovation
in Agriculture, Food and Forestry

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

WHAT'S NEXT?

- Strategische agenda
- Raadsconclusies
- Political Guidelines
- Strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU
- Draghi Rapport
- Nieuwe commissiebeleid
 - Vision for agriculture in the EU?

Verdieping: Regionale Economie

A close-up photograph of several Euro banknotes and coins. A red banner is overlaid on the top left, containing the title. The banknotes visible include a 10 Euro note (pink) and a 20 Euro note (blue). Several Euro coins are scattered on top of the notes.

COHESIEBELEID

- Achterstanden tussen regio's inhalen
- Investeren in transitie
Slimmer Europa
Groener Europa
- Fondsen: EFRO, ESF, Interreg
- RIS3/Landsdelige programma's
- Structurele financieringsbron voor zeven jaar
- NL: €1,4 miljard (+ coronaherstel €2 miljard) of
€12 per inwoner

BELANG COHESIEBELEID

Cohesiefondsen

Gemeenschappelijk
Landbouwbeleid (GLB)

MEERJARIG FINANCIËEL KADER (MFK)

Single Market, Innovation and Digital

149.5 (+ 11.5 from NGEU)

Cohesion, Resilience and Values

426.7 (+ 776.5 from NGEU)

Natural Resources and Environment

401 (+ 18.9 from NGEU)

Migration and Border Management

25.7

Security and Defence

14.9

Neighbourhood and the World

110.6

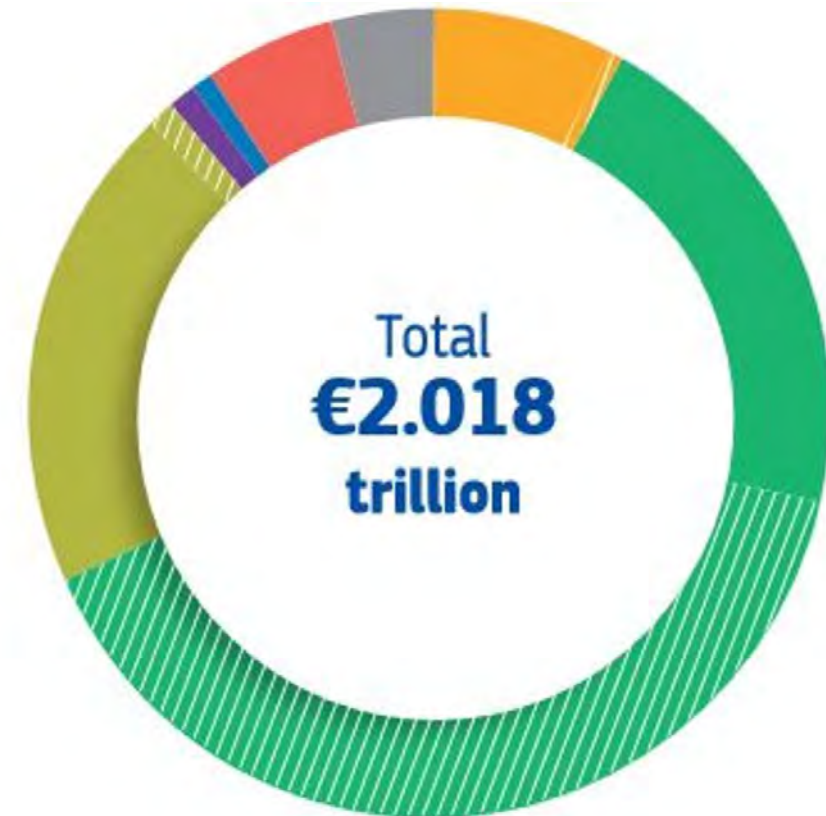
European Public Administration

82.5

Total: €2.018 trillion

NextGenerationEU

806.9

Long-term budget
1 210.9

BELANG COHESIEBELEID

Middelen Nederland

	Uit het MFK	Uit Coronaherstel	Totaal
EFRO	€ 506,2 mln	€ 510,3 mln	
Interreg	€ 378,7 mln	€ 389,7 mln	
ESF +	€ 413,8 mln	€ 510,3 mln	
JTF	€ 623,0 mln		
Totaal	€ 1.921,7 mln	€ 1.410,3 mln	€ 3.332,0 mln

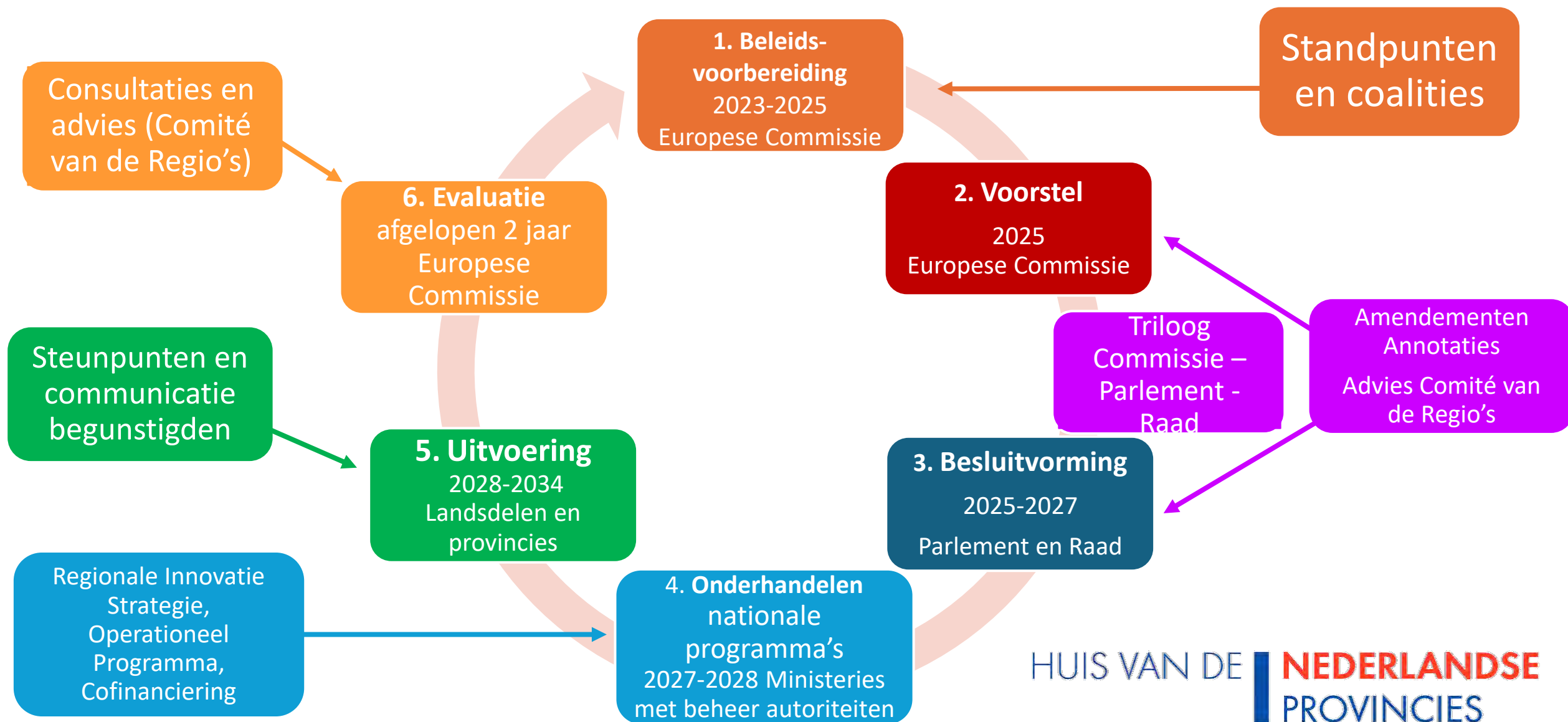
Exclusief REACT-EU

UITGANGSPUNTEN

A map of Europe with regions colored in three categories: red for 'Minder ontwikkeld' (less developed), orange for 'Transitieregio' (transition region), and yellow for 'Ontwikkeld' (developed). The map shows a clear gradient from red in the east and south to yellow in the west and north.

- Regio's in 3 categorieën:
 1. Ontwikkeld: ($>100\%$ BRP/EU)
 2. Transitieregio: ($75-100\%$)
 3. Minder ontwikkeld: ($<75\%$)
- Gedeeld beheer – Europese Commissie voert uit i.s.m. lidstaten
- Partnerschap in (regionale) uitvoering

BELEIDSCYCLUS COHESIEBELEID 2028-2034

POSITION PAPER

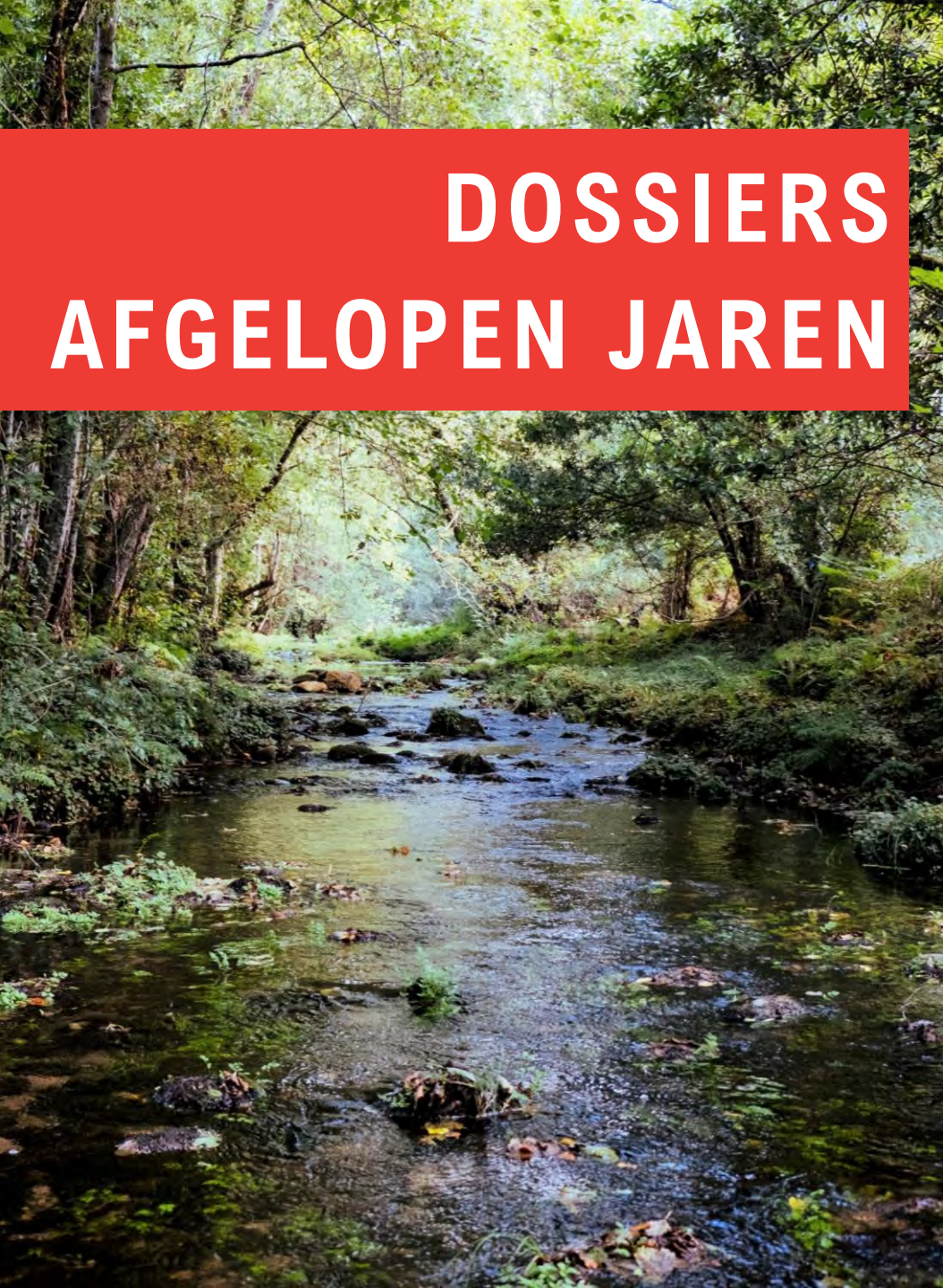
- Position paper Rijk & medeoverheden
- Voor alle regio's
- Zo groot aandeel mogelijk
- Focus op 3 transities:
 - Groen
 - Slim
 - Demografisch
- Behoud Interreg programma's
- Behoud regionale programma's
 - Landsdelige programma's

Verdieping: Milieu – water
(Duurzame en Gezonde Leefomgeving)

A photograph of a person in a yellow shirt carrying a child in a pink and white striped shirt on their back. They are in a field of red poppies with a tree in the background.

EU-WETGEVING

- Sterke impuls door de Green Deal, is de 'Clean Industrial Deal' de opvolger?
- Milieu bekeken vanuit publieke gezondheid
- De EU als normerend wetgever zonder uitvoeringscapaciteit
- Milieu hangt samen met alle dossiers in de fysieke leefomgeving
- Uitwisseling tussen gezondheid, regeldruk, competitiviteit en uitvoerbaarheid
- Integrale aanpak noodzakelijk > landbouw, mobiliteit, economie

DOSSIERS AFGELOPEN JAREN

- Herziening Luchtkwaliteitsrichtlijn
- Herziening Richtlijn Industriële Emissies
- Zero Pollution Action Plan
- Strategie voor Duurzame Chemische Stoffen
- Farm to Fork strategie
- Bodemonitoringsrichtlijn
- Duurzaam gebruik van Gewasbeschermingsmiddelen

HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE DOSSIERS

- Voorbereiding op de nieuwe mandaatsperiode
 - “We must and will stay the course on the goals set out in the European Green Deal.”
 - Hernieuwde focus op industriële en economische belangen, maar wel ‘clean’
- Kaderrichtlijnwater, een Blue Deal
- Herziening van de REACH-verordening
- PFAS
- Opvolger van de Duurzaam Gebruik
 - Gewasbeschermingsmiddelen?
- Bodemmonitoringsrichtlijn
- Weinig nieuwe normerende wetgeving > uitvoeringsmaatregelen en bronbeleid

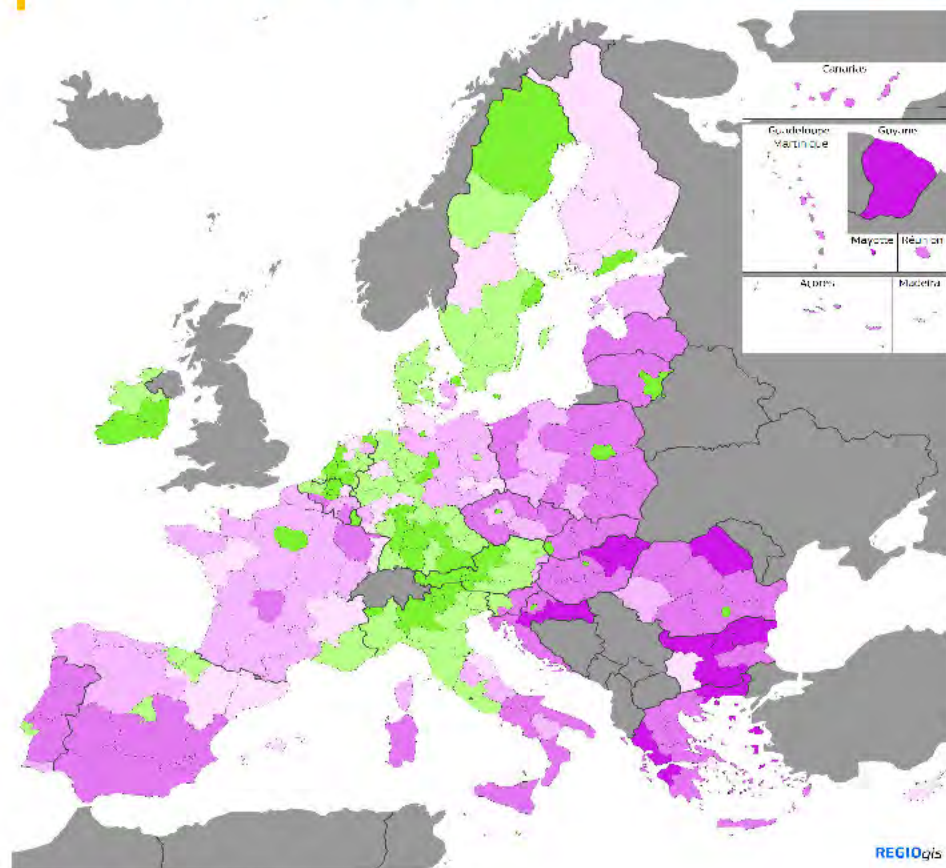
EU Masterclass voor Statenleden

Cohesiebeleid EU

Brussel, 17 september 2024

Bbp per hoofd van de bevolking en regionale groei

GDP per head (PPS), 2022

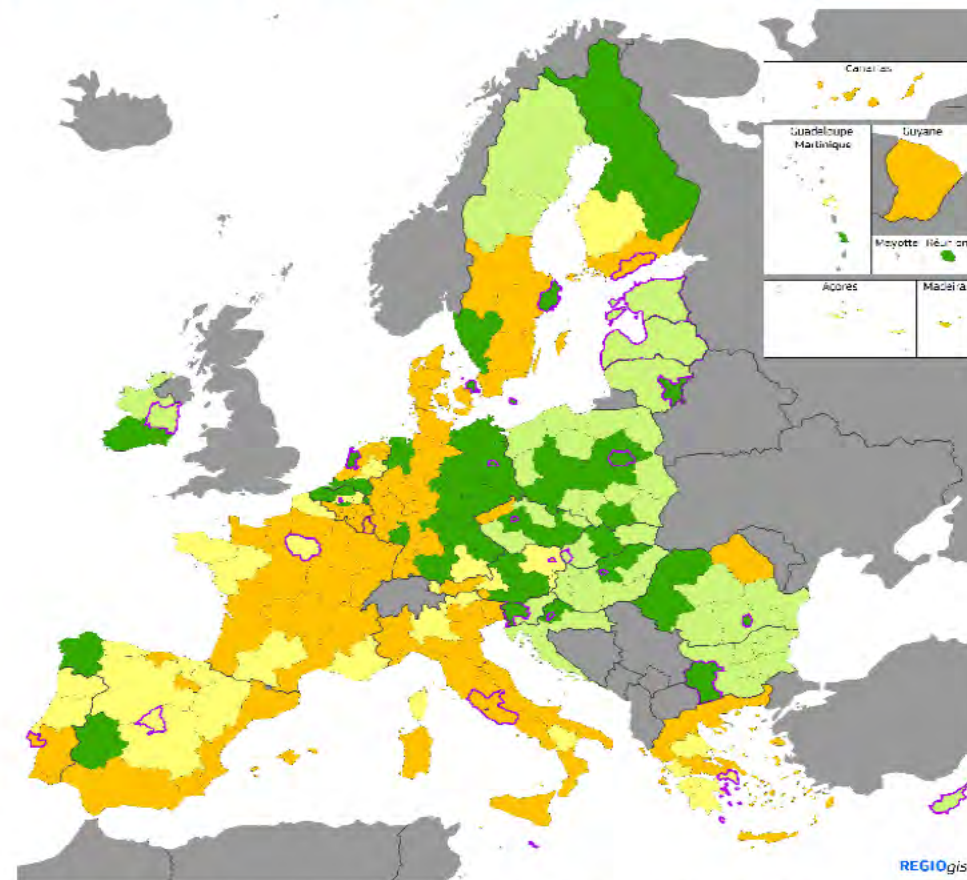
Index, EU-27 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- >= 125

Source: Eurostat (nama, 10n, zgdp)

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regional growth of GDP per head compared to growth by Member State and in the EU, 2001-2021

Category

- above EU average and above Member State average
- above EU average and below or equal to Member State average
- below EU average and above Member State average
- below EU average and below or equal to Member State average
- no data
- capital regions

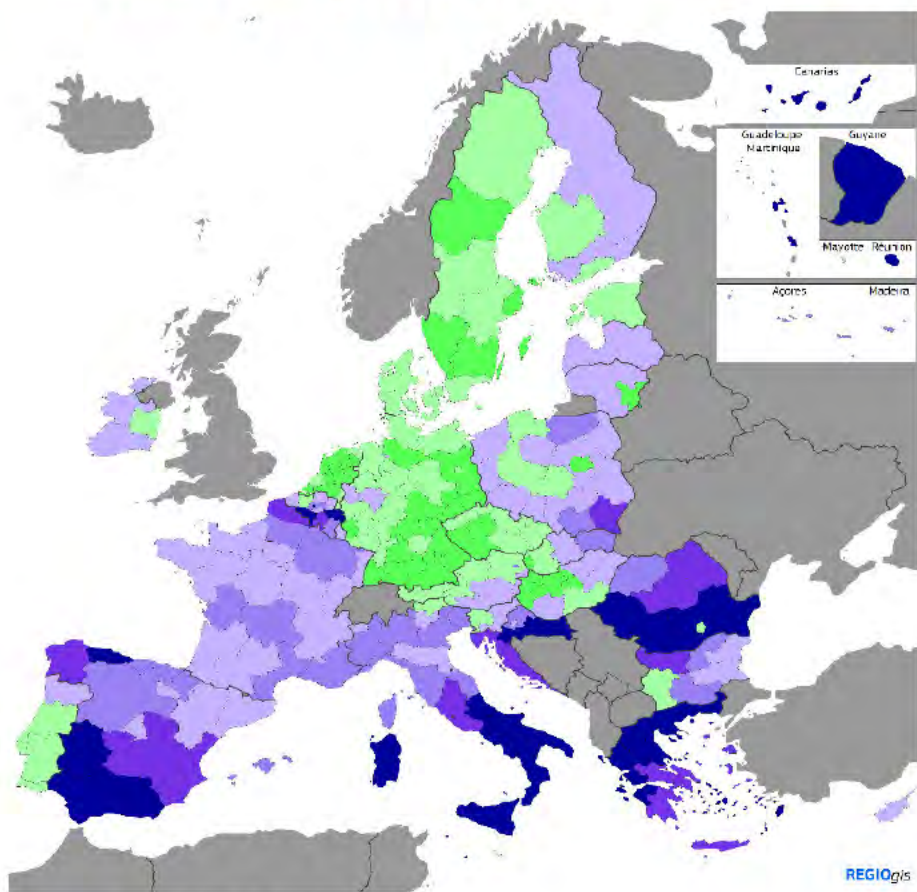
Source: IIG RI GIO based on JRC ARDI CO data

European
Commission

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Vooruitgang sociale convergentie maar uitdagingen blijven

Employment rate (20-64), 2022

% of population aged 20-64

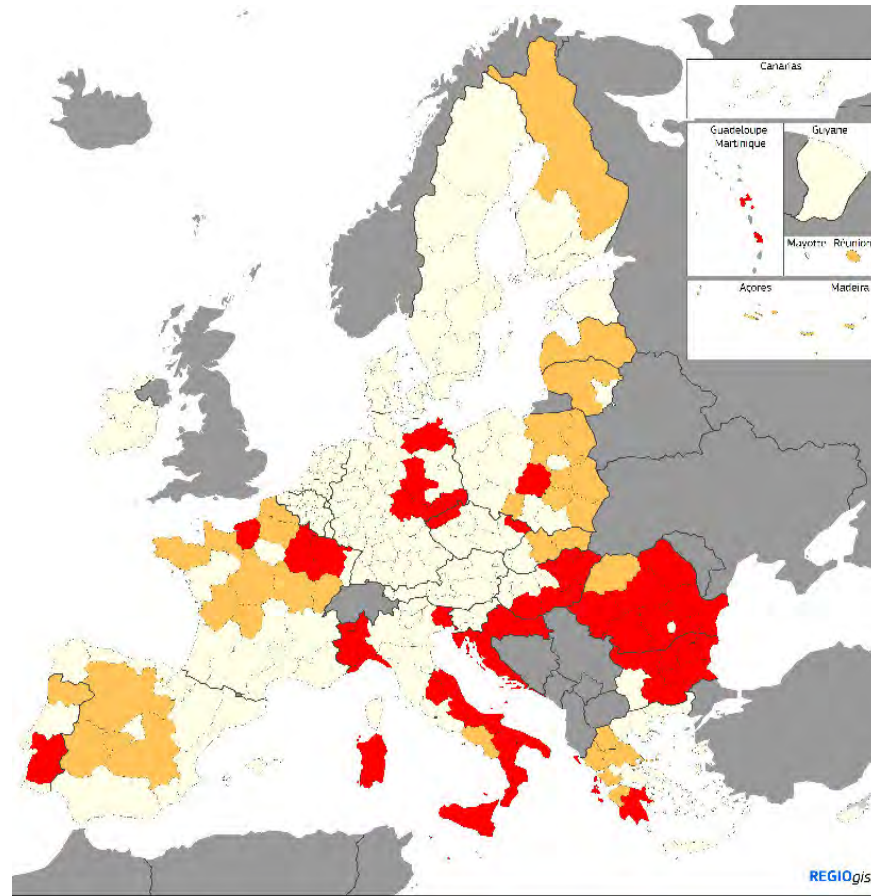

EU-27 = 74.6
The employment rate target is 78% by 2050.
Source: Eurostat (Ityd - r (Fe2empit))

0 500 km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

- ✓ Algemene verbetering, met name op het gebied van sociale inclusie en armoedebestrijding in Oost-Europa
- ✓ De werkloosheid is tussen 2013 en 2022 gehalveerd in minder ontwikkelde regio's, tot 8 %
- ✓ Algemene stijging van het opleidingsniveau — met concentratie van afgestudeerden in het tertiair onderwijs in steden
- ✓ MAAR
- ✓ Het tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden neemt toe, verergerd door demografische achteruitgang

Demografische transitie

Regions in a talent development trap
and regions at risk of falling in a talent development trap

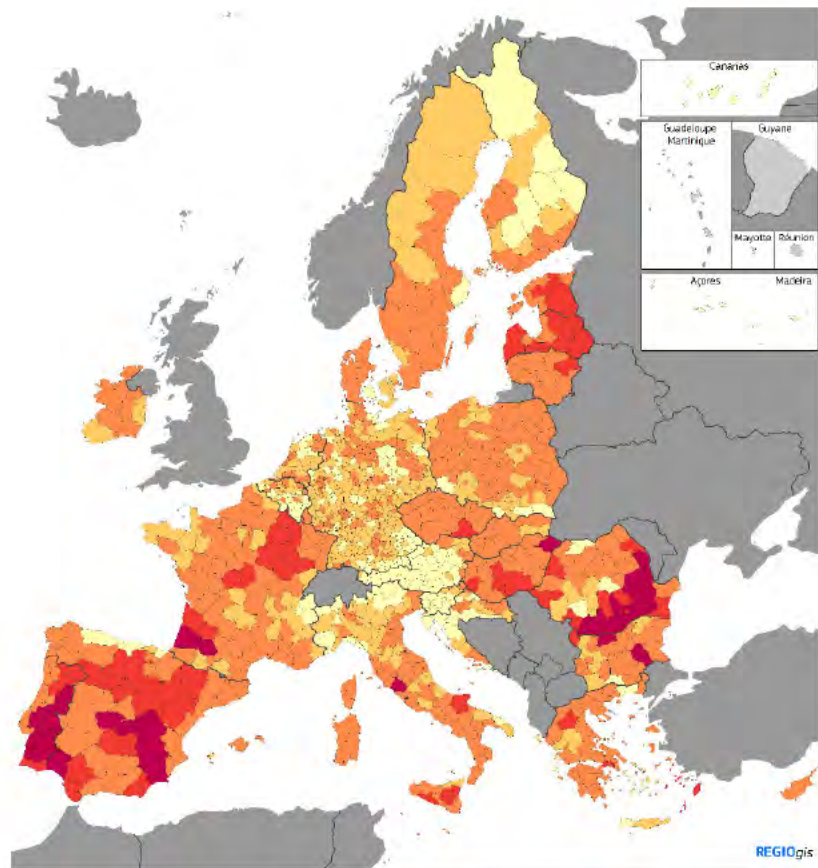
- Category
- Shrinking working-age population and lagging level of tertiary education
 - Net out-migration of people aged 15-39
 - Other regions

Source: DG REGIO based on Eurostat data
(demo_r_dzjan, demo_r_magec, lfst_r_lfsdzpop)

0 500 km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

- ✓ Vermindering van de bevolking in de werkende leeftijd vereist versnelde productiviteitswinsten en aanpassing — op het gebied van ruimtelijke ordening, openbare diensten enz.
- ✓ Lacunes bij de ontwikkeling van talent — regio's met een krimpende bevolking in de werkende leeftijd en een laag aandeel hooggekwalficeerde mensen
- ✓ Risico op “ontwikkelingsval” en ontwikkeling van talent in regio's met een grote emigratie van jongeren (15-39 jaar)

Groene en digitale transitie: uitdagingen, maar ook kansen voor regio's

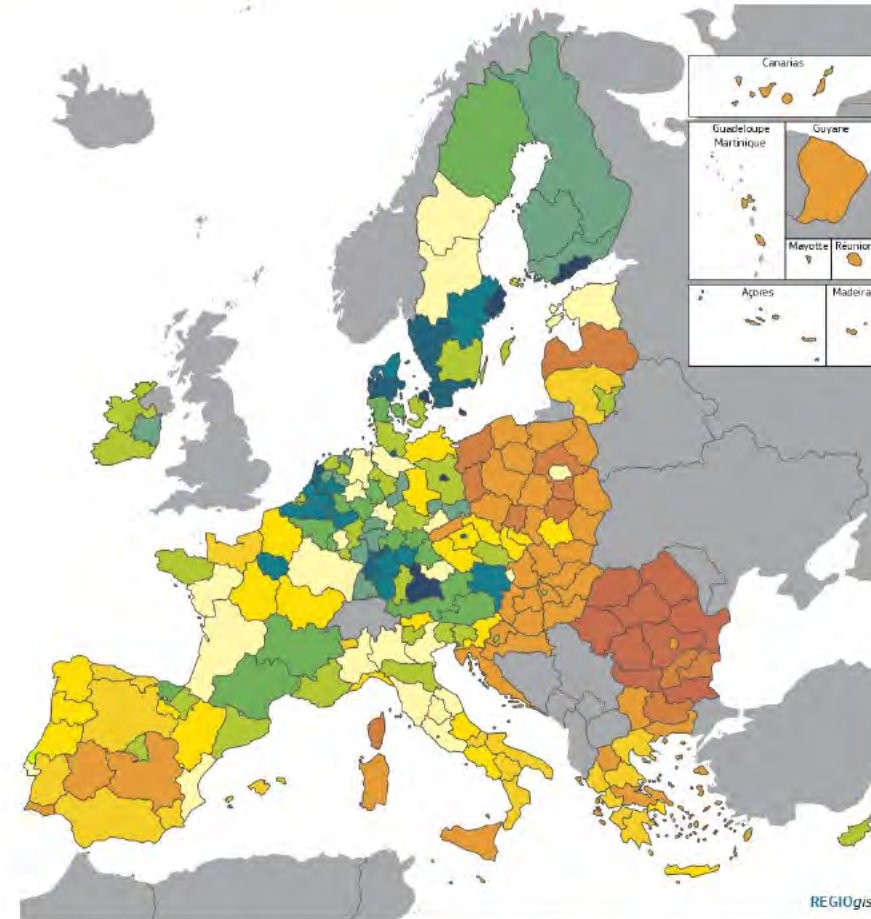
Untapped potential for solar, wind and hydro power

MWh/km²/year

- <= 500
- 500 - 1000
- 1000 - 5000
- 5000 - 10000
- > 10000
- no data

Potential annual production per unit area.
Source: JRC

0 500 km
© Eurogeographics Association for the administrative boundaries

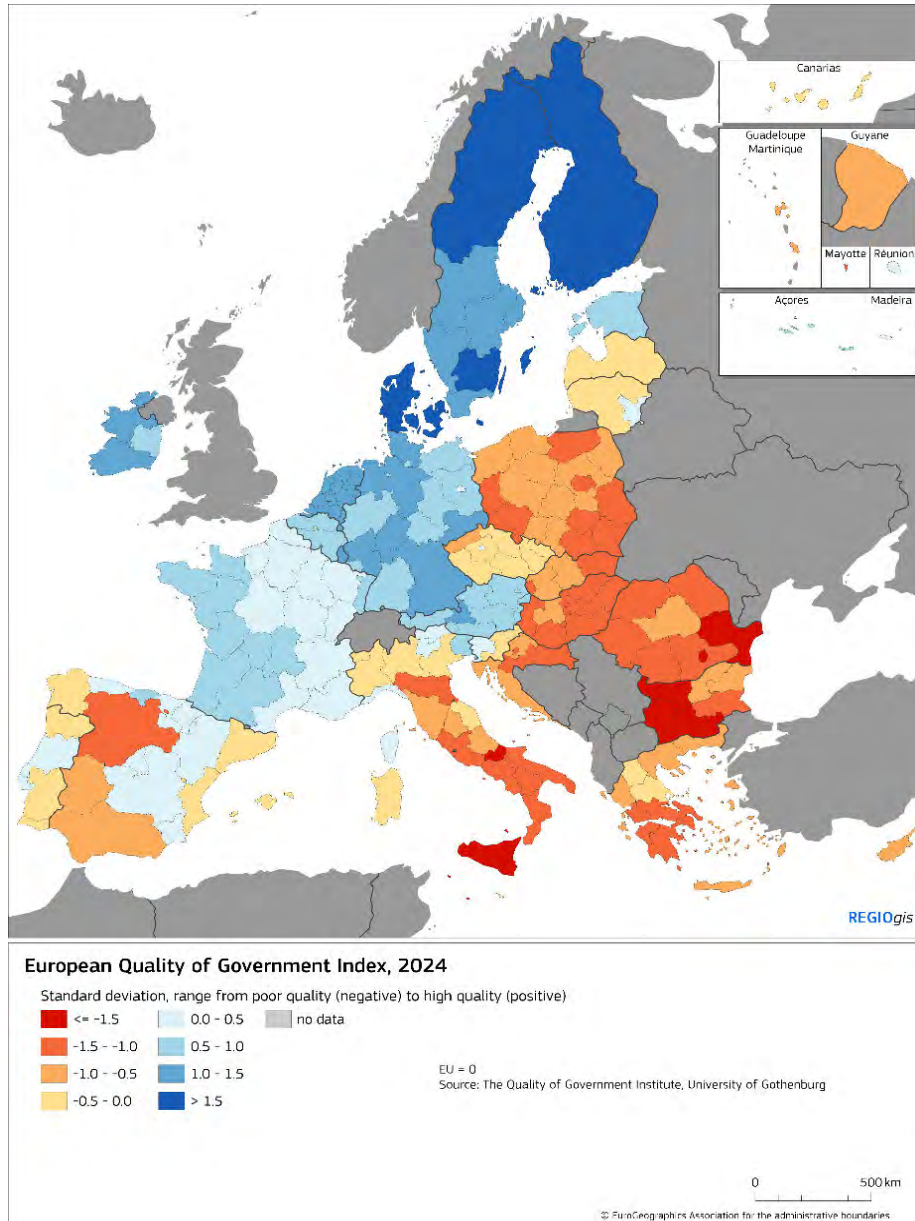

Map 5.3 Regional Innovation Scoreboard, 2023

Emerging innovator -	Strong innovator -
Emerging innovator	Strong innovator
Emerging innovator +	Strong innovator +
Moderate innovator -	Innovation leader -
Moderate innovator	Innovation leader
Moderate innovator +	Innovation leader +

Source: European Commission – Regional Innovation Scoreboard 2023
and European Innovation Scoreboard 2023.

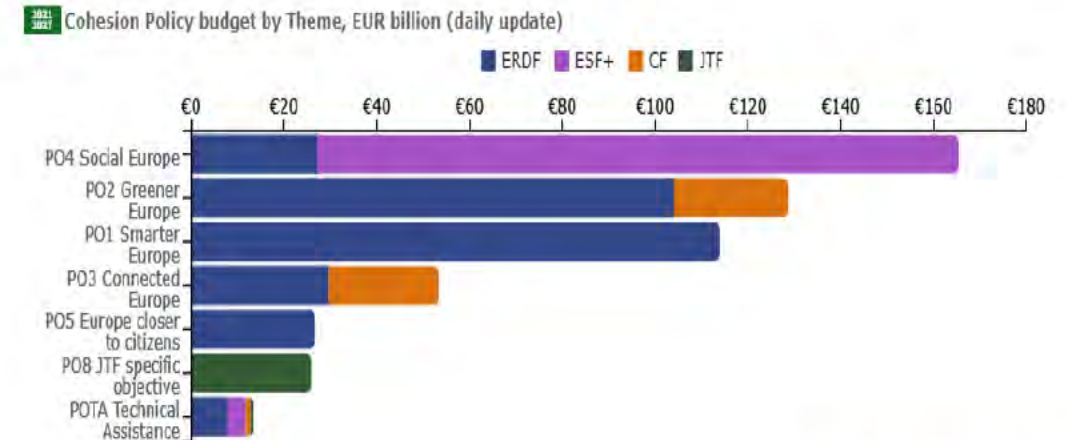
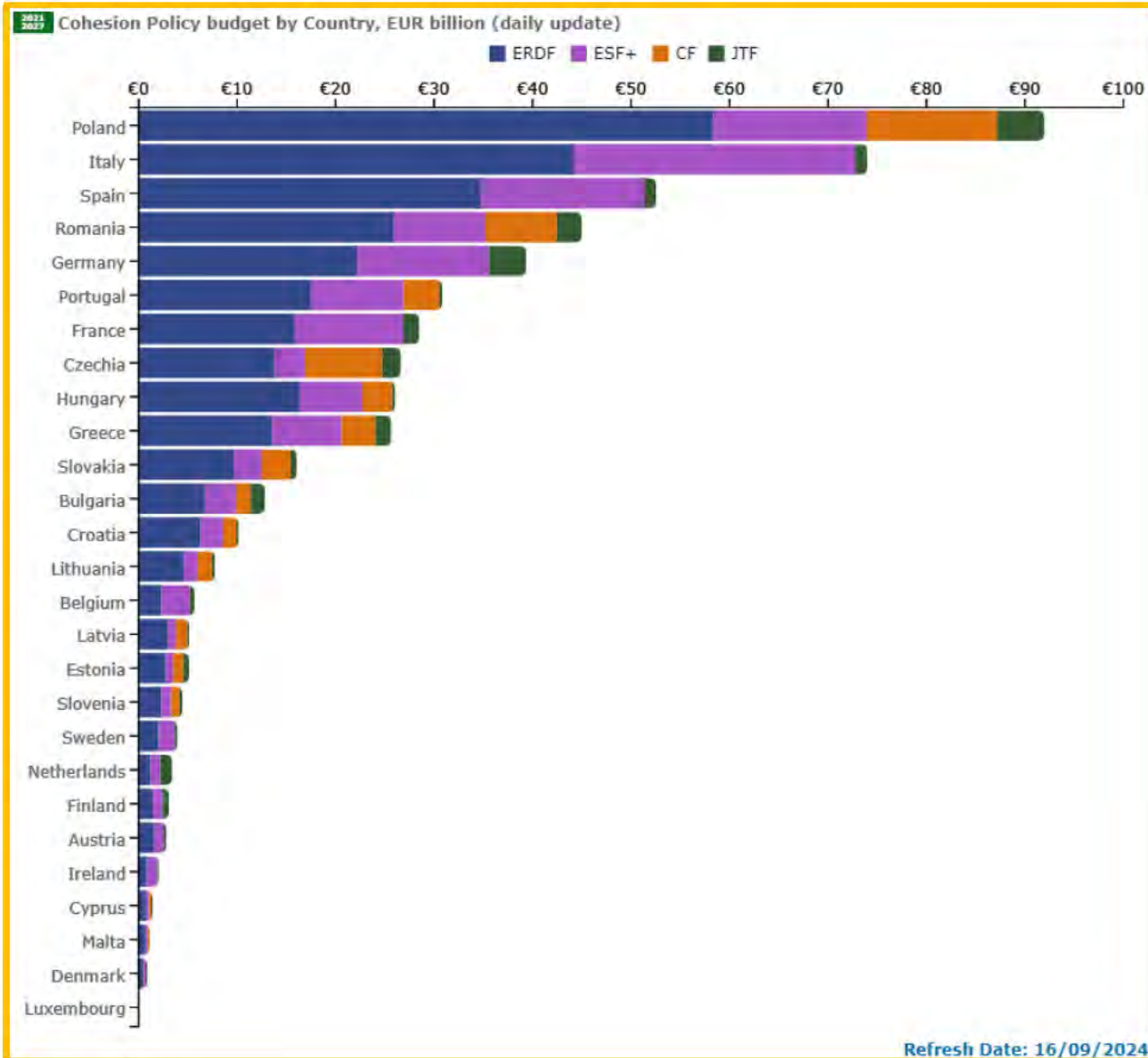
Uitdagingen die niet worden aangepakt, kunnen de territoriale verschillen vergroten

- ✓ Geopolitieke spanningen (Russische agressie; conflict in het Midden-Oosten) met ernstige gevolgen voor de regio's
- ✓ Oostelijke grensregio's met negatieve impact als gevolg van de oorlog
- ✓ Zuidelijke regio's met uitdagingen op het gebied van migratie
- ✓ Tekortkomingen op het gebied van openbaar bestuur en bestuurlijke capaciteit belemmeren de ontwikkeling
- ✓ Kwaliteit van de instellingen en de rechtsstaat — cruciaal voor het rendement van investeringen
- ✓ Sterke correlatie tussen de kwaliteit van het bestuur en het effect van de investeringen in het kader van het cohesiebeleid

Budget Cohesiebeleid 2021-2027: 528.5 miljard Euro

EU: 368 miljard Euro
Nationaal: 160,5 miljard Euro

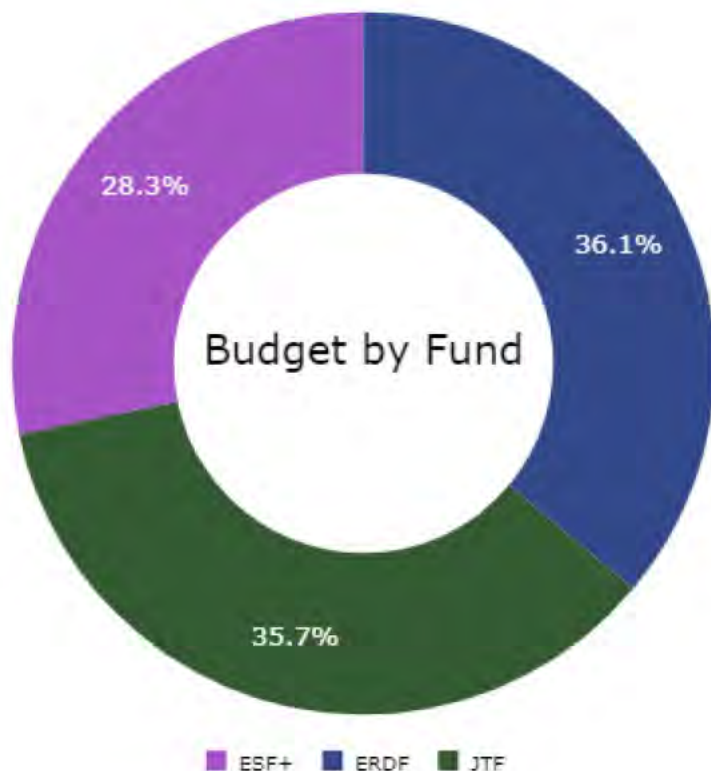

Refresh Date: 16/09/2024

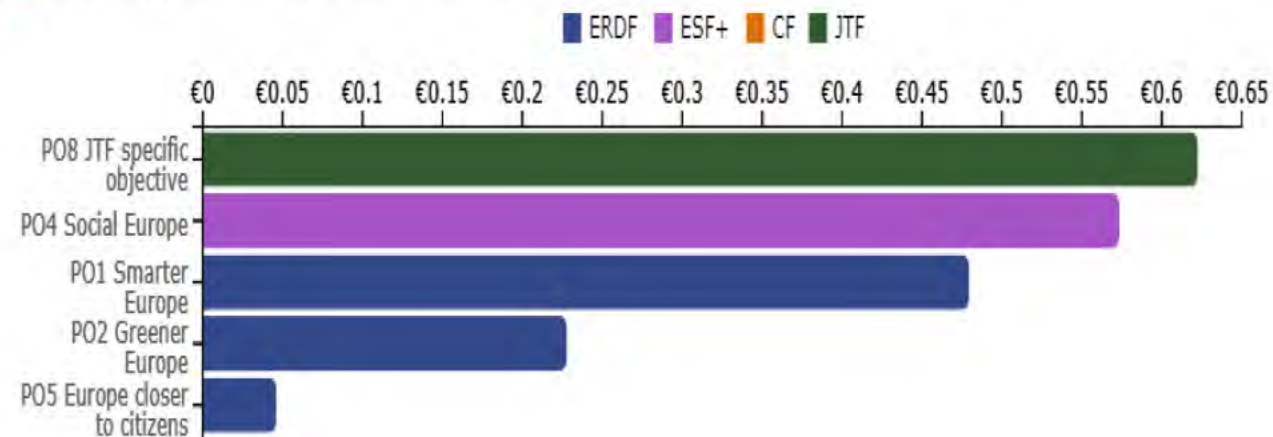
Budget Cohesiebeleid 2021-2027 NL: 3,5 miljard Euro

EU: 1,54 miljard Euro Nationaal: 1,95 miljard Euro

Budget by Fund, EUR (daily update)

2021 2027 Total Budget by Theme (daily update): Netherlands, EUR Billion

Refresh Date: 16/09/2024

Blijf in contact

commission.europa.eu/

europa.eu/

[@EU_Commission](https://twitter.com/EU_Commission)

[@EuropeanCommission](https://www.facebook.com/EuropeanCommission)

[European Commission](https://www.linkedin.com/company/european-commission/)

[europeancommission](https://www.instagram.com/europeancommission)

[@EuropeanCommission](https://www.youtube.com/@EuropeanCommission)

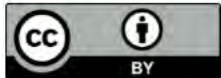

[EUTube](https://www.youtube.com/EUTube)

[EU Spotify](https://open.spotify.com/playlist/37i9ZQAEWUw9u3333333333)

Bedankt!

© European Union 2023

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](#) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Slide **xx: element concerned**, source: [e.g. Fotolia.com](#); Slide **xx: element concerned**, source: [e.g. iStock.com](#)